

**Programa
Electoral**

PELS CATALANS, PER CATALUNYA

Cap a la Independència

**Eleccions a les Corts
espanyoles 1993**

PELS CATALANS, PER CATALUNYA

Cap a la Independència.

FUNDACIÓ JOSEP IRLA

Biblioteca

115 (CRL) / R. 80

Eleccions a les Corts espanyoles 1993

Presentació

Benvolguts/des ciutadans/nes

A les passades Eleccions al Parlament de Catalunya, ERC es va presentar als electors amb un projecte clar: la reivindicació de la independència, per la via pacífica i democràtica, com a única opció de progrés per a la Nació Catalana.

Des d'aquest plantejament bàsic, ERC va elaborar un programa de govern que, en el marc del Parlament català, donava resposta als problemes dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya i iniciava un procés –extensible al conjunt de la Nació Catalana– de construcció d'un model de país respectuós amb el medi ambient, la pau i la llibertat d'elecció.

La Generalitat de Catalunya, però, igual que la resta de governs de la Nació Catalana, avui en dia no té competències plenes per dur a terme autèntics programes de govern que donin resposta als problemes de la societat. Des del Parlament de Catalunya, per exemple, sorgeixen iniciatives que afecten els serveis socials, però la Generalitat no disposa de plenes competències en aquells camps paral·lels que permetrien donar una resposta eficaç a aquest tema: l'INEM, l'habitatge, la Seguretat Social, etc. El resultat és que la majoria de les iniciatives catalanes acaben sent només respostes parcials, palliatives i insuficients perquè no poden incidir en els problemes de fons.

En aquest context, ara que els ciutadans i ciutadanes de la Nació Catalana ens disposem a escollir els nostres representants a les Corts espanyoles en aquesta sisena legislatura, ERC es presenta davant els electors de Catalunya i de les Illes amb un projecte basat en un doble objectiu:

- ERC, com a partit independentista amb un projecte clar de progrés per a la Nació Catalana, ha d'anar a Madrid a defensar els interessos dels catalans. A negociar el traspàs de totes les competències que permetin, en aquest estadi previ a l'assoliment de la plena sobirania, que els catalans decidim tot allò que afecta la nostra realitat de cada dia, el nostre futur i el model de país que volem construir en el context de l'Europa Unida. Perquè Madrid, com a fòrum de debat on es prenen decisions –sovint les més transcendents– que afecten la nostra nació, ha de comptar amb la presència i la veu de l'independentisme democràtic per evitar que els nostres interessos siguin novament desplaçats pel clientelisme polític dels partits regionalistes i subsidiaris d'Espanya. Perquè només ERC pot garantir la no claudicació davant els partits estatals en matèria de finançament autonòmic, política laboral, medi ambient, infraestructures, treball, etc.

- ERC ha d'anar a Madrid a explicar i defensar el projecte de la independència per la via pacífica i democràtica. A posar en funcionament tots aquells mecanismes que hauran de garantir el respecte a la decisió dels ciutadans i ciutadanes de la Nació Catalana que, democràticament i pacíficament, vulguin exercir el dret a l'autodeterminació.

Aquest programa que teniu a les mans, doncs, no és un projecte polític amb el qual ERC vulgui negociar parcel·les de poder dins d'Espanya. És un projecte de progrés per a la Nació Catalana que ERC, sense renúncies i sense claudicacions, es veu obligat a defensar a Madrid mentre les institucions catalanes no comptin amb totes les competències necessàries per dur-lo a terme. I és, alhora, un projecte de progrés que ha de permetre que ben aviat, des de la independència, les institucions de la Nació Catalana puguin exercir una política sobirana fidel a allò que els seus ciutadans i ciutadanes han escollit lliurement per la via democràtica.

Àngel Colom i Colom
Secretari general d'ERC

Índex

Pels Catalans. Per Catalunya

I. Quatre raons importants per ser a Madrid	II
I.1 Per una sortida diferenciada a la crisi	
I.2 Per un nou estil de fer política	
I.3 Pel progrés	
I.4 Per avançar cap a Europa	
2. La veu d'ERC en la nova legislatura	12
2.1 Un món canviant	
2.2 Els vells models ja no serveixen	
2.3 La crisi econòmica	
2.4 L'espoliació fiscal	
2.5 El fracàs de la política de pactes	
2.6 Ni sucursalisme ni grup de pressió regional	
2.7 Una nova veu a Madrid: la veu d'ERC	
2.8 Unitat catalana davant l'Estat	
2.9 El Pacte per a la Sobirania	
2.10 Cap a la creació de l'Intergrup Català a Madrid	
2.11 Pedagogia nacional vers l'Estat espanyol	
2.12 No a la xenofòbia	
2.13 ERC és pedagogia	

Línies d'actuació

I. Pel medi ambient, marc de l'activitat humana	20
I.1 Atmosfera. De la nació a la biosfera	21
I.1.1 Canvi climàtic. Smog. Pluja àcida. Soroll	
I.1.2 Ozó estratosfèric	
I.2 Aigua. De la nació a la biosfera	22
I.3 Energia. De la nació a la biosfera	23
I.3.1 Racionalitzar i descentralitzar el consum d'energia	
I.4 Residus. De la nació a la biosfera	23
I.4.1 Residus industrials	
I.4.2 Residus sòlids urbans	
I.5 Espais naturals. De la nació a la biosfera	25
I.6 Protecció dels animals. De la nació a la biosfera	26

2. Per un futur de progrés	26
2.1 Economia	26
2.1.1 Propostes davant la crisi	
2.1.1.1 Nou marc de relacions laborals i econòmiques	
2.1.1.2 Pla d'estalvi	
2.1.1.3 Pla especial per a les petites i mitjanes empreses	
2.1.1.4 Projectió internacional	
2.1.1.5 Programa d'integració de la dona en l'economia	
2.1.1.6 Programa d'integració dels joves en l'economia	
2.1.1.7 Avançar en la democratització de l'activitat econòmica	
2.1.1.8 Incrementar la responsabilitat social de les empreses	
2.1.1.9 Solidaritat envers els pobles veïns i els pobles d'arreu del món	
2.1.2 Sectors de producció	
2.1.2.1 Sector primari (agricultura, ramaderia i pesca)	
a) Agricultura i ramaderia	
b) Pesca	
2.1.2.2 Sector secundari. Contra l'atur, pel foment de l'ocupació i l'activació industrial a Catalunya	
a) Catalunya, un país industrial	
b) Crisi estructural i recessió	
c) La davallada de l'economia productiva	
d) Parts de R+D del PIB	
e) La reculada del sector productiu	
f) Multinacionals i especulació	
g) Precarització del mercat de treball	
h) Economia financera	
i) Un model de política industrial i de foment de l'ocupació	
2.1.2.3 Sector terciari. Comerç i turisme	
a) Comerç	
b) Turisme	
2.1.3 Marc dels treballadors	
2.1.3.1 Relacions sindicals	
a) Llei de vaga	
b) Moderació salarial	
c) Acomiadament lliure	
d) Precarització del mercat laboral	
e) Traspàs de l'INEM	
f) Fòrum sindical	
g) Formació competitiva	
h) Jornada laboral i contractació competitiva	
2.1.3.2 Treballadors autònoms	
a) Seguretat social, atur i jubilació	
b) Llei d'arrendament urbans (LAU)	

c) Impost d'activitats econòmiques (IAE)	
2.2 Justícia i dret	49
2.2.1 Situació legislativa	
2.2.1.1 Les competències que encara no tenim. Situació legislativa actual a la Nació Catalana en relació a l'Estat espanyol	
2.2.1.2 Els pactes autonòmics PSOE-PP. El perill de les lleis-marc i d'harmonització com a tècniques d'uniformitat i homogeneïtzació. L'ombra de la LOAPA	
2.2.2 Acció legislativa	
2.2.2.1 Cap a l'exercici del dret a l'autodeterminació	
2.2.2.2 Una legislació de progrés	
2.2.2.3 Drets humans	
2.2.2.4 La genuïna veu catalana a Madrid	
2.2.3 Propostes legislatives	
2.2.3.1 Codi penal	
2.2.3.2 Política criminal: compliment de les penes i sistema penitenciari	
2.2.3.3 Administració de justícia	
2.2.3.4 Política d'habitatges	
2.3 Cultura	55
2.3.1 Propostes de caràcter general	
2.3.1 Llengua i literatura	
2.3.3 Història i patrimoni	
2.3.3.1 Patrimoni	
2.3.3.2 Història	
2.3.4 Mitjans de comunicació	
2.3.5 Espectacles	
2.3.5.1 Teatre i dansa	
2.3.5.2 Cinema	
2.3.5.3 Música i cançó	
2.3.6 Moviments socio-culturals	
2.3.6.1 Religió	
2.3.7 Cultura popular	
2.4 Mitjans de comunicació	59
2.4.1 Àudio-visuals	
2.4.1.1 Per una oferta de caràcter nacional	
2.4.1.2 Per una oferta digna	
2.4.1.3 Pel desenvolupament d'infraestructures, mitjans i serveis de la comunicació	
2.4.2 Premsa escrita en català	
2.5 Mesures per a una política lingüística normalitzadora	62
2.6 Ensenyament	64
2.6.1 Ensenyament primari i secundari	
2.6.1.1 Per un ensenyament propi	
2.6.1.2 Supressió de les lleis orgàniques en matèria d'ensenyament	
2.6.1.3 Ensenyament concertat	

2.6.1.4 Llei de finançament de la Reforma per a la Nació Catalana	
2.6.2 Política científica i tecnològica i política universitària	
2.6.2.1 Política universitària	
2.6.2.2 Política científica i tecnològica	
a) El paper de la recerca i el desenvolupament en la nostra societat	
b) La situació actual	
c) Un model de política científica	
2.7 Benestar social i drets de les persones	70
2.7.1 Sanitat	
2.7.1.1 Finançament	
2.7.1.2 Traspàs de competències plenes	
2.7.1.3 Autonomia legislativa	
2.7.2 Política social	
2.7.2.1 Infància i família	
2.7.2.2 Gent gran	
2.7.2.3 Pobresa i marginació	
2.7.2.4 Drogodependències	
2.7.2.5 Discapacitats físics-psíquics-sensorials	
2.7.2.6 Sida	
2.7.3 Dona	
2.7.4 Joventut	
2.7.4.1 Treball	
2.7.4.2 Ensenyament	
2.7.4.3 Política social	
2.7.4.4 Servei militar i objecció de consciència	
2.7.4.5 Política juvenil	
2.7.5 Drets humans	
2.7.5.1 Immigració	
2.7.5.2 Racisme, etnocentrisme i xenofòbia	
2.7.5.3 Drets d'asil i condició de refugiat	
2.7.5.4 Lliure opció sexual i reconeixement de les parelles de fet	
2.7.5.5 El dret a una mort digna	
2.8 Esport	85
3. Per un país sobirà dins d'Europa	86
3.1 Ordenació territorial i administrativa	86
3.1.1 Ordenació territorial	
3.1.1.1 La Nació Catalana com a territori dins l'Estat espanyol	
3.1.1.2 L'organització territorial de la Nació Catalana	
3.1.1.3 L'ordenació del territori de la Nació Catalana	
3.1.2 Grans infraestructures, transports i comunicacions	
3.1.2.1 Carreteres i ferrocarrils	
a) Carreteres	
b) Ferrocarril	

3.1.2.2 Ports i aeroports	
a) Ports	
b) Aeroports	
3.1.2.3 Correus i telecomunicacions	
3.1.2.4 Xarxa hidrogràfica	
3.1.3 Política municipal	
3.2 Política exterior	91
3.2.1 L'actuació espanyola en política exterior	
3.2.2 Drets dels pobles	
3.2.3 Cooperació, solidaritat, reequilibri i lluita per la pau	
3.2.4 Unió Europea	
3.2.5 Projectió exterior catalana	
3.3 Defensa i seguretat	95
3.3.1 Per una defensa no ofensiva i la pacificació internacional	
3.3.1.1 Desmilitarització de la política de seguretat	
3.3.1.2 Democratització de la política de defensa	
3.3.1.3 Regulació de la producció i exportació de material militar	
3.3.1.4 Reducció dels efectius militars i desarmament	
3.3.1.5 Per una Nació Catalana no ofensiva i internacionalment solidària	
3.3.1.6 Aportació catalana a la pacificació internacional	
3.3.2 Per un nou model de seguretat pública	
3.3.2.1 Seguretat i ordre públic dependents de la Generalitat de Catalunya	
3.3.2.2 Altres propostes	

Pels Catalans. Per Catalunya

1. Quatre raons importants per ser a Madrid

ERC és la força que defensa el progrés de la majoria social de la Nació Catalana a través del projecte de la independència nacional. Per assolir aquest objectiu, ERC ha de ser present al Congrés i al Senat espanyols, amb la màxima representació possible, per quatre raons fonamentals:

1.1 Per una sortida diferenciada a la crisi

L'Estat espanyol continua administrant més del 70% dels pressupostos públics totals. I això, pel que fa als catalans, significa que la major part de les decisions polítiques que afecten el nostre benestar es prenen a Madrid. Un força progressista com ERC, doncs, ha d'anar a defensar els interessos socials de la Nació Catalana allà on es prenen les decisions.

ERC, al costat de la seva tasca parlamentària habitual, haurà de ser a Madrid per demostrar que la superació de la crisi general que afecta l'Estat requereix sortides diferenciades. Que no és possible, des de Madrid, aplicar polítiques homogènies de reforma estructural econòmica. Que l'Eix Mediterrani (Catalunya, València i les Illes), amb un teixit industrial de petites i mitjanes empreses i capacitat competitiva, necessita sortides diferents a les de l'Eix Cantàbric, amb estructures d'indústria pesada arcaica, i a les de l'Eix Madrid-Sevilla, que basa la seva riquesa en l'economia especulativa i financera.

ERC ha d'anar a Madrid, en definitiva, a demostrar que **Espanya és econòmicament**

inviabile en el procés d'unitat europea.

1.2 Per un nou estil de fer política

El procés de la transició democràtica espanyola, basada en un règim monàrquic instaurat per Franco i ratificat per una classe política instal·lada en la comoditat, ha dut a la superposició d'estructures democràtiques i autonòmiques a les velles estructures franquistes. Això ha provocat disfuncions greus, un augment de la càrrega burocràtica i el manteniment de la corrupció heretada de l'antic règim. Els partits que han governat i que poden governar a Madrid disposen d'una organització de partit-estat amb concepcions autoritàries del poder.

ERC ha d'anar a Madrid, doncs, a **reclamar la fi del procés de la transició i obrir la porta a una nova manera de fer política. Una nova manera de fer política amb transparència. Sense corrupció.**

1.3 Pel progrés

ERC ha d'anar a Madrid a demostrar que és l'autèntica esquerra útil per representar els interessos dels catalans. Totes les altres opcions d'esquerra subsidiària d'Espanya es troben en aquests moments en profundes i irreversibles crisis internes. Partits que apostaren a l'inici de la transició per articular-se amb Espanya pensant que d'aquesta manera podrien impulsar la seva concepció del progrés i el seu model federal, es troben ara que des

d'Espanya se'ls ha barrat el pas.

ERC ha de ser el pal de paller de les forces progressistes catalanes per impulsar una política pròpia de la Nació Catalana en relació a l'Estat.

1.4 Per avançar cap a Europa

Mai no es podran negociar amb l'Estat qüestions bàsiques per a la sobirania de la Nació Catalana (Concert Econòmic, reforma de l'Estatut) si les forces independentistes com ERC no són presents a Madrid. I per això cal trencar la tendència de votar partits nacionalistes a les Eleccions

Autonòmiques, i partits estatals a les Generals. Perquè, des de Madrid, les Eleccions Autonòmiques tenen sovint una importància només localista a causa de les poques competències -i, doncs, el poder reduït, que tenen la Generalitat de Catalunya i la resta de governs de la Nació Catalana. D'altra banda, la incapacitat de l'Estat per fer front a les dinàmiques socio-econòmiques divergents ha donat pas al creixement de les forces de signe clarament nacionalista del País Basc, Galícia o Canàries, o de caràcter autonomista com les d'Aragó, València, Andalusia i Astúries.

ERC ha de ser present a Madrid, doncs, **per promoure una aliança amb totes les forces que vulguin dissenyar un procés de reestructuració/disgregació de l'Estat en el camí cap a l'Europa Unida.**

2. La veu d'ERC en la nova legislatura

2.1 Un món canviant

El triomf de les llibertats als països de l'Est ha permès que moltes de les nacions d'aquesta gran àrea recuperessin un estat propi capaç d'afirmar la seva personalitat col·lectiva i d'afrontar els greus problemes econòmics derivats de les antigues oligarquies burocràtiques.

Així mateix, els estats occidentals centralistes que han desvirtuat la democràcia amb el control dels ressorts de les institucions i de l'opinió pública, han entrat també en crisi. Perquè el resultat d'aquesta acumulació de poder ha estat la corrupció, que no solament ha afectat els governs de dreta, sinó fins i tot els governs socialistes dels països mediterranis.

A l'Estat espanyol, el règim instaurat amb la transició tampoc no ha escapat a la crisi general. La monarquia constitucional, implantada sota la doble pressió de l'exèrcit i de la política de blocs, ha estat incapaç d'estructurar un sistema de convivència entre els diferents pobles i sectors socials que formen l'Estat. Ben al contrari, ha mantingut els interessos creats, les idees espanyolistes més anacrò-

niques i ha reproduït el caciquisme i la corrupció.

La Constitució de 1978 no ha retornat la sobirania a la Nació Catalana. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 ha demostrat la seva insuficiència tant per resoldre el problema de la nostra identitat nacional com per resoldre els gravíssims reptes que es deriven de l'entrada al Mercat Únic Europeu.

Davant d'aquest món canviant, és evident que la Nació Catalana no pot quedar-se quieta ni, encara menys, conformar-se amb les engrunes que li va atorgar la transició. **La Nació Catalana ha d'emergir amb força si vol ocupar un lloc a la nova comunitat internacional.** La competència econòmica internacional, l'impacte de la televisió i de la societat de consum, i, en general, les noves condicions de la humanitat, poden deixar de banda una nació petita com la nostra si els catalans no aprofitem la nova cojuntura internacional per recuperar un estat propi.

En aquest sentit, el 1989, pocs mesos abans de la caiguda del Mur de Berlín, ERC, en el marc del Congrés de Lleida, va iniciar una profunda renovació interna. Partint de la tradició històrica de la Nació Catalana, una nova generació obria la via paci-

fica i democràtica cap a la independència, i, en pocs anys, malgrat la manca de mitjans, un nombre creixent de ciutadans s'ha incorporat a aquest projecte fins convertir una opció clarament independentista en la tercera força política al Parlament català.

Ara, davant aquestes Eleccions espanyoles, aquest impuls ha de permetre que el renaixement del sentiment nacional arribi fins a Madrid. L'Estat espanyol ha de sentir la veu de la Nació Catalana, d'un país cansat de l'espoliació econòmica continuada, de corrupció, de promeses incomplertes. Ha passat ja l'època de les representacions catalanes sucursalistes perdudes entre les files de la jerarquia socialista; de les minories catalanes acomplexades pel seu nacionalisme. **Ha arribat l'hora que Madrid obri els ulls a la nova realitat internacional i que sàpiga que la Nació Catalana no ha estat assimilada.**

2.2 Els vells models ja no serveixen

La Nació Catalana és conscient que no pot trobar solucions en la política espanyola. Les opcions polítiques estatals en pugna electoral presenten mínimes diferències entre elles malgrat els atacs constants, perquè totes es basen en el personalisme dels seus líders. Cap d'aquests partits no es proposa afrontar les causes profundes de l'atur, de l'augment dels impostos, dels serveis públics deficients, del baix nivell cultural i moral de la societat. El seu objectiu és assolir el poder sense canviar cap estructura que pugui afectar els interessos oligàrquics o corporativistes.

La societat, doncs, necessita urgentment un canvi que cap dels partits majoritaris pot garantir perquè això implicaria un canvi d'estructures i d'interessos. Si no, com s'explica, per exemple, que amb onze anys de majoria absoluta el Govern socialista no hagi fet la Reforma Agrària? Com s'explica que els beneficis de la banca espanyola siguin els més alts del món i hagin passat dels 125.000 MPTA el 1982 als 625.000 MPTA el 1992? I ja dins de l'àmbit català, per què CiU no ha plantejat amb la mateixa fermesa que el PNB el tema del finançament autonòmic?

Senzillament, perquè per realitzar aquest canvi cal una voluntat decidida de dur a la pràctica

les conviccions, no només de proclamar-les als actes electorals. I el resultat és que els canvis aparents no són sinó miratges, alternances en el govern que només maquillen la realitat. En aquest context, **la Nació Catalana, amb una vida cívica autèntica, unes necessitats econòmiques i una cultura pròpies, no pot mantenir-se impassible.**

2.3 La crisi econòmica

Els partits estatals, especialment el PSOE i el PP, volen fer creure a la societat que existeix una solució única a la crisi i que aquesta solució ha de venir del Govern espanyol. Però la realitat és que **no existeix una crisi econòmica espanyola, sinó diverses crisis que exigeixen solucions diferents:** Astúries, amb la crisi del carbó i de la siderúrgia, necessita solucions diferents a les d'Extremadura, que té una estructura social tercermundista i on encara avui el 6% dels propietaris tenen el 75% de les terres; i tampoc no es pot afrontar de la mateixa manera la situació a Galícia que a Canàries, a Cantàbria que a Andalusia. En cadascun d'aquests indrets trobem problemàtiques diferents, amb estadis d'evolució social diferenciats, que requereixen canvis específics. La Nació Catalana, per la seva part, es troba immersa en una crisi econòmica gravíssima, amb l'amenaça constant de tancament d'empreses i de pèrdua de llocs de treball. Les empreses catalanes no viuen de les subvencions, sinó que estan sotmeses a la competència internacional. L'entrada al Mercat Únic ha suposat la fi del mercat espanyol tancat, cosa que suposa el canvi històric més important dels darrers segles, i implica un esforç d'adaptació importantíssim per a una economia acostumada al proteccionisme secular.

A més de la competència, però, les empreses catalanes han de suportar els costos més alts d'Europa en matèria d'energia i electricitat, en els tipus d'interès, en l'augment de la pressió fiscal, en el transport, etc. Amb aquestes condicions, que existeixin encara empreses en funcionament o que no s'hagin venut a les multinacionals, i que les xifres d'aturats no siguin encara més altes, és gairebé un miracle. **Perquè la manera com s'ha realitzat la incorporació a Europa amenaça destruir el teixit econòmic català.**

2.4 L'espoliació fiscal

L'espoliació de Catalunya i de la resta de territoris de la Nació Catalana per part de l'Estat espanyol, ha estat sempre una pràctica habitual. Però, fins ara, l'economia catalana aconseguia recuperar l'import d'aquesta espoliació gràcies al superàvit de la balança comercial entre Catalunya i Espanya: la política espanyola feia encarir els costos de producció dels productes catalans, però el proteccionisme econòmic feia que aquests productes haguessin de ser comprats al mercat espanyol, amb la qual cosa els beneficis retornaven a Catalunya. Amb l'obertura a Europa, però, tot això ha canviat. Els alts costos de producció dels productes catalans fan que els seus preus estiguin molt per sobre dels preus dels seus competidors més directes.

Aquesta situació s'ha amagat fins ara amb l'eufòria econòmica que ha suposat l'arribada massiva de capital estranger, que ha comprat milers d'empreses catalanes i ha fet noves inversions. En aquest sentit, resulta del tot significativa la coincidència entre les xifres actuals d'inversió estrangera i la xifra del dèficit fiscal entre Catalunya i l'Estat: entre 700 i 1.000 MPTA. En lloc d'iniciar una política de creixement econòmic basada en les pròpies forces i a llarg termini, a Catalunya s'ha confiat, doncs, en la inversió estrangera i en l'especulació. I aquesta ha estat una de les causes de la crisi actual, perquè les inversions estrangeres se'n van tan fàcilment com vénen quan així ho decideixen les empreses matriu (pensem en els casos de Tel Grup Torras-Kio, la Seda del Prat de Llobregat, INPACSA de Balaguer, NEWPOL-DOMAR de Granollers) o fins i tot poden aprofitar-se de l'amenaça de tancament per aconseguir beneficis (com UNITAT Hermética).

Davant d'aquesta situació, l'única política econòmica d'abast espanyol que es podria realitzar seria la d'eliminar el monopoli que representa tot allò que fa encarir els costos dels productes catalans (*el Cost Espanya*), com els tipus d'interès o l'electricitat. Però això afecta directament el nucli mateix de l'oligarquia espanyola. Es podria intentar reduir el pes fiscal de l'Administració espanyola, però en onze anys ha augmentat en més

de 500 mil el nombre de funcionaris i el dèficit públic ha augmentat també en 28 bilions de pessetes (28.000.000.000.000), amb uns interessos de 4 bilions. En aquest context, és evident que *Espanya no és la solució. Ben al contrari, Espanya és el problema.*

2.5 El fracàs de la política de pactes

Els catalans no podem esperar res d'una hipotètica participació de CiU en el Govern espanyol. Perquè els partits espanyols només acceptaran un partit català com a comparsa. I si mai augmentés l'exigència d'aquest, els partits espanyols s'unirien com van fer el 1981 la UCD i el PSOE amb la LOAPA.

No s'ha de confondre, doncs, el paper d'una minoria nacional en un parlament aliè, com la minoria irlandesa al Parlament britànic, amb un grup de pressió regional. La burgesia catalana té una llarga tradició com a grup de pressió regional a l'Estat espanyol, i ha mitificat els avantatges de tenir ministres catalans a Madrid. Perquè si bé un ministre català pot afavorir alguns interessos particulars, mai no podrà afavorir els interessos col·lectius de Catalunya com ara decidir una política econòmica a llarg termini, generar un creixement econòmic de qualitat o afrontar els reptes europeus. La sortida de la crisi econòmica catalana no pot dependre, doncs, d'uns resultats electorals que els catalans no podem controlar. Una autonomia autèntica ha de dotar-nos d'un marc sòlid que ens permeti el propi desenvolupament. Una autonomia autèntica ens ha d'aïllar o, si més no, ens ha de permetre intervenir en la formulació dels preus d'allò que hem anomenat *Cost Espanya*. Una autonomia autèntica ens ha de permetre legislar sobre relacions laborals, perquè a Catalunya, en el context de competència internacional, la situació és diferent a la de Madrid, on predomina el funcionari i els serveis no sotmesos als preus mundials.

El País Basc, gràcies al Concert Econòmic, pot fer una certa política econòmica pròpia, com ara el foment fiscal de les empreses i la reinversió.

No depenen dels resultats electorals d'Espanya perquè disposen d'un autonomia digna.

2.6 Ni sucursalisme ni grup de pressió regional

És necessària una radicalització de les relacions amb l'Estat. Durant quinze anys els catalans hem mantingut una actitud que evitès enfrontaments, que dissimulés les nostres conviccions nacionals. S'ha confiat en l'Estat de les autonomies, en les reunions de les quinze autonomies no-forals, en la política de petits passos. Després d'anys de proclamar la disponibilitat a la governabilitat de l'Estat per fer-se perdonar el fet de ser nacionalistes, els resultats aconseguits pels representants catalans a Madrid han estat irrisoris.

El cas més representatiu d'aquest fracàs és el tema del finançament autonòmic. S'ha incomplert de manera gravíssima el tipus de finançament que el poble català va votar en referèndum; s'ha tergiversat el tipus de negociació directa entre la Generalitat de Catalunya i l'Estat que estableix l'Estatut. Des del Govern espanyol, i de la mà de ministres catalans, s'ha escanyat econòmicament la Generalitat. I avui la realitat és que el pressupost de què disposa el País Basc o Navarra per habitant és el doble del que disposa Catalunya.

Si això és incompreensible, més incompreensible resulta encara la feblesa del president Pujol en aquests tretze anys de govern convergent (fins al punt que el mateix Trias Fargas ho va denunciar al llibre *Crònica d'una asfíxia premeditada*). L'espoliació anual, de centenars de milers de milions de pessetes, hauria d'haver provocat una acció de protesta decidida per part d'un partit majoritari que es presenta com a nacionalista i per part també del Parlament de Catalunya. Però el Govern de CiU ha optat per enganyar l'opinió pública. I el cas més recent d'aquesta pràctica és el tema de la cessió del 15% d'IRPE.

El gener de 1992, el conseller Alavedra va presentar de manera triomfalista un acord de finançament que no suposava cap acostament al tipus de finançament que permetria el Concert Econòmic. Va magnificar la vaga promesa del Govern

espanyol de cedir el 15% de l'IRPE. Aquesta cessió, però, no suposa cap increment en el finançament de la Generalitat, sinó només un acompte que permetria disposar d'una major liquidesa. I ni tan sols això ha estat capaç de acceptar el Govern espanyol. El Govern català, per la seva banda, ha respost a la negativa amb absoluta passivitat.

2.7 Una nova veu a Madrid: la veu d'ERC

Per poder canviar les relacions de Catalunya amb l'Estat espanyol cal, primer, canviar les nostres actituds, superar el nostre complex de subordinació respecte a les decisions de Madrid. Perquè els catalans no hem de demanar res, no hem de fer cap sollicitud. Som una nació que reclama un drets que, en democràcia, Madrid no pot denegar.

Cal fugir, així mateix, de les sublimacions d'aquest sentiment de subordinació, de la idea que els catalans hem de *regenerar Espanya*. Perquè Catalunya no té cap dret a refundar Espanya, ni a modernitzar-la, i els espanyols, quan refusen aquesta ingerència, no fan sinó donar-nos una lliçó de sentit nacional.

El poble espanyol i les seves classes dominants només ens respectaran quan ens presentem sense amagar les nostres conviccions ni els nostres interessos. A mida que la via de l'independentisme pacífic i democràtic es vagi enfortint a partir dels resultats electorals, augmentarà la consideració de l'Estat cap als nostres drets nacionals. Mentre els resultats electorals afavoreixin, però, partits que proclamen que no volen separar-se d'Espanya, l'Estat continuarà amb l'espoliació i, fins i tot, les humiliacions.

Francesc Macià va aconseguir en un dia, en una victòria electoral, quan va proclamar la República de Catalunya, el que la dreta catalana no havia aconseguit en dècades i després d'innombrables pactes i participacions ministerials. Perquè el que ha perjudicat el catalanisme burgès ha estat que sempre ha barrejat l'actuació com a grup de pressió regional amb la reivindicació dels drets nacionals. I no és possible ser alhora regionalista i nacionalista.

2.8 Unitat catalana davant l'Estat

En un Parlament que no és el nostre, els catalans no ens hauríem de dividir en opcions ideològiques. Les diferències pel que fa a la manera de governar el país haurien d'estar reservades a les eleccions al Parlament de Catalunya. Per defensar els interessos de tots els catalans d'una manera eficaç, cal un bloc nacional sense fisures partidistes.

En aquest sentit, tots els avenços aconseguits pels catalans han estat fruit de la unitat, des de la Mancomunitat, resultat de l'impacte del triomf de la unitat en les eleccions de la Solidaritat Catalana, fins al restabliment de la Generalitat, fruit de la lluita unitària de l'Assemblea de Catalunya i de l'Assemblea de Parlamentaris de 1977.

Catalunya ha de retrobar, doncs, la unitat a les Corts espanyoles, si més no la unitat de les forces nacionalistes no implicades amb l'oligarquia espanyola. Cal l'existència d'un únic Grup Parlamentari Català que aplegui tots els diputats i senadors de Catalunya, si més no una Assemblea Permanent de parlamentaris catalans amb l'objectiu de debatre aquells projectes de llei importants per a Catalunya, com ara els pressupostos, la Llei de televisions privades, la Llei del Banc d'Espanya, etc.

ERC, avui per avui, no disposa del poder de convocatòria suficient per liderar un procés unitari semblant. Però molts dels seus membres disposen de la tradició de lluita unitària de l'Assemblea de Catalunya. Per això ERC vol insistir en la creació, com a mínim, d'un Intergrup Parlamentari que aproximi les posicions de tots els representants catalans a Madrid de cara al Pacte per a la Sobirania.

2.9 El Pacte per a la Sobirania

ERC proposa des de fa temps un gran Pacte per a la Sobirania, un pacte que consistiria a agrupar un conjunt de lleis que permetin fer un salt endavant en l'autonomia actual al voltant de tres eixos fonamentals:

a) Concert Econòmic (política econòmica i fiscal)

b) Província única (simplificació administrativa)

c) Espai comunicacional català

a) Concert Econòmic

El Concert Econòmic o conveni tributari propi permetria acabar amb l'espoliació fiscal de Catalunya per part de l'Estat, una qüestió de supervivència per a una economia sotmesa a la competència internacional com la nostra.

La fórmula del Concert Econòmic ha de permetre a la Generalitat recaptar tots els impostos que es generen a Catalunya (renda, IVA, cotitzacions a la Seguretat Social, etc.) i pagar després el *cupó* a l'Estat en concepte de despeses comunes com ara diplomàcia, exèrcit, etc. Un *cupó* que es negociaria de manera bilateral entre l'Estat i la Generalitat.

Amb el Concert Econòmic, l'augment de la pressió fiscal dels darrers anys hauria anat a parar als ajuntaments i a la Generalitat. Per tant, encara que el Concert no permetria al Parlament de Catalunya regular aquesta pressió fiscal, els diners públics s'haurien pogut invertir en infraestructures, com ara l'amplada de tren europea o l'eliminació dels peatges.

A banda d'una sortida a la crisi econòmica, Catalunya necessita controlar, o disposar d'una representació proporcional al seu pes en l'economia estatal, en les empreses públiques que actuen al nostre país: Telefònica, RENFE, Correus, les empreses elèctriques dominades pel capital públic com ENHER i FECSA, els Ports de Barcelona i Tarragona, els aeroports, els bancs públics que actuen a Catalunya com el grup Argentaria, Ibèria, Transmediterrània, etc. Aquest control, o aquesta presència segons els casos, és indispensable per reduir els costos que aquestes empreses representen en forma de tarifes elèctriques i telefòniques, cost de transport, etc., i per poder planificar el territori.

Així mateix, Catalunya, que representa el 20% del PIB estatal, ha de tenir un pes determinant en la política monetària. El Parlament de Catalunya ha de tenir representació, doncs, al Banc d'Espanya (que ha d'esdevenir una Reserva Federal) seguint el model del Bundesbank o de la Reserva Federal Nord-americana. Aquesta presència és l'única garantia perquè l'economia pro-

ductiva catalana no sigui sacrificada en funció dels interessos de la gran banca madrilenya.

Catalunya necessita, també, **un marc de relacions laborals propi**. La situació de competència internacional de les nostres empreses exigeix una flexibilitat adequada. El caràcter predominant de la petita i mitjana empresa imposa unes característiques específiques molt acusades. Mantenir la tradició de treball, l'estimació de la feina ben feta i de l'ofici, que han estat els puntals del progrés econòmic català, només es podrà aconseguir amb una legislació emanada del Parlament català. En el marc dels interessos comuns d'empresaris i treballadors i de la coneixença per la proximitat, serà possible el gran pacte que la nostra economia exigeix: flexibilitat per participació en les empreses i transparència empresarial. Una transformació que ja ha tingut lloc en els països més avançats i amb menys atur com Alemanya o Japó.

b) Província única

El segon gran aspecte del Pacte per a la Sobirania és l'eliminació de l'absurda divisió provincial de Catalunya. La creació d'una sola província faria desaparèixer les diputacions i els governadors civils, les delegacions territorials dels ministeris, i permetria un autèntic marc territorial per a l'autonomia catalana. Suposaria, doncs, una gran simplificació administrativa i una disminució del nombre de funcionaris.

La desaparició dels governs civils hauria d'anar acompanyada dels traspàs de les competències d'ordre públic a la Generalitat i als ajuntaments. Aquest traspàs hauria de potenciar les guàrdies municipals com a policia de base i judicial, passant a mans de la Generalitat la policia d'investigació. Un canvi, doncs, que ens acostaria al model de policia dels estats més democràtics com ara Suïssa. Els cossos estatals de policia s'haurien de replegar, seguint novament l'exemple basc.

Aquesta gran simplificació administrativa hauria de permetre la **potenciació del poder municipal**. La gestió diària de competències ara en mans de la Generalitat com ensenyament i sanitat, podria passar als ajuntaments i les comarques, com ja havia estat abans de la guerra civil. D'aquesta manera es podria acostar l'Administració als ciutadans i

trencar l'allunyament entre els treballadors públics i els administrats. Aquesta municipalització implicaria, alhora, canvis en l'estatut de la funció pública. Però sense això, totes les reformes de l'Administració serien inútils.

c) Espai comunicacional català

Avui, bona part de la cultura es desenvolupa a través dels mitjans àudio-visuals. Una nació que no controli aquests mitjans, doncs, està predestinada a convertir-se en un element folklòric i, a la llarga, a desaparèixer. La competència exclusiva que estableix l'Estatut en matèria de cultura no és res si el Parlament de Catalunya no pot regular el funcionament de sis dels vuit canals de televisió que són presents al nostre territori.

Al mateix temps, no pot haver-hi una vida comunitària a nivell de poblacions i comarques si no hi ha televisions locals ben implantades, capaces de competir amb els canals generals. La regeneració de la vida municipal és impossible sense mitjans de comunicació que permetin als ciutadans conèixer els problemes i les persones que la protagonitzen.

Per tant, l'establiment d'un espai comunicacional català és un element indispensable en la nova etapa autonòmica que ERC planteja al poble i als partits catalans.

2.10 Cap a la creació de l'Intergrup Català a Madrid

La política d'unitat i de Pacte per a la Sobirania hauria de culminar amb la creació d'un Intergrup Català que aplegués puntualment tots els diputats i senadors catalans amb l'objectiu de defensar a Madrid el conjunt de lleis que componen el Pacte per a la Sobirania. Després d'haver-se aprovat pel Parlament de Catalunya, una delegació d'aquest encapçalada pel president de la Generalitat presentaria aquestes proposicions de llei a les Corts espanyoles, on serien defensades per l'Intergrup Català de senadors i diputats.

La força que pot tenir aquest Intergrup pot resultar decisiva. D'altra banda, l'electorat català ja fa temps que en demana l'existència, i, davant la

seva creació, l'Estat espanyol no tindria cap altra possibilitat que acatar aquesta voluntat popular.

Amb tot, és previsible que el partidisme i el sucursalisme de la resta de forces catalanes amb representació a Madrid s'imposi als interessos nacionals. En aquest cas, ERC actuarà en solitari amb l'objectiu de defensar Catalunya i el conjunt dels seus ciutadans i ciutadanes.

2.11 Pedagogia nacional vers l'Estat espanyol

Catalunya no pot ser una moneda de canvi amb la qual els partits estatals majoritaris que no aconsegueixin la majoria absoluta en les properes eleccions puguin formar govern. Ben al contrari, Catalunya ha de fer evident la seva convicció nacional davant de Madrid i utilitzar la seva presència a les Corts per defensar els interessos dels catalans.

Els catalans han d'actuar a Madrid per expressar la força nacional, no com a grup regional. I ara per ara, només ERC pot garantir aquesta presència. ERC és, doncs, el vot català útil en aquestes eleccions.

El primer punt de la tasca d'un partit nacionalista a Madrid ha de ser la pedagogia: fer-nos conèixer tal com som, com una nació diferent. Sense això, Catalunya mai no podrà reclamar cap dret essencial. Fins ara, els catalans han anat a Madrid com una força política més, amb unes característiques especials i un àmbit més reduït, amb unes idees extravagants als ulls de Madrid. En definitiva, sense qüestionar l'existència mateixa d'un Parlament espanyol en representació d'una pretesa *sobirania nacional espanyola*.

Els catalans hem d'anar a Madrid perquè és a Madrid on es decideixen qüestions tan fonamentals per a la nostra vida col·lectiva com els impostos o els mitjans de comunicació. Però hem de qüestionar aquest dret, no des d'una postura d'oposició al sistema, sinó perquè no considerem legítima l'existència o l'extensió d'aquest Estat sobre el nostre territori nacional. Que el Parlament espanyol, en definitiva, no és el nostre Parlament.

2.12 No a la xenofòbia

ERC no s'oposa a una nació, l'espanyola, sinó a un estat: el Regne d'Espanya. Quan ERC diu **que s'oposa a Espanya**, doncs, **no s'està oposant a un poble, sinó a un estat**. Un estat que no és el resultat d'una història democràtica, sinó l'instrument d'una oligarquia que s'ha imposat al llarg dels segles a través de la força i de la pressió. Els ciutadans espanyols, en conseqüència, se senten allunyats d'aquest estat perquè no els tracta com a ciutadans sinó com a súbdits.

Des d'aquesta perspectiva, és evident que ERC no ha confós mai el nacionalisme o l'independentisme amb la xenofòbia. Per això ha deixat ben clar que **la futura República Catalana respectarà l'opció de nacionalitat que faci lliurement cada ciutadà i cada ciutadana de Catalunya**, i intentarà mantenir un conveni de doble nacionalitat amb l'Estat espanyol, anàleg al que aquest manté amb les repúbliques sud-americanes. ERC refusa amb contundència, doncs, les actituds de xenofòbia amb el mateix rigor amb què ha refusat sempre la lluita armada.

ERC tampoc no vol incitar el sentiment anticatalà que s'estén en determinats sectors espanyolistes. Aquest sentiment sorgeix de l'ambigüetat dels que per una banda rebutgen ser assimilats amb Espanya però volen tenir un pes decisiu en aquest Estat. Quan el poble espanyol vegi que una part cada vegada més gran de ciutadans i ciutadanes de Catalunya no volen una situació especial dins d'Espanya, que confonen amb privilegi, sinó crear un estat propi, respectaran democràticament aquesta opció encara que els dolgui.

2.13 ERC és pedagogia

En els primers moments de la transició, l'esquerra majoritària va optar pel camí fàcil del governamentalisme. Va abandonar el treball fet durant la dictadura en l'organització sindical, en les associacions de veïns, en el moviment pagès i cooperativista, en la renovació pedagògica, en la recuperació cultural. L'accés al poder havia de permetre, en teoria, dur a terme tots els programes de les classes populars gràcies al pressupost públic. Es podien millorar per la via ràpida les condicions de vida dels

treballadors. Però mai no es va qüestionar el model d'estat, un estat heretat de l'antic règim que dona un gran poder als que l'ocupen però que s'aïlla del poble al qual ha de servir. Sense organitzacions populars consolidades, sense una opinió pública ben formada, amb mitjans de comunicació públics fàcilment manipulables, l'esquerra s'ha allunyat de la gent.

Mentre, a Catalunya, l'esquerra va perdre la gran tradició històrica del republicanisme i el socialisme. Des del segle XIX el republicanisme havia vertebrat les classes populars en ateneus, casals, cooperatives, moviments pagesos i sindicats.

Sense una base sindical el socialisme va tenir a casa nostra un desenvolupament menor que en altres nacions industrials. Però el socialisme català va tenir un enorme valor intel·lectual i moral, unit al nacionalisme, perquè les úniques institucions estatals que podien considerar com a pròpies eren les que anava construint el catalanisme. El socialisme català, en definitiva, va insistir en la transformació de les persones.

La tradició republicana i socialista va confluir en la candidatura conjunta d'ERC i la Unió Socialista que portà al triomf de Macià, la procla-

mació de la República Catalana. Aquesta coalició es mantingué durant tot el període republicà marcant les línies mestres de l'esquerra catalana.

La crisi del socialisme espanyol deixarà un buit important a l'esquerra a Catalunya, i això afectarà molt especialment la immigració. L'abandó de tota tasca de formació i difusió d'una cultura alternativa a la societat de consum, que a casa nostra sempre anirà lligada a la catalanitat, fa que els barris-dormitori que envolten les gran ciutats catalanes quedin orfes de referents ideològics. Això obre les portes a la difusió d'actituds racistes com ha passat a França.

Només la recuperació de la tradició republicana i socialista de l'esquerra catalana, de la seva preocupació per la formació, per la cultura i per les condicions de vida dels treballadors, pot impedir l'aturada moral de l'esquerra catalana.

Donada l'estructura espanyola dels mitjans de comunicació i l'aïllament sociològic de molts barris metropolitans, les úniques notícies que arriben a moltes famílies provenen de Madrid. Per això, l'actuació d'ERC a Madrid és essencial per a la reconstrucció de la veritable esquerra catalana.

- ERC representa el vot català clar, que no depèn de cap força amb centre a Madrid i que no col·laborarà amb governs que sempre acaben sent perjudicials per a Catalunya.

- Hi ha una sortida catalana a la crisi econòmica. Amb el finançament adequat (Concert Econòmic) i amb competències més àmplies en el camp industrial i els diversos sectors productius, Catalunya pot, amb els seus valors -treball, esforç, estalvi- i amb el seu potencial humà i de petites i mitjanes empreses, atrapar el ritme europeu. Catalunya pot sortir de la crisi i crear riquesa i llocs de treball.

Però no hi ha una sortida espanyola a la crisi. Amb un Estat que manté retards històrics, que castiga Catalunya amb impostos i la discrimina en infraestructures, els catalans no podem avançar.

No és possible aplicar la mateixa solució a problemàtiques diferenciades: l'eix cantàbric, amb la seva indústria pesada; l'eix Madrid-Sevilla, amb una economia financera i especulativa; l'eix mediterrani, amb petites i mitjanes empreses competitives, necessiten respostes específiques. Qualsevol política econò-

mica homogènia aplicada des de Madrid està condemnada, per tant, al fracàs més absolut.

- Estem vivint el recanvi polític del règim que ha succeït la dictadura franquista. Aquesta democràcia incompleta, fruit del pacte entre demòcrates i franquistes, ha cobert ja els seus objectius. Cal un relleu generacional dels polítics que lideraren la transició. Cal un canvi d'estil de fer política, amb més transparència, amb menys corrupció, sense l'actitud reverencial cap a la Constitució i la institució monàrquica. A Catalunya, les lleis i les institucions sempre s'han interpretat com a contractes caducables i revisables. Ara toca revisar els contractes de la transició.

- ERC va a Madrid a aliar-se amb aquelles forces progressistes i nacionalistes de l'Estat espanyol disposades a promoure un avenç de la democràcia en tots els territoris peninsulars i una reestructuració profunda de l'Estat espanyol, en el camí de la seva dissolució en el marc de l'Europa Unida dels pobles lliures. ERC serà sempre al costat dels representants dels altres pobles peninsulars que lluiten pels drets humans, per la justícia social i pel dret a l'autodeterminació.

Línies d'actuació

1. Pel medi ambient, marc de l'activitat humana

ERC es defineix com a ecologista en els seus propis estatuts. Entèn que la defensa i protecció del medi ambient s'ha de considerar en la seva globalitat i que els problemes que afecten el medi no poden emmarcar-se en una sectorial d'un programa polític ja que incideixen en tots els aspectes de la societat.

El programa de medi ambient d'ERC cal entendre'l, doncs, com el marc necessari i inqüestionable que delimita el desenvolupament de tota activitat humana.

Per aquest motiu, moltes propostes concretes relatives al medi ambient es troben incloses en les propostes pròpies d'una o altra sectorial. D'altra banda, cal remarcar que cap dels punts programàtics que es proposen en el programa electoral d'ERC poden situar-se fora de les premisses que s'exposen en el programa ambiental.

La societat en què vivim s'ha desenvolupat en un sistema econòmic que es basa en la cultura de la productivitat i el consum com a principal activitat humana. Aquest sistema provoca un abús atractiu dels recursos no renovables, una espoliació de matèries primeres dels països rics del món als països pobres i uns desequilibris ambientals, socials i culturals que ERC no comparteix.

Enfront aquest model de creixement, ERC proposa un altre model de desenvolupament. El desenvolupament sostenible, en el qual es tingui en compte la producció, però també la renovació dels recursos que s'extreuen, és a dir, que es considerin les necessitats actuals de la societat però sense oblidar les disponibilitats del medi. Aquests principis passen per un canvi en els processos productius, una

ordenació racional del territori que afavoreixi un desenvolupament social i econòmic equilibrat i adequat a cada regió i un canvi d'hàbits de la societat actual.

L'assumpció d'aquesta consciència ve determinada per un canvi, a través de l'educació i la cultura, que transformi l'actual escala de valors i generi més capacitat d'autocrítica vers el model vigent. Totes les persones a nivell individual, juntament amb els governs, han de trobar-se compromeses en aquest canvi.

La conservació del medi ambient és un eix fonamental d'actuació d'aquest nacionalisme conscient, ja que una bona gestió de l'entorn natural millora la qualitat de vida de tots els ciutadans i, alhora, és un element més de solidaritat i col·laboració internacional. No podem oblidar que tots els grans problemes mediambientals que ens afecten tenen una dimensió que sobrepassa l'estrictament nacional i adquireixen un nivell planetari, i que la Nació Catalana no té competència en aquest àmbit, i, per tant, no pot intervenir en els òrgans de decisió de problemes que ens afecten tan directament com la disminució del gruix de la capa d'ozó o l'efecte hivernacle.

És en aquest sentit que ERC reclama totes les competències en l'àmbit ambiental.

ERC té la voluntat de col·laborar, des de tots els àmbits en què estigui present, amb els altres països del món per preservar la biosfera, escenari de la vida a la terra i marc del desenvolupament de la humanitat. Amb aquesta voluntat presenta els següents eixos d'actuació:

1.1 Atmosfera. De la nació a la biosfera

La problemàtica de l'atmosfera es tradueix sobretot en l'augment de la concentració de CO₂ i el canvi climàtic, l'*smog* fotoquímic, la pluja àcida, la disminució de la capa d'ozó estratosfèric i les radiacions ionitzants (irradiació nuclear). Per intervenir de manera efectiva en el futur, per garantir la preservació dels sistemes naturals, per assegurar la supervivència de l'espècie humana, caldrà intervenir detalladament sobre tots els problemes atmosfèrics abans esmentats.

1.1.1 Canvi climàtic. Smog. Pluja àcida. Soroll

La nostra societat està basada, fonamentalment, en els combustibles fòssils. Aquesta dependència no és interessant ni saludable per a ningú i menys per a la Nació Catalana. L'ús d'aquesta font primària d'energia es tradueix de manera diferent: un canvi climàtic a nivell global, la pluja àcida que afecta els boscos de l'Europa central, o la pol·lució urbana que afecta totes les nostres ciutats.

Tot i que el soroll pot semblar un tema col·lateral, moltes de les mesures que serveixen per a la problemàtica anterior són també útils per disminuir les quantitats de decibels que pol·lucionen, sobretot, els nostres nuclis urbans.

Per tal de racionalitzar el consum de combustibles fòssils i relaxar els seus efectes pol·lucionants, ERC proposa:

1. Reduir les emissions de CO₂ fins que l'any 2000 tinguem la mateixa producció que l'aconseguida el 1990.

2. Gravar amb una *ecotaxa* els combustibles fòssils, taxa que s'invertirà en energies renovables.

3. Afavorir l'ús d'**energies renovables** a escala humana, permetent la seva desgravació en l'Impost sobre les persones físiques i impulsant bonificacions en altres impostos com IBI i Impost sobre vehicles de tracció mecànica.

4. En el transport, introduir en tot el parc mòbil

de l'Administració cotxes elèctrics, híbrids elèctrics-diesel i diesels més eficients.

5. Reduir la construcció de grans infraestructures per al transport privat i instal·lació de **pàrquings dissuasoris** a la perifèria de les grans ciutats connectats per transport públic amb els centres neuràlgics.

6. Per aconseguir una gestió del transport públic més eficient, més en consonància amb les necessitats, caldrà **atomitzar la gestió**. Per això és important que la Nació Catalana aconseguixi la gestió de tots els trens i, per tant, de RENFE.

7. Duplicar la xarxa de **transport públic**, estendre la doble via per al ferrocarril, unitats ràpides i congelació de la gran velocitat.

8. Aconseguir en els propers 4 anys que almenys un 5% del combustible utilitzat en el transport públic procedeixi de la biomassa: excedents agraris o residus ramaders.

9. Incentivar la penetració de l'**energia solar** passiva i activa com a sistemes alternatius de calefacció.

10. Autogestió de les comunitats de veïns instal·lant **sistemes de cogeneració** on es fabricarien l'electricitat i la calefacció mitjançant gas natural.

11. Triplicar l'actual **potència obtinguda per cogeneració en el segment industrial**. El gas natural és un bon pont energètic cap al futur. L'autogestió energètica és un pas indispensable per fer més competitiu el teixit industrial.

12. Sumatori de **mecanismes de depuració** en totes les centrals tèrmiques: combustible + electrofiltre + rentat de gasos. Progressiva implantació del **gas natural** com a combustible.

1.1.2 Ozó estratosfèric

L'alteració d'aquesta capa estratosfèrica protectora pot ocasionar problemes a tota la vida que circumda el globus, incloent-hi la salut humana.

1. Respecte escrupolós de tots els acords internacionals per reduir i prohibir la fabricació de CFC, bromur de metil i d'altres agents pertorbadors.

2. Compromís, per part de l'Administració, de realitzar la **recollida selectiva** de tots els elements que continguin gasos perjudicials per a la capa d'ozó.

1.2 Aigua. De la nació a la biosfera

Tradicionalment, l'home ha fet servir l'aigua per al seu propi consum, la producció d'aliments, la indústria i el transport. L'activitat humana ha girat sempre al seu voltant i això ha fet que esdevingués un dels eixos principals del desenvolupament social i econòmic, concentrat sobretot al voltant de les zones costaneres i de les valls dels rius.

Durant molt de temps, la seva relativa abundància, distribució, renovabilitat i cost baix han provocat que no es valorés amb la justa mesura el seu ús i consum. La realitat, però, és que l'aigua és un recurs limitat que ha esdevingut un problema a nivell mundial i que, a la vegada, es un element imprescindible per al funcionament de tots els ecosistemes. Per aquest motiu es fa necessari tenir en compte el seu paper en els sistemes naturals i no considerar-lo només un recurs indefinit a total disposició del desenvolupament humà.

En moltes zones del món l'aigua significa el principal factor limitant per al seu desenvolupament.

En una nació amb un clima com el nostre, l'aigua és un recurs molt preuat que, per la seva distribució, resulta un factor que afavoreix el desenvolupament de les diferents comarques.

Els usos a què es destina actualment l'aigua són, per una banda, **directes**, tals com l'extracció per a usos domèstics, usos industrials (intervenint en processos o per refrigeració), per regar, per produir energia, i per al transport de residus. Per altra banda, no podem obviar altres efectes **indirectes** com són la destrucció dels ecosistemes de ribera, la desforestació, l'erosió del sòl i l'extracció d'àrids de les riberes dels rius.

Aquestes causes produeixen una sobreexplotació que afecta el cabal biològic dels rius, esgotament de pous i aquífers, la salinització i destrucció de les zones humides. Les aigües residuals resultants dels diferents processos (domèstics, industrials, etc.) produeixen greus problemes de contaminació i augment de la temperatura en aigües que es vessen al mar, que esdevé l'abocador final de tots els contaminants.

Aquesta situació fa necessària una visió més integradora en què es consideri l'aigua com un recurs

però sense oblidar el paper que juga en tots els sistemes naturals. Això s'aconseguirà a través d'un canvi en la consciència col·lectiva que fomenti la cultura de l'estalvi i la racionalització del seu ús.

ERC incidirà, des de tots els seus àmbits d'actuació, en totes aquelles iniciatives dirigides a actuar en base a aquest plantejament. En aquesta voluntat s'articulen les propostes següents:

I. Competències exclusives per les aigües que transcorren per la nostra nació.

2. Aplicar mesures depuradores sobre tots els **afluents contaminants** dels rius.

3. Estalvi del **consum domèstic**. Racionalització i estalvi del **consum industrial** a partir del millorament dels processos productius per fer-los més eficaços i estalviar aigua. Implicar empreses en la depuració en origen de les aigües residuals produïdes.

4. **Responsabilització del govern i dels municipis** en la neteja, la cooperació i el manteniment de la salut dels sistemes aquàtics. Això permetrà, a més, aturar el vessament de contaminants al mar.

5. Manteniment, en qualsevol cas, del **cabal mínim biològic** dels rius.

6. Estabilització de les **aigües de refrigeració** abans de retornar-les, netes, als rius.

7. Conservació i recuperació dels **bosc de ribera**. Conservació i recuperació de les zones humides.

8. Regulació de les **extraccions d'àrids** de les riberes dels rius.

9. Manteniment de les **lles naturals** del riu. Evitar el desviament dels mateixos.

10. Racionalització i adequació dels **sistemes de rec**. Incrementar l'ús de consum baix i eficaç (got-gota, etc.).

II. Limitar el màxim l'ús d'agrotòxics (fertilitzants, plagicides, fungicides, etc.) i avançar cap als **sistemes de lluita integrada i biològica**.

12. Substitució de les macroinstal·lacions hidroelèctriques per **preses locals** més petites, més respectuoses amb el medi que garanteixin el cabal mínim biològic i no representin barreres insalvables per a la fauna.

13. Evitar els **transvassaments** perquè afecten al bon funcionament dels rius i serveixen per accentuar els desequilibris territorials.

1.3 Energia. De la nació a la biosfera

Els pilars energètics de la societat contemporània són els combustibles fòssils: el carbó i el petroli. Aquests proporcionen la major part de l'energia que es consumeix en el sector industrial, en el transport, en el sector de serveis i a nivell domèstic, ja sigui com a energia primària o en forma d'electricitat, calefacció o refrigeració.

El petroli i el carbó són fonts d'energia que originen dependència econòmica i provoquen greus alteracions a la biosfera: pluges àcides, augment del CO₂, escalfament del planeta, smog o boira fotoquímica.

D'altra banda, un altre element energètic d'importància és la generació d'electricitat d'origen nuclear. En l'actualitat la Nació Catalana és un dels països més nuclearitzats d'Europa. Malgrat això no podem considerar aquesta font energètica com a motor econòmic, però sí en canvi es converteix en una activitat pollucionant, originant riscos ambientals, residus mil·lenaris, despeses elevades i irradiacions i contaminació radioactiva.

Per superar les dificultats i l'esgotament de les actuals fonts d'energia, ERC contempla com a principals eixos programàtics la descentralització i racionalització del consum energètic, que es concretarien en:

1.3.1 Racionalitzar i descentralitzar el consum d'energia

L'ús racional de l'energia, el fre del consumisme desmesurat i la preservació de la biosfera s'aconseguiran invertint en alternatives energètiques, energies que siguin renovables a escala humana.

Com a pas previ per gestionar correctament l'energia, ERC demana un Pla d'Energies Renovables (PER) per a la Nació Catalana emmarcat en un Pla Energètic Nacional (PEN) propi que es desenvoluparia:

1. Estalvi energètic per mitjà d'un consum racional i introduint l'enllumenat eficient.

2. Implicació de les companyies elèctriques en un programa de substitució de les bombetes domèstiques actuals per bombetes de baix consum.

3. Etiquetatge dels electrodomèstics per tenir coneixement de quins són els altament eficients i quins no.

4. Compliment de la normativa d'aïllament d'edificis.

5. Conservació de l'energia a través d'un programa de finestres eficients i la introducció de materials aïllants.

6. Aconseguir que els planejaments urbanístics garanteixin l'accés de tothom al sol.

7. Aconseguir que totes les edificacions públiques, en un període de 7 anys, obtinguin un 5% de calefacció, aigua calenta i sanitària per mitjà de sistemes solars actius.

8. Duplicar en un període no superior als 2 anys el nombre d'instal·lacions fotovoltaïques rurals.

9. Fomentar la presència d'instal·lacions fotovoltaïques en les comunitats de veïns de nuclis urbans.

10. Instal·lació de parcs eòlics regionals on la velocitat del vent ho faci aconsellable. Incorporar biocombustibles com el metà i l'etanol, procedents del sector vitivinícola, al sector del transport.

11. Incentivar sistemes de calefacció comunitaris procedents de residus forestals.

12. Duplicar la potència de cogeneració en un període de tres anys i especialment en el sector industrial.

13. Reaprofitar totes les minihidràuliques en desús.

14. Reclamar les competències sobre les centrals nuclears i, sumant els esforços anteriors, amb el gas natural com a energia transitòria cap a les energies renovables, anar-les tancant progressivament. La primera, el 1993.

1.4 Residus. De la nació a la biosfera

La producció de residus és un dels grans problemes que afecten la societat moderna. ERC considera que la problemàtica dels residus no

està només en la seva gestió sinó bàsicament en la seva generació i en la seva producció en origen.

ERC està a favor de practicar i fomentar l'estratègia anomenada de les **4 R: reducció, reutilització, reciclatge i reemplaçament** (perllongació de la vida dels objectes) i d'aplicar criteris restrictius quant al pas i l'admissió de residus d'una nació a una altra.

1.4.1 Residus industrials

Els residus industrials, pel seu volum i toxicitat, representen un veritable repte per als països industrialitzats. La seva gestió, reducció i recuperació han de ser els eixos d'actuació política. En aquest sentit es fa necessària la reconversió de determinats processos industrials, la recollida selectiva, la valorització i el reciclatge produïts, i el tractament o la deposició controlada d'aquells residus no reutilitzables en l'actualitat.

1. La reconversió de determinats processos industrials s'ha de fonamentar en una auditoria.

2. La recollida selectiva, la valorització i el reciclatge dels materials s'haurà de basar en:

a) una infraestructura capaç d'assegurar la recollida selectiva

b) la incentivació de programes de reutilització i tractament de residus, dins del mateix procés de fabricació

c) valorització dels residus a través de la publicació anual d'un llistat i d'una borsa de residus amb la finalitat d'estructurar i assegurar una relació fluïda i efectiva entre les empreses productores, potenciant el comerç controlat dels mateixos i afavorint-ne la reutilització.

En aquest sentit, caldrà evitar una vegada més que països més avançats en la recollida selectiva exportin materials així recollits, susceptibles de convertir-se en matèries primeres en altres països menys avançats, amb la finalitat d'afavorir la valorització d'aquests materials en els països esmentats.

3. La incineració, el tractament físico-químic i els altres procediments de què disposem per a la inertització o transformació de residus es realitzaran en la mateixa planta o mancomunadament en el polígon industrial. Tots

aquests procediments estaran sotmesos a rigorosos estudis d'impacte ambiental.

4. La deposició controlada serà l'últim recurs i només si els tractaments esmentats no són suficients per reduir al màxim els residus industrials. Les instal·lacions amb aquesta finalitat seran de petita extensió, ubicades a la mateixa planta o polígon industrial, d'uniproducció, controlades i impermeabilitzades per evitar qualsevol tipus de contaminació.

1.4.2 Residus sòlids urbans

En el cas dels residus sòlids urbans, de naturalesa molt diferent als industrials, l'objectiu serà un tractament racional, basat en l'estalvi de materials i energia i en la recuperació a partir de la selecció dels residus en origen. Els eixos d'actuació seran:

1. Implicar tots els productors d'envasos perquè es facin càrrec dels mateixos, abans que entrin en el circuit públic de recollida.

2. La recollida selectiva en origen, que vindrà precedida d'una gran campanya informativa que abasti tots els sectors de la societat, haurà de ser suficientment fluïda i periòdica i es basarà en la separació a nivell domèstic i en els contenidors domèstics al carrer:

a) a domicili, recollida selectiva de la fracció orgànica i inorgànica

b) al carrer, contenidors per a alguns materials: vidre, paper i cartró, roba, fusta, piles, mobles, metalls.

Això vindrà acompanyat per campanyes per afavorir l'ús de materials reciclats (paper, etc.) i reciclables (envasos de vidre enfront dels de plàstic, bosses de paper enfront les de plàstic, etc.) i el compliment de la normativa sobre paper reciclat i ecològic de la CE.

Així mateix s'afavorirà la sortida de la fracció orgànica en forma de compost de qualitat per a usos agrícoles o campanyes de reforestació per a les quals ERC reclama subvenció, igual que actualment existeix per a la producció d'electricitat amb les incineradores.

En tot cas, l'estalvi de materials és un factor fonamental que determina el valor dels residus a tractar.

3. Tancament i neteja de tots els abocadors incontrolats. Com a pas intermedi transitori s'hauran d'acceptar alguns abocadors controlats. En tot cas, però, s'ajustaran a un estricte control de l'estudi de l'impacte ambiental.

4. La incineració acoplada a un sistema de cogeneració es reduirà als residus hospitalaris i vindrà determinada pel control i filtratge de les emissions.

1.5 Espais naturals. De la nació a la biosfera

La relació entre l'home i els sistemes naturals ha estat des de sempre una lluita constant. Antigament, per a la seva supervivència, en competència directa amb altres espècies animals i posteriorment gràcies als avenços tecnològics, la lluita s'ha encaminat a extreure de la biosfera tots aquells recursos naturals que l'home ha necessitat per desenvolupar una societat moderna, una societat de benestar basada en la comoditat.

La construcció i organització d'aquesta societat, però, no ha estat uniforme a tot el planeta, ans al contrari, únicament alguns països han assolit aquest nivell de desenvolupament en detriment d'altres que encara avui han d'hipotecar el seu futur i el nostre, explotant de forma sistemàtica i irracional els seus recursos naturals com a única moneda de canvi davant el món més desenvolupat.

ERC aposta per la solidaritat envers els països del tercer món per afavorir el seu desenvolupament i el reequilibri de tots els territoris del planeta. Aquest desenvolupament, però, ha de produir-se en base a l'experiència acumulada en els països occidentals, els quals hauran de cedir la tecnologia necessària per evitar que els països més desenvolupats creixin a partir d'uns recursos que nosaltres ja hem malbaratat i esgotat. Aquest mal ús ha provocat una sèrie de greus problemes a nivell planetari que ara hem d'aturar pel bé de la biosfera però sense negar als països del tercer món de poder-se desenvolupar com els altres. Aquesta és una responsabilitat, sens dubte, dels països més avançats, i que des de la Nació Catalana no podem obviar.

El desenvolupament de la societat actual, que busca el benestar dels individus que la integren, no pot hipotecar els recursos naturals i els ecosistemes que garanteixen la supervivència de les diferents espècies animals i vegetals que comparteixen amb l'home la biosfera.

La desaparició dels diversos sistemes naturals en pro d'un creixement salvatge hipotecarà també els recursos naturals per a les generacions futures. Per tant, qualsevol plantejament de creixement s'ha de fer amb criteris de futur, amb mesures protectores de l'impacte ambiental i amb un absolut respecte als espais protegits i tots aquells espais naturals, incloent conreus i boscos, que garanteixin la biodiversitat i l'equilibri tan difícil entre l'home i la biosfera.

Els espais naturals no han de ser entesos com a llocs de lleure per als ciutadans i ciutadanes. Cal que siguin tractats com el que són, una cadena d'interrelacions ecològiques que garanteix la supervivència de totes les formes de vida aprofitables per l'home en algun dels seus esglaons, ja sigui com a recurs alimentari o energètic. No obstant, cal entendre aquest espai com a focus generador d'aquests recursos, no com a zones d'explotació. Només així garantirem el manteniment dels diferents sistemes naturals i la supervivència de les diverses espècies vegetals i animals.

L'actual legislació en matèria de protecció d'espais naturals és àmplia i diversa. A l'Estat Espanyol la majoria d'aquestes competències han estat traspassades. Malgrat això, els convenis i tractats internacionals són encara competència de l'Estat.

La manca de voluntat en alguns casos, juntament amb el desconeixement de la riquesa del territori per part del Govern estatal, ha fet que aquest no compleixi els esmentats convenis i acords internacionals en matèria de protecció dels espais naturals protegits. Cal que les zones naturals i protegides de la Nació Catalana puguin gaudir del reconeixement i la protecció internacional que mereixen.

ERC entèn que els espais naturals s'han de consolidar com un mosaic de sistemes biològics en relació i no com a illes de natura. En aquest sentit, cal preservar la continuïtat natural en els diversos sistemes existents. Molt sovint, la supervivència de força espècies depèn de la salut del sistema natural al llarg

de més d'un continent o mar.

ERC vetllarà, des de tots els àmbits on sigui present, pel manteniment dels diferents sistemes naturals i dels seus canals de relació amb la finalitat de garantir la supervivència de totes les espècies i garantir la biodiversitat. La protecció de les espècies en perill d'extinció serà un eix d'actuació en aquest sentit, protegint els seus hàbitats naturals i impedit-ne la captura, el tràfic i el comerç.

1. Manteniment de la **biodiversitat**. Respecte de l'hàbitat enfront de l'especulació per poder preservar la biodiversitat.

2. Respecte escrupolós de la legislació sobre **espais naturals**.

3. Participació en els **tractats i convenis internacionals**.

4. Revisar el nombre d'espècies, especialment protegides i en perill d'extinció.

1.6 Protecció dels animals. De la nació a la biosfera

1. La protecció de les espècies en perill

d'extinció serà un altre eix d'actuació, en el sentit expressat anteriorment, protegint els seus hàbitats naturals i impedit-ne la captura, el tràfic i la comercialització.

2. L'assumpció de les responsabilitats de protegir els sistemes naturals i la biosfera en general no pot oblidar, tampoc, el **respecte als drets dels animals**. El concepte de solidaritat no pot exercir-se plenament si oblidem els drets fonamentals de la resta d'espècies que, com nosaltres, s'han desenvolupat en aquest planeta.

3. Cal l'**abolició immediata de la tauromàquia**, així com de la resta de festes, esports o qualsevol altra manifestació que comporti el patiment o la mort d'algun animal.

4. L'activitat investigadora i docent actual comporta el patiment i la mort de gran quantitat d'animals en els laboratoris, sense que hi hagi cap tipus de control real en aquest sentit. Es fa necessari, per tant, **regular de forma racional la visecció i, en general, tota l'experimentació que es fa amb animals**.

** Per conèixer el model de política de protecció del medi ambient que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.10 del programa Cap a la Independència.*

2. Per un futur de progrés

2.1 Economia

2.1.1 Propostes davant la crisi

ERC, com a partit progressista, aspira a promoure un canvi en les actituds dels ciutadans per desenvolupar una societat més justa i realment democràtica, en què el creixement econòmic estigui al servei dels ciutadans.

En funció d'aquest objectiu ERC planteja

els criteris a seguir a l'hora d'elaborar qualsevol proposta de política econòmica:

- La política de competitivitat ha de ser compatible amb una política socio-laboral que suposi unes millors prestacions socials i una millora dels nivells de formació.

- La política econòmica ha d'estar estrictament lligada a la política de medi ambient. Cal promoure un canvi en les pautes de consum dels ciutadans i ciutadanes i en els processos productius de les empreses.

- Cal promoure la formació com a base del creixement econòmic i d'un millor desenvolupament.

pament de la vida professional i laboral dels ciutadans i ciutadanes.

- Una economia més dinàmica passa perquè la creació de noves empreses sigui possible per a sectors més amplis de la societat. La nostra realitat productiva es fonamenta en un teixit de **petites i mitjanes empreses** que evidencien en part uns valors sòcio-culturals propis del nostre poble. Cal reforçar aquesta tradició injectant un nou dinamisme, que mitjançant incentius fiscals i laborals permeti la generació de projectes econòmics per part de sectors més amplis de la societat, alguns dels quals no han tingut les facilitats necessàries per tirar endavant projectes empresarials.

ERC reclama la recaptació i inspecció dels recursos públics generats pels ciutadans i ciutadanes de la Nació Catalana i que ara per ara ens són negats:

- a) impostos directes i indirectes
- b) cotitzacions socials.

A nivell pràctic això es concreta en les propostes següents:

- I. Règim de Concert Econòmic amb l'Estat central, que permeti a la Nació Catalana realitzar les tasques de recaptació, gestió i inspecció dels impostos directes i indirectes. Pel que fa a la capacitat de legislar, cal assolir els mínims que permetin desenvolupar una política d'incentius fiscals pròpia que serveixi per al desenvolupament sostenible de l'economia catalana i per a la millora dels seus nivells de competitivitat.

2. Gestió del règim econòmic de la Seguretat Social, incloent les prestacions socials i sanitàries. Aquesta capacitat permetria lligar la necessària política de competitivitat amb unes millors prestacions socials i amb una política d'inversió en la formació dels treballadors.

2.1.1.1 Nou marc de relacions laborals i econòmiques

Nou marc de relacions laborals i econòmiques adequat a l'exigència de competitivitat de les empreses i alhora socialment progressiu, és a dir, que respecti els drets dels treballadors, protegeixi les situacions de desocupació i fomenti la formació continuada.

Es promourà un pacte social que compensi

els requeriments de competitivitat amb facilitats per a la formació professional i millors prestacions socials.

I. Traspàs de l'INEM

A partir d'aquest traspàs, la funció de l'INEM és de donar recolzament real als treballadors i a les empreses i dinamitzar el mercat de treball.

Representants d'empresaris i de treballadors hauran de formar part del seu Consell Director. Per a les funcions de formació, que s'expliquen més endavant, es podran realitzar convenis amb empreses que disposin de la tecnologia adequada i amb escoles que disposin també dels recursos didàctics adequats. ERC proposa les funcions següents:

- a) Creació i gestió eficaç d'una borsa de treball. Aquesta borsa de treball tindria la finalitat de posar en contacte l'oferta i la demanda de treball, és a dir, treballadors que busquen feina i empreses que tenen llocs de treball disponibles.

L'orientació de la borsa de treball ha de ser activa i no passiva. Això vol dir:

- Estar a la recerca constant de llocs de treball. Contactar amb les empreses i informar-les de la possibilitat d'utilitzar els serveis de l'Institut d'Ocupació per trobar les persones adequades per als llocs de treball vacants. Per això cal oferir a les empreses un servei professional i eficaç.

- Marcar com a objectiu dels responsables l'estada mínima dels treballadors en la situació d'atur. Es crearà la figura del gestor de l'ocupació, que tindrà al seu càrrec un determinat nombre d'aturats. La seva responsabilitat serà minimitzar la durada de la situació d'atur de cadascun d'ells. S'implantarà la direcció per objectius, és a dir, que part de la seva remuneració es determinarà en funció del grau en què globalment assoleixi aquest objectiu. Part de la seva tasca serà responsabilitzar-se d'orientar els treballadors en atur respecte les seves possibilitats laborals.

- Cada treballador, en entrar en situació d'atur, haurà de presentar una sol·licitud per realitzar un pla de formació. La direcció de l'Institut d'Ocupació haurà d'aprovar aquesta sol·licitud en funció del nivell de formació que presenti el treballador i en funció de les possibilitats d'ocupació que es puguin aconseguir un cop seguit aquest pla. Per a això, l'Institut d'Ocupació desenvoluparà un Pla marc de formació amb diferents opcions segons

els graus de formació de partida i segons diverses possibilitats d'orientació professional. Es tractarà d'un marc general i no d'un programa absolutament detallat, ja que ha de possibilitar l'adaptació de la formació als requeriments de les diferents àrees en què actuï cadascun dels centres de l'Institut d'Ocupació.

Aquestes mateixes tasques podran ser realitzades també per **fundacions o associacions de caràcter no lucratiu**. L'única funció que no podran fer serà fer efectiva als aturats la prestació social que els correspon, que continuarà en mans de l'Institut d'Ocupació. L'objectiu que es pretén aconseguir és oferir una via per canalitzar la solidaritat dels ciutadans envers el greu problema de l'atur. És també una forma d'estimular l'eficàcia de l'Institut, en introduir una figura competitiva de les seves funcions. El treball voluntari d'aquestes associacions i entitats es pot concretar tant en l'àmbit de la formació com desenvolupant tasques administratives. Pel que fa al seu finançament, serà el següent:

- Mínim del 60 %: treball voluntari (es valorarà el seu cost, però no hi haurà contraprestació en forma de remuneració) i donacions econòmiques particulars. Aconseguir aquest mínim serà un requeriment per a la constitució de la fundació o associació.

- Un 30%: finançat per l'Institut d'Ocupació, que farà un seguiment de la seva actuació.

- Màxim del 10%: pagament de quotes mòdiques per part dels aturats, inferiors o iguals al 5% de la prestació social que reben per part de l'Institut d'Ocupació. Aquestes quotes poden suprimir-se si el treball i les aportacions voluntàries arriben al 70%.

Pel que fa a continguts, aquestes entitats es guiaran pels mateixos criteris i tindran el mateix marc de formació que l'Institut d'Ocupació.

b) Estimulació de la inversió en formació tècnica i professional

- **Obligatorietat per part de l'empresa d'establir i executar un pla de formació** per als seus empleats, que formarà part de les condicions contractuals (de forma genèrica ja que és impossible concretar cursos i activitats en el moment de fer el contracte) i, per tant, obligarà empresa i treballador. Aquesta funció, especialment per part de les petites i mitjanes empreses, es podrà delegar en les

federacions empresarials i els gremis per tal que aprofitin els avantatges d'actuacions conjuntes i alhora estalviïn la gestió diària d'aquesta tasca a empreses que no disposen dels recursos necessaris.

- El govern haurà de destinar les partides presupostàries necessàries per al finançament d'un mínim del 70% d'aquesta formació, a través de les esmentades federacions i gremis.

c) Redissenyar la contractació a temps parcial

- Redissenyar la contractació a temps parcial (contractes de 20 i 30 hores setmanals) per fer-la compatible amb la formació extra-laboral.

- Incentivar la **flexibilitat dels horaris laborals** sempre que els requeriments del lloc de treball ho permetin, amb la mateixa finalitat.

En tots aquests apartats es farà especial atenció als grups que pel seu baix nivell de formació tenen més dificultats en la seva situació laboral.

2.1.1.2 Pla d'estalvi

Pla d'estalvi canalitzat cap a inversió productiva i contrari a qualsevol objectiu d'especulació.

En els darrers anys la política econòmica realitzada ha produït un increment de l'especulació. En lloc de potenciar el creixement de l'economia real o productiva, s'ha potenciat l'enriquiment com a objectiu econòmic. Aquest enriquiment s'ha fet sovint a través de l'especulació, la qual cosa ha donat lloc a una economia d'estructures febles i en situació de crisi.

Per tal d'orientar el creixement econòmic al servei de tots els ciutadans i ciutadanes, ERC proposa les mesures següents:

1. Facilitar línies de crèdit especials en subvenció, de 3 a 6 punts de l'interès en què es contracta, per a la creació de noves activitats econòmiques i nous centres de treball per a activitats ja existents. Les ampliacions de centres ja existents hauran de ser significatives per gaudir d'aquests beneficis (superiors al 25% de l'actiu fix ja existent).

2. La reinversió de beneficis que tingui com a finalitat la millora tecnològica i dels sistemes productius gaudirà d'una amortització accelerada. Per tenir aquest benefici caldrà a més que compleixi els requeriments d'adaptació dels pro-

cessos productius exigits per la política de medi ambient.

3. Els rendiments de capital derivats de dipòsits d'estalvi familiar i personal a llarg termini (en el qual han de romandre un mínim de 5 anys) **gaudiran d'una reducció en l'IRPF.** Aquesta reducció estarà entre el 50 i el 100%, d'acord amb el percentatge que suposi la quantitat anual estalviada respecte els ingressos anuals. Com més alt sigui aquest percentatge, més alta serà la reducció. S'establirà una taula progressiva tenint en compte l'esforç econòmic que suposa l'estalvi realitzat.

Adicionalment, la materialització d'aquests estalvis en una inversió productiva que suposi la creació d'una nova empresa, un cop superat el termini en què han de romandre en el dipòsit, permetria l'amortització accelerada dels actius en què es concretés la inversió.

Queda clar que aquesta segona possibilitat és addicional i independent de la primera.

4. Les rendes procedents de beneficis empresarials (dividends) estaran exemptes d'IRPF si es destinen immediatament a una inversió productiva. Queda clar que no s'entén com a tal la compra d'accions d'empreses. Es busca així substituir aquella inversió que només busca guanyar diners, sense participar en el projecte en el qual aquests diners s'esmercin, per una inversió concretada en un projecte o activitat econòmica en el qual l'inversor s'implica.

5. S'arbitraran mesures en contra de l'especulació immobiliària que fa créixer el lloguer de locals comercials i naus industrials. Es podran fer promocions públiques de locals comercials, especialment adreçats a les empreses que inicien la seva activitat.

6. Contra l'especulació monetària. El recurs al capital estranger ha propiciat uns interessos alts que estan ofegant l'economia. Al mateix temps, el tipus de canvi s'ha utilitzat sovint per compensar la falta de competitivitat dels productes en els mercats exteriors. En el context europeu cap al qual avancem, ja no serà una funció dels bancs estatals la creació de diner, ni fixar el tipus de canvi, que no existirà dins Europa, ja que hi haurà moneda única; i donada la llibertat de moviment de capitals els interessos tendiran a un nivell homogeni. En aquest context, ERC té com a objectiu la **creació d'un Banc Públic**

Català independent i guiat per rigorosos criteris econòmics dins dels requeriments de la UE i com a eina per al desenvolupament sostenible de la nostra economia.

2.1.1.3 Pla especial per a les petites i mitjanes empreses

Pla especial per a les petites i mitjanes empreses amb l'objectiu de construir un teixit econòmic fort, diversificat i equilibrat, basat en una gran professionalitat, en l'aprofitament dels avenços tecnològics i respectuós amb el medi ambient.

El teixit econòmic basat en petites i mitjanes empreses és característic del nostre país i evidencia els valors sòcio-culturals del nostre poble. Cal adaptar aquest teixit als canvis de la nostra societat i aconseguir que s'hi implantin noves formes d'organització, més dinàmiques i participatives, basades en la **formació i preparació professional dels treballadors**. Això ha de potenciar una nova imatge de les petites i mitjanes empreses, basada en la seva **renovació i adaptació** a la societat actual.

Davant formes organitzatives més complexes, un teixit econòmic basat en les petites i mitjanes empreses tindria l'avantatge d'**evitar la dependència de zones grans d'una sola empresa**. Això és particularment important en comarques on un percentatge molt important de l'activitat econòmica depèn d'una o d'unes quantes empreses que ocupen a la majoria dels treballadors.

Un altre avantatge de les petites i mitjanes empreses és que la seva estructura organitzativa més simple ha de permetre una **implicació més gran dels treballadors en la seva activitat**, a diferència de les grans empreses, on la presa de decisions es concreta en un percentatge de treballadors molt reduït. Per tant, i en contrast amb la imatge de paternalisme que sovint les ha envoltat, podria ser la forma d'organització econòmica on es podrien assolir els nivells més alts de participació i implicació.

Alhora, les petites i mitjanes empreses són les formes organitzatives conseqüència de nous projectes empresarials quan aquests provenen de persones que es decideixen a crear empreses per primer cop i hi inverteixen els seus estalvis. Són, per tant, la **via lògica d'iniciació de noves activitats econòmiques** i cal que la política econòmica que

es faci sigui receptiva a aquesta nova activitat generadora de nous llocs de treball i la recolzi en els seus primers anys.

D'acord amb aquestes consideracions, ERC proposa les mesures següents:

1. Preferència en l'accés als ajuts institucionals esmentats en els punts anteriors d'aquest programa. Increment en un mínim del 20% de l'ajut que, en les mateixes condicions, rebria una empresa gran.

2. Crear entitats de suport a la gestió de les petites i mitjanes empreses, que facilitin aquelles tasques que, a causa de la seva dimensió, no estan al seu abast, ja que requereixen recursos superiors a les seves possibilitats. Per exemple, estudis de mercat, recerca i col·laboració tecnològica, promoció dels productes, assessoria en processos d'informatització, etc.

3. Convertir el treball en les petites i mitjanes empreses en una possibilitat de desenvolupament professional atractiva per als joves, on sigui possible una major participació, implicació i desenvolupament professional. Cal eliminar qualsevol discriminació en les responsabilitats i remuneracions per motius d'edat, aconseguint així donar sortida i possibilitat de realització a persones que poden aportar coneixements i tècniques recents. Això no ha de suposar deixar de valorar l'experiència que han adquirit aquells que porten més temps en el món laboral.

4. Potenciar les formes de col·laboració entre petites i mitjanes empreses, amb els objectius següents, entre altres:

- Emprendre projectes que exigeixen un volum de recursos superior a les seves possibilitats per separat.

- Agrupar-se per realitzar operacions concretes dins de mercats importants (per exemple, una comanda que pel seu volum no pot ser realitzada per una empresa sola).

2.1.1.4 Projecció internacional

Projecció internacional basada en una imatge dinàmica i corresponent a estructures empresarials professionalitzades, modernes, flexibles, innovadores i més participatives.

1. Potenciar el *made in Catalonia* com a símbol de les anteriors característiques.

2. Creació d'un extens programa d'intercanvis internacionals obert a tots els universitaris amb diferents finalitats:

a) Desenvolupar pràctiques de treball a l'estranger.

b) Realització d'estudis sobre els processos productius, anàlisi de mercats, i, en general, qualsevol aspecte referent a l'activitat econòmica que es consideri d'interès.

Aquest programa hauria de ser accessible com a mínim a un 50 % dels universitaris i s'hauria de realitzar amb el major nombre de països possible, ja que el coneixement d'altres cultures és bàsic en una economia cada vegada més internacionalitzada.

Aquests intercanvis podrien ser rendabilitzats oferint a les empreses d'aquí la possibilitat d'utilitzar la informació i els coneixements adquirits pels universitaris. La figura de l'**empresa patrocinadora d'intercanvis universitaris** permetria finançar i rendibilitzar aquests programes i ajudaria en la connexió entre els universitaris i l'empresa. El mateix es pot aplicar als estudiants de formació professional de darrer cicle (**empresa patrocinadora d'estudiants de formació professional**).

3. Realitzar un pla de comunicació internacional per als productes catalans, que fugi del tractament superficial que porta a remarcar només els productes típics i doni a conèixer la diversitat dels productes catalans. No es tracta de fer una campanya puntual, sinó d'un pla de llarga durada, ben estructurat i seleccionant els mitjans adequats, que creï una identitat per als productes catalans, identitat ara per ara inexistente o bé confosa amb la dels productes espanyols. El *made in Catalonia* s'ha de donar a conèixer a través de les campanyes que aquest pla inclogui.

4. Un pla de comunicació no serveix de res si després no es troben els productes en el punt de venda. Cal, per tant, un **pla de comercialització a l'exterior** amb l'objectiu de dinamitzar les estructures de comercialització, particularment en el sector agrari.

2.1.1.5 Programa d'integració de la dona en l'economia

Potenciar la participació de la dona a l'economia i el seu accés als nivells de res-

ponsabilitat més alts.

A més d'injust, és absolutament antieconòmic que la societat hagi invertit recursos en la formació d'una part de la seva població i que després no en permeti el desenvolupament laboral complet i l'accés a nivells de responsabilitat per als quals està capacitada.

A part del grup de dones que han tingut accés a nivells de formació alts, una gran part de ciutadanes es troben amb serioses dificultats en la seva vida laboral. Cal posar una atenció especial, doncs, en la millora de la seva situació.

Els condicionaments de la vida privada i/o familiar són el principal entrebanc. La solució no està en la renúncia a la vida privada, amb o sense família, com és obvi, sinó en l'acceptació social, amb normalitat, del fet que les exigències de la llar afecten tant l'home com la dona.

Cal un nou plantejament: no es tracta d'ajudar la dona, sinó que tots, homes o dones, assumeixin la seva responsabilitat en el mateix grau.

Cal contrarestar les pràctiques discriminatòries existents que tenen l'origen en prejudicis fortament arrelats.

Des d'aquest plantejament, ERC proposa les mesures següents:

1. Persecució de tota discriminació laboral per raons de sexe, particularment respecte a nivells salarials i de responsabilitats. No podrà haver-hi diferències salarials entre llocs de treball situats a un mateix nivell de responsabilitat.

2. La responsabilitat en cas de maternitat no ha de recaure exclusivament en la dona. Per això es proposa:

a) Ha d'haver-hi **corresponsabilització en cas de maternitat-paternitat**: tant el pare com la mare podran demanar horari flexible i tindran dret a absentar-se de la feina en cas de malaltia dels fills.

b) **Escoles-bressol gratuïtes.** El cost de les escoles-bressol privades és insostenible en molts casos en relació amb el nivell d'ingressos dels pares. Això suposa una discriminació en les possibilitats de treball de la dona que es troba en aquestes circumstàncies.

3. Respecte dels horaris de treball, per part de tots dos sexes. Cal canviar la idea d'estar més hores a la feina per la de treballar de manera més efectiva; els països més desenvolupats no es caracteritzen per tenir horaris llargs, sinó per

assolir els nivells d'efectivitat que els permeten ser estrictament respectuosos amb els horaris laborals i tenir millors condicions de treball. Això afecta particularment la carrera professional de la dona, que es veu obligada a triar entre la seva vida personal i la professional, quan l'home no està sotmès a aquesta opció.

2.1.1.6 Programa d'integració dels joves en l'economia

1. Col·laboració entre activitat econòmica i universitat. Els projectes de fi de carrera (universitaris i de formació professional) hauran de ser aplicats a institucions públiques o a empreses. Això augmentarà la utilitat del projecte i la connexió de l'estudiant amb la vida econòmica. Les escoles i facultats seran responsables de realitzar un programa que apropi estudiants i empreses amb aquesta finalitat. Establir contractes de 20 a 25 hores setmanals per a estudiants.

2. Protecció dels joves que treballen en empreses en situació de crisi. En situacions de crisi i de regularització de l'ocupació, cal protegir els joves davant la tendència que siguin els que sofreixen les conseqüències més greus, a causa del menor cost que té el seu acomiadament per a les empreses. Com a molt, doncs, caldrà garantir que els acomiadaments de persones de menys de 30 anys seran inferiors al 50%. La dificultat de trobar una nova feina per als majors de 50 anys es compensarà amb millors prestacions socials, incloent-hi un increment en el subsidi d'atur.

3. Eliminar qualsevol discriminació per motius d'edat en les remuneracions salarials. Els criteris d'antiguitat en el treball no tenen fonament econòmic i són clarament discriminatoris respecte als joves. Cal contrarestar aquesta discriminació existent amb nous criteris salarials basats en el treball realitzat.

4. Programa de creació de noves activitats econòmiques. La gent jove no pot haver estalviat suficientment com per instal·lar una empresa, i més encara si considerem les dures condicions d'adquisició i/o lloguer d'habitatge, que dificulten qualsevol intent d'emprendre noves activitats. D'aquesta manera, moltes iniciatives es queden per realitzar. Cal desenvolupar un programa que creï les condicions necessàries perquè aquestes iniciatives puguin fer-se realitat.

L'actuació pública crearà les condicions però no interferirà en el funcionament del mercat que determina la viabilitat dels projectes. Els projectes han de demostrar la seva capacitat de recuperar la inversió inicial i generar beneficis que assegurin la seva continuïtat i necessària i constant renovació. Aquesta actuació es limitarà, doncs, a disminuir les barreres inicials que suposa la inversió en projectes nous. L'ajut facilitat, que aquestes noves empreses rebran en forma de subvenció de 4 a 6 punts dels interessos dels crèdits, es recuperarà per destinar-lo a nous projectes. Així mateix, les empreses que hagin gaudit d'aquests beneficis es comprometran en un termini de 5 anys a partir del tercer any de funcionament a col·laborar en el mateix fons de què s'han beneficiat, amb un percentatge dels seus beneficis equivalent al que van rebre en el seu moment en forma de subvenció d'interessos.

A la crítica de la possible competència deslleial que suposi l'ajut a les noves iniciatives respecte a aquelles que ja existeixen, es pot respondre que facilitar l'entrada de projectes nous i joves al mercat ha de suposar un estímul per a la competitivitat i per a la constant innovació, i un motiu de satisfacció preferible en qualsevol cas a la frustració de no poder donar sortida a les iniciatives de la gent jove, amb la consegüent problemàtica que això suposa en tots els àmbits de la societat.

2.1.1.7 Avançar en la democratització de l'activitat econòmica

La participació i la llibertat d'elegir són la base de la democràcia. ERC creu, doncs, que cal aprofundir en la vida democràtica i fer que aquests conceptes que la defineixen estiguin realment en la base de la vida ciutadana.

ERC reclama que la participació dels ciutadans i ciutadanes en la vida econòmica vagi més enllà de la participació política en les eleccions i assoleixi altres àmbits de la vida pública. Per això formula les propostes següents:

1. Possibilitat de decidir l'aplicació de fins a un 5% de la quantitat total a pagar en concepte d'IRPF (incloent el que s'ha pagat en concepte de retencions). En el mateix document de la declaració s'especificaran diferents possibilitats d'ordre econòmic i solidari, sobre les quals el ciutadà tindrà oportunitat de decidir. D'aquesta manera s'acon-

seguirà que el 5% de la recaptació global per aquest concepte s'apliqui en accions que els ciutadans directament han elegit. El mateix es podrà fer en les empreses. El consell d'administració podrà decidir el destí de fins al 5% del total a pagar en concepte d'Impost de societats.

2. Promoure la transformació de les estructures organitzatives de les empreses per fer-les més participatives. Èxit econòmic de les empreses depèn en gran mesura de la implicació dels treballadors i del grau en què aquests puguin realitzar-hi les seves expectatives professionals. Cal incrementar la possibilitat del treballador de participar i prendre decisions en el nivell organitzatiu en què es trobi. La seva pràctica diària el converteix en coneixedor privilegiat, i per tant cal tenir en compte les seves consideracions quan les decisions a prendre afectin la seva activitat.

3. Un teixit econòmic més democràtic passa també per un accés més ampli a la propietat dels mitjans productius. Cal fomentar, doncs, la generació de nous projectes econòmics per part de sectors amplis de la societat, els quals no han tingut oportunitat de fer-ho en el passat per manca dels mitjans necessaris.

2.1.1.8 Incrementar la responsabilitat social de les empreses

1. Conseqüències de la seva activitat en el medi ambient: es fixarà un període de 6 anys com a termini per acabar amb qualsevol tipus de contaminació i dany al medi ambient. Totes les empreses hauran de presentar un **Pla d'actuació mediambiental**, d'acord amb aquest objectiu, que haurà de ser aprovat per l'Administració pública. Les empreses hauran de destinar un 6% del que han de pagar en concepte d'Impost de societats per destinar a aquesta fi. Rebran una subvenció per la mateixa quantitat de l'Administració pública, fins a acabar el projecte. Si el 6% no és suficient, empresa i Administració hauran d'aportar a parts iguals la quantitat necessària per complir amb l'objectiu establert.

2. Promoció cultural i activitats ciutadanes: es regularà l'activitat de patrocini o mecenatge per tal de donar possibilitats de fer compatible la publicitat d'empresa amb el suport a les activitats ciutadanes.

3. Atenció i facilitats de treball per a grups socials marginats de l'activitat econòmica, especialment a drogoaddictes en fase de recuperació i delinqüents o ex-delinqüents no perillosos socialment. Per als casos de delinqüents el nivell de perillositat dels quals faci difícil la seva incorporació a l'activitat normal de les empreses, aquestes podran patrocinar la instal·lació de llocs de treball en centres especials. Es regularà aquesta forma de patrocini social.

2.1.1.9 Solidaritat envers els pobles veïns i els pobles d'arreu del món

Un dels objectius programàtics d'ERC és la justícia i el progrés social. A més d'orientar els programes econòmics, de les àrees que siguin, en aquest sentit, i mentre no s'arribi a una situació en què la marginació social i la injustícia hagin desaparegut, cal definir un **programa d'actuacions solidàries** amb aquells que es troben en aquestes situacions. Programes que cal dur a terme i amb els quals, per tant, cal comprometre's.

ERC estructura el seu programa econòmic de solidaritat en tres nivells:

a) Solidaritat amb les necessitats dels pobles veïns: pobles ibèrics i conca mediterrània.

b) Solidaritat dins el marc de la Comunitat Europea

c) Solidaritat a nivell internacional

Aquests diferents nivells es defineixen a partir de la proximitat geogràfica, la qual determina una tradició distinta pel que fa al coneixement de les situacions que es donen, com també la diferent problemàtica que es troba en cadascun d'ells. A més, les entitats que hi treballen són sovint diferents, i, per tant, aquesta estructura pot ser més efectiva.

Pel que fa a mesures concretes, ERC proposa les següents:

1. Destinar un 1% del PIB a aportacions a l'ONU per atendre les necessitats de desenvolupament dels països que ho requereixin.

2. Les actuacions que es donin en els diferents nivells tindran característiques comunes, que defineixen la seva orientació:

- a) Posar èmfasi en la formació i l'educació.
- b) Respecte a les cultures dels pobles

c) Respecte al medi ambient

d) No ser subvencionadores, sinó que han de posar les bases d'un **progrés real**

e) No ser desmesurades, sinó conscients de l'escassetat de recursos i del volum de necessitats.

f) Ser **multiplicadores**, és a dir, generadores d'altres iniciatives.

g) Crear **estructures àgils**, és a dir, que les solucions que es proposin no siguin burocràtiques.

3. La solidaritat ha de ser compromesa i per tant, real. L'educació per a la presa de consciència dels greus problemes d'injustícia i d'insolidaritat ha de tenir com a conseqüència que les relacions d'intercanvi amb els altres pobles tinguin presents les desigualtats i les necessitats de desenvolupament.

En els darrers anys s'ha produït la incorporació progressiva i desitjable de nous països, fins ara subdesenvolupats, al sistema productiu. Alguns d'aquests països han entrat amb gran èxit al món industrial (per exemple, els orientals). Algunes economies aparentment molt més desenvolupades n'han sofert la competència (per exemple, la nord-americana).

Cal que ens felicitem pel seu progrés, fins i tot quan aquests països produeixin articles que suposin una competència directa, si no volem ser hipòcrites, si no volem defensar una doble moral. I cal tenir en compte que el nostre sistema productiu sofrirà la competència de molts més països d'aquí en endavant.

**Per conèixer el model de política econòmica que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.1 del programa Cap a la Independència.*

2.1.2 Sectors de producció

2.1.2.1 Sector primari (agricultura, ramaderia i pesca)

a) Agricultura i ramaderia

L'àmbit territorial

Per a un país com el nostre que aspira a ser lliure i competitiu en el marc europeu, comptar amb un sector primari cohesionat és un factor indis-

pensable. Mentre que la política agrària espanyola va encaminada a reduir el percentatge de població agrària activa -encara molt superior a la mitjana europea-, en el cas del nostre país s'ha de tendir a estabilitzar la pagesia en el seu entorn natural i evitar que continuï disminuint la seva proporció en relació a la totalitat de la població activa, si no és que volem assistir a un despoblament massiu d'una bona part del territori amb tots els inconvenients que això implicaria per al conjunt de la Nació Catalana i dels seus ciutadans i ciutadanes. La solidaritat entre consumidors urbans i productors rurals ha de ser estimulada i ha de derivar en una autèntica defensa del territori i del medi ambient -especialment en aquelles zones més marginals i amb poques perspectives de conreu tradicional- que aturi el procés de desertització en marxa.

Finalment, la societat catalana, en relació a la seva sobirania i a les seves expectatives d'autogovern, necessita conservar **un sector primari capaç de garantir el seu autoabastiment mínim i d'esdevenir internacionalment competitiu**, en determinats àmbits específics.

En aquest apartat, ERC proposa, com a mesures de xoc, les següents:

1. Política d'ajuts per a l'estabilització de l'activitat agrària en les comarques més desfavorides.
2. Aplicació de mesures extraordinàries per evitar la desertització d'aquestes comarques.
3. Fomentar una correcta repoblació (boscos i pastures) de la totalitat del territori i, especialment, de determinades comarques.

El productor

És necessari, en primer lloc, equiparar gradualment les formes de vida al camp i a la ciutat, en el sentit de garantir nivells equiparables tant pel que fa a les infraestructures com pel que es refereix a les possibilitats de confortabilitat social. Així mateix, cal propugnar la professionalització del pagès, establir les mesures necessàries per a la seva formació i garantir-ne reciclatge permanent, sense desatendre tot allò referit a la gestió de l'explotació i a la comercialització dels productes.

En relació als qui treballen per d'altri, cal eliminar les diferències salarials amb d'altres sectors, millorar les condicions de treball, eliminar

diferències en les prestacions de la Seguretat Social Agrària i en relació a les condicions de jubilació.

Com a mesures urgents, ERC proposa les següents:

1. Modificar el real decret II87/89, sobre cessament de l'activitat agrària i equiparar-lo al Reglament 1096/88 de la Comunitat Europea, tant pel que fa als ajuts, edat (55 anys) com pel que fa a l'accés dels fills a la propietat.

2. Campanyes de formació continuada per a joves agricultors.

3. Creació i optimització de serveis tècnics d'assessorament als agricultors.

4. Aplicació a la Nació Catalana del Reglament 788/89 de la Comunitat Europea, que estableix programes d'ajut a la renda agrària per a explotacions amb dificultats per desenvolupar la reforma de la Política Agrària Comuna (PAC).

5. Agilitzar la percepció de qualsevol tipus de pagament o ajut, de tal manera que el productor no trigui més de tres mesos a rebre'ls, un cop realitzada la inversió.

6. Equiparar les pensions de jubilació en el sector agrari a les de la branca general.

L'empresa familiar agrària

Per a ERC, l'empresa familiar agrària ha estat tradicionalment i continua sent el nervi del món rural català i la base del sector primari. Per tant, la seva defensa, promoció i desenvolupament constitueixen un objectiu prioritari de qualsevol tasca de govern i/o de representació política.

De cara a la seva conservació i potenciació, cal afavorir l'explotació conjunta de la maquinària, reconèixer el treball de les dones, possibilitar accions de gestió comuna, especialitzar els diversos components, i considerar molt acuradament la problemàtica de les transmissions patrimonials dins l'empresa familiar agrària.

Els mitjans de producció

Per a ERC, les principals mesures urgents a prendre són les següents:

1. Creació d'un Banc de Crèdit Agrari Català.

2. Creació de línies especials de crèdits agra-

ris equiparables a les que tenen altres països de la Comunitat Europea.

3. **Supressió dels impostos especials sobre el gasoil agrícola.**

4. **Reforma de la fiscalitat agrària**, en consonància amb la situació real del sector, especialment perquè desaparegui l'Impost de successions patrimonials per a les explotacions familiars, en la mesura que la terra ha de ser considerada una eina de treball i no una herència.

5. Establiment de **línies d'inversió**, per part de les administracions, que complementin els actuals ajuts comunitaris.

6. Creació de **línies d'assegurances agràries** que permetin cobrir conreus actualment desprotegits.

7. Creació d'una **Mútua Catalana d'Assegurances Agràries**.

8. Incrementar **campanyes d'investigació** permanent referides a nous conreus i noves tècniques.

9. Assegurar una ràpida, correcta i eficaç **informació** d'aquestes campanyes als productes agraris, així com de tots aquells temes que facin referència a qüestions comunitàries.

10. Implementació d'un **Pla Territorial de Conreus** que permeti:

a) establir zones preferents per a determinats conreus

b) determinar les unitats viables d'explotació

c) racionalitzar regadius

d) ajustar les polítiques agràries i els ajuts necessaris als paràmetres que defineixen aquest Pla Territorial de Conreus.

II. Creació d'un marc legal que defineixi la **prioritat preferencial de l'empresa familiar agrària**.

12. Afavorir la creació de **societats procedents de la fusió de diverses empreses familiars agràries**.

13. Impulsar la reestructuració del **sistema cooperatiu**.

14. Creació d'un **Fons o Banc de Terres** que permeti millorar la base territorial de l'explotació agrària.

15. Potenciar les diverses **Taules Sectorials** de tal manera que puguin definir polítiques de preus pròpies.

16. Revalorització de les **Indemnitzacions Compensatòries de Muntanya (ICM)** fins arribar a la mitjana del que es paga en els països de la

Comunitat Europea.

17. Reconduir, en forma d'**ajuts directes a la producció**, aquelles **subvencions comunitàries** que actualment s'adrecen a les indústries transformadores.

18. Aconseguir que la **totalitat dels ajuts i subvencions que estableixin les normatives comunitàries siguin gestionats pels corresponents instituts i departaments dels governs de la Nació Catalana**.

La comercialització

La comercialització constitueix, en l'àmbit comunitari, un dels reptes bàsics d'una agricultura que ofereix els seus productes d'una forma excessivament atomitzada per part dels productors. Per tant, **ERC considera urgent la implementació de polítiques que afavoreixin una unificació i concentració màxima de l'oferta en origen**.

Així mateix, caldrà realitzar campanyes diversificades de promoció dels diversos productes, tot destacant els avantatges de diversa índole que presenta l'anomenada **dieta mediterrània**. Alhora, des de les administracions, caldrà realitzar un seguiment rigorós de la qualitat de les produccions pròpies comercialitzades, controlar l'entrada irregular de productes estrangers i realitzar, entre d'altres estats de la Comunitat, pràctiques de **dumping**.

D'una manera molt especial -a Catalunya i donat l'equilibri existent entre l'hipotètic mercat consumidor i el percentatge de població activa agrària- cal afavorir la recuperació i el predomini de la producció pròpia en el mercat interior.

Els sindicats agraris

Totes les administracions han de **reconèixer institucionalment els sindicats pagesos**, especialment com a interlocutors, i han de contribuir al foment del sindicalisme agrari i afavorir la corresponsabilització d'aquest sindicalisme, especialment en moments de crisi com els actuals.

Així mateix, cal que es negociï l'ús, tutela o propietat definitiva del **patrimoni sindical agrari**, segons s'escaigui i d'acord amb la procedència -històric o acumulat- i l'ús actual que es faci d'aquest patrimoni.

Finalment, cal **renunciar definitivament al model corporativista de les cambres agràries**,

herència de l'antic règim, a fi de permetre la lliure organització de la societat civil, a través d'una convocatòria d'eleccions sindicals en el sector agrari que permeti de conèixer objectivament la representativitat dels sindicats pagesos.

Les relacions amb Europa

El Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat -sense perjudici de la possible incorporació dels altres governs de la Nació Catalana- han de negociar la **incorporació d'un representant de la Generalitat en les delegacions de rang ministerial que negociïn, amb la Comunitat Europea, qualsevol assumpte que faci referència o influeixi sobre el sector agrari català.**

b) Pesca

L'adequació de les estructures pesqueres de la Nació Catalana a les exigències del marc comunitari europeu, exigeix una nova delimitació de les competències actuals en aquest sector. La singularitat de la pesca mediterrània, en el context europeu, així com el marc legal on es desenvolupa (català, espanyol i comunitari), requereixen un seguit de mesures polítiques, econòmiques i de tot ordre, que contribueixin a la viabilitat del sector pesquer en el seu conjunt.

ERC, a més, defensa la necessitat de desenvolupar una política global de pesca que contempli aquesta com un tot, des de la captura inicial fins al consum final, tot passant pels canals de comercialització, formació professional, investigació, noves tecnologies, construcció i reparació de la flota i la política social. En aquest sentit, són necessàries les llotges de contractació i de subhastes de peix, a més d'un seguit d'instal·lacions de conservació, refrigeració i congelació de les captures. I són necessàries també per al bon funcionament del sector les drassanes i avaradors per a la construcció de noves embarcacions i per a la reparació de les ja existents. Els pescadors, d'altra banda, han de tenir les seves confraries, cases de mar i d'altres dependències socials modernitzades i adequades a les seves necessitats.

I. Assumpció immediata, a través del procediment de delegació, per part de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat del País Valencià i el

Govern Balear, de la totalitat de competències en matèria de pesca, susceptibles de ser exercides en el territori i el litoral català (aigües interiors, pesca marítima, ordenació del sector pesquer), amb la consegüent simplificació burocràtica, agilització administrativa, reducció de la despesa pública i eficàcia directa sobre el sector.

2. Presència institucional catalana en la delegació estatal, tant en els treballs previs com en les reunions executives, en les negociacions internacionals relatives a acords amb la CE o bé amb països tercers de la Mediterrània, per tal d'impedir la continuïtat de mesures negatives sobre la flota catalana i poder-hi incidir de forma positiva.

3. Confecció d'una normativa d'abast estatal que reguli, amb criteris restrictius, la comercialització lliure de peix importat de països no comunitaris.

4. Control estricte, sanitari i de qualitat, del peix d'importació.

5. Concessió de moratòries en el retorn de crèdits per a la modernització de la flota, concedits per organismes oficials a propietaris d'embarcacions i suport econòmic estatal a la renovació de la flota.

6. Potenciació dels productes de qualitat, denominacions d'origen i promoció del peix fresc de la costa, en els circuits regulars de comercialització.

7. Fi de la marginació de la flota pesquera de la Nació Catalana, en les ajudes comunitàries a partir dels fons estructurals (FEDER i FEOAGA), i reforma dels criteris actuals que permeten una clara discriminació negativa dels pescadors catalans en relació als d'altres territoris de l'Estat, en especial Andalusia.

8. Aplicació efectiva de mesures de política social: assistència familiar i seguretat social, atenció sanitària, medicina preventiva, seguretat, comunicació, salvament a la mar, i cobertura de l'atur i atur tècnic.

9. Aprofitament màxim dels recursos de la pesca i suport a les indústries annexes: conserves, fumats, farina, tallers de xarxes i ormeigs diversos.

10. Estudis específics, per zones geogràfiques, de les característiques naturals, econòmiques i de tot ordre, de l'especificitat de cada zona i les seves necessitats, amb conclusions sobre la conveniència de fixar l'adopció de parades estacionals regulars (vedes), la renovació de la flota, la poten-

ciació de l'aqüicultura, els nous mètodes de cria i engreix de peixos, crustacis i molluscs i altres mesures possibles.

11. Impuls a l'expansió de cursos de formació tècnica i reciclatge regular dels professionals del sector, per part dels organismes públics corresponents.

12. Adopció de mesures per facilitar l'adquisició de les noves tecnologies al sector pesquer, des de l'extracció inicial fins a la comercialització, passant per la manipulació, refrigeració i congelació.

13. Suport institucional decidit per a l'extensió de pràctiques associatives entre el col·lectiu de pescadors, armadors i part social, o per a la promoció de l'associacionisme tant en el sector de l'arrossegament, com de l'encerclament, palangre, trasmall i petxinaires.

14. Extensió i vigilància a la resta de l'àmbit europeu del compliment de les normatives comunitàries sobre les mesures i tipus de xarxes que ja s'apliquen al litoral català, per tal de posar fi a l'actual competència deslleial per part d'altres països.

* Per conèixer el model de política agrària, ramadera i pesquera que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.1.7.1 del programa Cap a la Independència.

2.1.2.2 Sector secundari. (Contra l'atur, pel foment de l'ocupació i l'activació industrial a Catalunya)

a) Catalunya, un país industrial

La sensació generalitzada davant la crisi que ens afecta es redueix, en molts casos i de manera majoritària per part dels organismes oficials, a ser tractada com una de les crisis anomenades *cícliques*. És a dir, aquelles en què, després de superar la recessió, la inflació i la saturació del mercat, torna a produir-se una fase d'expansió i creixement econòmic en general. Escalfament, doncs, i refredament. Avui, però, ens trobem davant d'una crisi més complexa, estructural, que es concreta en primer lloc per l'aturada del Valor Afegit Brut (VAB) i el Producte Interior Brut (PIB), i per l'espanyolització de la taxa de desocupació (és a dir, que la taxa cata-

lana -normalment inferior- s'acosta a l'espanyola, superant amb escreix l'europea).

Tots aquests indicadors demostren la gravetat de la situació, però no escaparien tampoc al fet de reduir-se a una crisi conjuntural.

Allò que ens aboca definitivament a una crisi profunda és el nombre de suspensions, fallides i tancaments que s'han succeït en la majoria de sectors productius, fins al punt que hem arribat al desmantellament sencer d'una gran part de subsectors, amb l'atur estructural que se'n deriva.

La crisi com a tal, n'inclou tres d'específiques en ella mateixa, interrelacionades però d'origens diferents i diversos que fan més difícils les possibles sortides:

- Una **crisi estructural** originària de l'estructura proteccionista secular, amb barreres aranzelàries a la importació, que va provocar l'aparició i el desenvolupament d'una indústria basada en la mà d'obra barata i poc qualificada, amb nul·la capacitat de disseny i aplicació tecnològica, i, per tant, amb poca competitivitat en el mercat exterior. Una estructura que implica la no definició de sectors estratègics com a evidència de la manca d'un projecte industrial. D'altra banda, cada cop es fan més evidents les mancances en matèria d'innovació tecnològica, ja que la mà d'obra ha esdevingut element secundari. Els costos laborals perden importància davant del capital, i, finalment, una despesa financera molt elevada impedeix la reinversió i la millora tecnològica.

- Una **crisi conjuntural** de dimensions mundials que respon als cicles de l'economia capitalista, amb períodes de recessió que tenen l'origen en la saturació i el nul·l creixement de l'economia.

- Una **crisi en infraestructures** que ve determinada per la nul·la política en inversions a termini llarg i mitjà en estructura viària, ferrocarrils, vies ràpides, en telecomunicacions i recursos energètics. En definitiva, perquè no s'ha aprofitat el creixement d'aquests darrers anys per fer un relleu de l'economia.

Malgrat l'opinió generalitzada, cal constatar que la tradició ha emmarcat Catalunya com un país industrial.

Avui, però, cal mirar xifres actuals pel que fa al PIB i la contribució de la indústria en aquest, i comparar-les amb les dels darrers anys:

Contribució de la indústria en el PIB

1973-1979	41,6%
1979-1985	33,1%
1985-1989	32,6%
1989-1991	19,8%

La població activa per sectors també ens dona compte de la terciarització de l'economia catalana en els darrers anys, no només pel que fa al Valor Afegit Brut (VAB) sinó també quant a l'ocupació:

Ocupació per sectors a Catalunya

	1982		1986		1991	
	%		%		%	
Agricultura	135,5	5,84	110,3	4,74	89,7	3,54
Indústria	832,1	35,89	801,9	34,52	802,1	31,66
Constr.	224,5	9,68	175,0	7,53	223,9	8,83
Serveis	947,3	40,86	1050,2	45,21	1293,3	51,05
No classf.	2318,4	7,72	185,4	7,98	124,1	4,89
TOTAL	4.457,8	100	2322,8	100	2533,0	1000

Aquest quadre demostra que l'evolució de la població activa del sector industrial és inversament proporcional als serveis, cosa que en un principi ens hauria de fer entendre que una part de la mà d'obra del sector secundari ha passat a altres parts del procés, com ara comercialització, serveis directes a les empreses, investigació, o d'altres. Però una lectura més concisa de l'evolució del PIB demostra que també el percentatge industrial s'ha rebaixat, i això s'ha de traduir en el fet que no tota la terciarització deriva d'una millora tecnològica i comercial del procés productiu.

Evolució del PIB per sectors

	1988	1989	1990	1991
PIB	5,4	6	4,3	2,7
PIB Agrari	3,2	2,5	0,5	-4,8
PIB Industrial	4,9	6,3	3,4	1,0
PIB Construcció	13,5	12,3	8,4	5,1
PIB Serveis	4,9	5,2	4,4	3,5

Es constata clarament que el pes industrial ha anat a la baixa i ha anat quedant substituït pels serveis. En aquest sentit cal tenir en compte que quan s'inicien processos de recessió el sector serveis és més voluble que l'industrial a l'hora de suportar la crisi.

b) Crisi estructural i recessió

La crisi estructural, la recessió, la desindustrialització i l'atur a Catalunya tenen la seva base en el fet que, actualment, el govern de la Generalitat no té eines per portar a terme polítiques específiques en inversió i creació d'entorn industrial, i, el que és més greu, li falta la voluntat i la capacitat. La voluntat per dotar-se d'aquestes eines i la capacitat d'assumir riscos econòmics i, evidentment, polítics i socials: no es construeix un país deixant la reconversió en mans de foranis que no coneixen les particularitats del teixit industrial del nostre país, recolçant el 80% de les seves decisions en matèria fiscal i econòmica, beneint la lesiva política de negociació amb la CE que ha fet l'Estat Espanyol, i després practicant la sempre justificada però també cínica i immobiliària política del victimisme.

D'altra banda, la pràctica del neoliberalisme del Govern de la Generalitat i la creença en l'autoregulació del mercat han provocat un còmode i inútil no intervencionisme que té com a conseqüències:

a) **Nul·la capacitat de suport, capitalització i reflatament de les petites i mitjanes empreses.** Des del Govern o des de l'Institut Català de Finances, aquesta capacitat ha estat sempre endèmica, dèbil, insuficient i partidista.

b) **No existència de cap control sobre la inversió estrangera** per prioritzar i orientar la inversió tecnològica i en capacitat d'investigació.

c) **No s'han establert plans concrets per sectors**, d'acord amb els agents socials, d'objectius i millora.

d) **La capacitat d'establir acords o processos de concertació entre la patronal i els sindicats ha estat nul·la**, i, finalment, totes dues parts s'han posat d'acord malgrat la Generalitat.

e) **Pel que fa a les infraestructures**, en l'estudi biannual de la CE, sobre les regions europees en a base elements d'entorn, Catalunya ocupa el lloc 109 de 168.

c) La davallada de l'economia productiva

En els darrers anys, el pes de la indústria a Catalunya ha deixat pas als serveis. Es tracta d'una terciarització normal en tot procés de

modernització industrial, on la tecnologia millora els processos productius i la mà d'obra passa a altres parts de l'estructura productiva, com ara publicitat, comercialització, màrqueting etc. El problema per a Catalunya es deu, bàsicament, a l'estructura del nostre mercat: **el proteccionisme secular de l'economia ens ha fet arribar tard a la cursa europea.**

L'endarreriment tècnic i en recerca i desenvolupament, la política aranzelària més una renda per càpita per sota de la de la resta dels estats comunitaris, ens va portar a limitar la nostra economia a una indústria que basava la seva competitivitat en una mà d'obra poc qualificada i per tant, barata. El tèxtil ha estat el vaixell insígnia d'aquest tipus d'indústria, juntament amb una bona part del metall i les arts gràfiques. Aquesta situació va començar a deteriorar-se i cada cop de forma més vertiginosa amb l'entrada a la Comunitat Europea i també amb les dificultats del Pla de Convergència. La competència de tercers països en vies de desenvolupament, com el sud-est asiàtic o el mateix Magrib, allò que entenem com *dumping* social, fa que els nostres manufacturats quedin fora del mercat perquè els costos afegits són molt més elevats.

d) Parts de R+D del PIB

FRA	2,8%
França	2,3%
Itàlia	1,2%
Regne Unit	2,2%
Estat espanyol	0,7%
CE	1,5%
Catalunya	0,5%

Les mancances en matèria de recerca i desenvolupament són evidents, i, avui, la destinació de la inversió a la innovació tecnològica és un element clau on la indústria catalana és poc competitiva. **Una política en recerca i desenvolupament (R+D) no s'improvisa: cal una planificació i una conjunció harmònica entre el sector públic i el privat, des dels laboratoris de les mateixes empreses fins a les universitats.** Cal destacar que fins i tot hi ha territoris de l'Estat Espanyol que ens passen davant quant a inversió en R+D -per exemple, Madrid, on, paradoxalment, el pes indus-

trial és menor que el de Catalunya.

Balança tecnològica de Catalunya (Milers de dòlars)

	Ingressos	Pagaments	Saldo	Cobertura
1985	20912	74832	-53920	28%
1986	32825	98754	-66469	33%
1987	25471	142843	-117373	18%
1988	29587	210009	-180442	14%
1989	38977	250720	-211744	15%
1990	40641	263600	-222952	17%

e) La reculada del sector productiu

La mostra la podem tenir en xifres comparatives: la contribució industrial, és a dir, la purament productiva, ha anat disminuint en els darrers anys.

ANY	VAB Industrial	VAB Global	Diferència
1975	490	978	49,64%
1980	1003	2900	34,58%
1985	1837	5379	34,15%
1990	3360	10530	31,90%
1991	3566	11397	31,28%

La pèrdua de pes en el sector secundari és palpable. Una economia que afavorís la producció i la recerca implicaria un traspàs de la població activa a serveis, però un manteniment del percentatge del PIB en matèria industrial. La prova palpable que no és així és **la davalla de la contribució del sector secundari en el PIB, on s'ha passat del 36,7% l'any 1975 a la caiguda de les xifres: el 1992 no arriba al 18%.** Aquest índex de desproporció dona compte de la dispersió de la producció industrial i mostra la realitat de la desindustrialització.

Sectors com el tèxtil han quedat pràcticament desmantellats, i a hores d'ara aquest ha generat més de 50.000 aturats. Aquesta xifra fa que l'índex de desocupació en el sector industrial sigui gairebé del 35%. El cas del metall, que ha arribat als 80.000 aturats, suposa el 45% dels aturats del sector secundari. D'altra banda, cal tenir en compte que la majoria d'empreses tèxtils, del metall i de les arts gràfiques que han fet fallida no tornaran a ser reactivades, cosa que comporta dos problemes greus:

a) L'existència d'una població laboral de difícil recol·locació, a causa de la seva mínima espe-

cialització -mà d'obra poc qualificada-, i que afecta grups de més alt risc laboral: el 47% de la població laboral del tèxtil és femenina i hi ha també un alt percentatge de població de més de 45 anys.

b) **Desequilibri de comarques que depenien en gran part d'aquest sector.** L'exemple clar és el de les comarques del Ripollès i el Bergadà que basaven el seu producte industrial en el tèxtil, i que ara es troben en una situació difícil.

f) Multinacionals i especulació

Juntament amb la dificultat de competir en sectors estratègics com les químiques i l'alta tecnologia i els impediments per poder competir amb altres països, l'impacte dels grups multinacionals ha alterat encara més el mercat laboral català. La depredació que han realitzat grups estrangers en el nostre mercat ha tingut com a nota predominant la compra de subsectors productius sencers per tal de conquerir-ne la quota de mercat. Casos com IMPACSA a Ripoll primer i a Balaguer més tard, o el grup Electrolux (New-Pol) a Martorelles o Tele-Sincro (Bull) a Sant Cugat responen a aquesta dinàmica. A més, la transmissió de tecnologia per part d'aquests grups és mínima i ha estat profitosa en molts pocs casos.

Pel que fa al pes d'altres països de la CE i tercers en l'economia catalana i quina mena d'inversions i en quins sectors les han realitzat, trobem les dades següents:

Empreses ubicades a Catalunya amb capital estranger

País	Empreses
RFA	189
Algèria	1
Àustria	2
Dinamarca	13
França	281
Irlanda	3
Itàlia	136
Kuwait	8
Noruega	4
Panamà	5
Suècia	27
Veneçuela	3
Benelux	122
EUA	93
Regne Unit	99
Japó	27
Suïssa	107
Total	1151

La implantació de la indústria estrangera ha de ser compensada per desenvolupament de la indústria catalana a l'exterior, cosa que hores d'ara, i malgrat els tímits intents del Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (COPCCA), no es produeix amb fluïdesa. Les conseqüències de la penetració de capital estranger es poden fixar de la manera següent:

a) **Les decisions estratègiques s'allunyen dels nostres centres polítics, financers i econòmics,** ja que es prenen en l'empresa matriu. Les primeres factories afectades per les reconversions, expedients de regulació o cancel·lació d'inversions són les perifèriques, i moltes vegades es vulnereu fins i tot conceptes d'optimització de recursos o rendibilitat per afavorir l'estat matriu.

b) **Moltes vegades la compra d'una empresa catalana per part de capital estranger es redueix a l'eliminació de competència en el mercat i a la ubicació d'una comercial per poder retenir el mercat regional de l'empresa adquirida.**

c) **La tecnologia i el desenvolupament es centralitza en el país matriu,** per poder establir millors rendiments d'escala, i la transferència tecnològica és molt minsa al costat de la inversió estrangera total.

d) **Pel fet de ser estrangeres, aquestes empreses s'alliberen de càrregues financeres i gaudeixen dels avantatges dels costos de transacció,** amb la qual cosa poden ser molt més competitives.

Química i laboratoris	112
Maquinària i construccions	160
Empreses comercials	77
Paper, edició i arts gràfiques	52
Indústria alimentària	45
Electrodomèstics	41
Indústria farmacèutica	44
Tèxtil	45
Indústria automòbil	35
Informàtica	30
Plàstic, cautxú i suro	41
Perfumeria i detergents	20

La dificultat de valorar i discernir entre la bona inversió estrangera -la productiva de l'especulativa- és realment difícil. El que és clar és que de les trenta grans empreses catalanes que operen actualment a Catalunya només tres conserven el capital majoritàriament català. Això ens ha de

fer reflexionar i fer entendre la necessitat de crear un entorn per garantir la competitivitat de la indústria endògena.

La dissecció d'Europa a dues velocitats, amb un nord amb capacitat d'investigació tecnològica i un sud que bàsicament es dedicarà a les cadenes de muntatge, comportarà un empobriment de la nostra qualitat de vida.

A més, la inversió estrangera no és en cap cas símptoma de durabilitat i estabilitat, i davant d'això el més segur és el capital nacional. Encara avui parlar de capital nacional enfront de capital transnacional sembla passat de moda però és obvi que malgrat la integració a Europa i el Pla de Convergència, tots els estats estableixen prioritats en la defensa dels seus sectors productius i la capitalització d'aquests. La sortida lògica seria garantir i millorar les exportacions. En aquest sentit, cal tenir en compte que actualment la nostra balança comercial encara és deficitària: per 1.335 milions d'exportacions enfront 2.700 milions, un dèficit de gairebé 1.365 milions. L'Estat espanyol només cobreix el 50% de la taxa de cobertura comercial d'importació i exportació. Així mateix, l'Estat espanyol és el segon país del món després dels EUA en dèficit comercial en xifres absolutes.

g) Precarització del mercat de treball català

L'actual procés de desindustrialització que patim fa que el primer que se'n ressentí sigui el mercat de treball. A més de l'augment naturable de la taxa d'atur, des de l'agost de 1990 la substitució de contractes de treball indefinits per eventuais ha anat creixent fins a cotes alarmants: s'ha superat la taxa mitjana de contractes eventuais de la CE en passar del 12% al 35%. Aquesta és una xifra no competitiva, ja que moltes vegades una persona amb contracte eventual passa per diferents sectors o subsectors en un període de 3 a 4 anys. És a dir, que no hi ha especialització, no hi ha continuïtat i tampoc experiència. Tot plegat contribueix, doncs, a una reducció substancial de la productivitat. D'altra banda, és habitual que un cop exhaurit el contracte eventual de tres anys aquest no es torni a renovar perquè l'empresa no pot fer front a un contracte indefinit per als propers tres anys. Per tant, es perd la inversió direc-

ta o indirecta de l'empresa en el treballador.

Des dels sectors de la dreta i de les forces espanyolistes, sovint s'ha buscat en l'acomiadament gratuït la solució al problema del mercat de treball. La realitat, però, és que per obtenir quotes europees de productivitat s'han de replantejar moltes qüestions que van des de la formació del treballador fins al marc fiscal actual. I entre aquestes qüestions, el mercat de treball n'és només una part, no l'única.

Catalunya. Treballadors fixos i eventuais

	fixos	eventuals	total
	xifres absolutes	xifres absolutes	xifres absolutes
2n trim. 1987	1.184.100	239.300	1.423.400
2n trim. 1991	1.138.100	614.500	1.752.600
Variació	-46.000	+375.200	+329.200

	fixos	temporals	totals
	distribució	distribució	distribució
2n trim. 1987	82,3%	16,8%	100%
2n trim. 1991	64,9%	35,1%	100%
Variació	-18,3	+18,3	

Proporció de treballadors amb contracte eventual a la CE

RFA	12,2%
França	7,8%
Itàlia	5,8%
Regne Unit	5,9%
CE	9,6%
Estat espanyol	23,8%
Catalunya	22,3% - 35%
(any 1991)	

Assalariats segons tipus de contracte. Evolució temporal

	II	IV	II	IV	IV	III
	1987	1987	1988	1989	1990	1991
Eventual	1225,8	1613,0	2139,9	2545,2	2950,6	3042,9
Indefinit	6635,7	6527,3	6377,4	6478,6	6414,5	6369,7
T. Assal.	7861,5	8140,3	8517,3	9023,8	9365,1	9412,6
T. Eventual						
s/total	15,59	19,81	25,12	28,20	31,5	32,32

h) Economia financera

Els problemes greus de la nostra indústria es poden destriar en tres aspectes que en determinen

la situació actual:

- a) **Excessiva pressió fiscal** sobre les empreses
- b) **L'aplicació dels tipus d'interès més alts de la CE**
- c) **Una moneda massa forta i supervalorada que conté les exportacions.**

Les conseqüències d'aquesta situació són les següents:

- a) Un elevat **endeutament** de les empreses catalanes, ja que cal pagar els crèdits, i, moltes vegades, aquesta és la raó de la fallida.
- b) **No hi ha liquidesa**, sobretot a les petites i mitjanes empreses, per fer front als expedients o per suportar els cicles de l'economia.
- c) El **cost laboral unitari** és massa car comparat amb la CE, concretament un 20% més car.

i) Un model de política industrial i de foment de l'ocupació

Després de l'estudi detallat de la situació econòmica actual, **ERC proposa un model de política industrial i de foment de l'ocupació basat en una planificació de país a 15 anys.** Una economia productiva no s'improvisa, i cal un entorn o allò que s'anomenen **polítiques horitzontals** per crear les condicions objectives que permetin crear indústria i serveis complementaris endògens:

1. Cal un canvi fiscal a Catalunya. Cal aconseguir, a través de la reforma de l'Estatut, el **Concert Econòmic o conveni tributari propi**, que permetria la recaptació, gestió, inspecció i liquidació de tots els impostos que paguem els ciutadans i ciutadanes de Catalunya per part de la Generalitat.

El Concert permetria capacitat normativa, existència d'una hisenda pròpia, tresoreria i liquidesa per a la Generalitat. Permetria canviar l'entorn fiscal i pal·liar els impactes negatius, per exemple, de la Política Agrària Comunitària (PAC) sobre la pagesia o de l'Acta Única europea sobre la competitivitat de les petites i mitjanes empreses, per citar només dos exemples, i impulsar polítiques d'inversió pública per al reequilibri territorial i social de Catalunya. El retorn a polítiques anticíclics i keynesianes, es perfilen com a solucions per superar la conjuntura.

El Concert permetria posar també en marxa

una **Banca Pública Catalana** en disposar-se d'almenys 700.000 MPTA més dels que ara disposa Catalunya per governar.

2. El traspàs de l'INEM. Aconseguir el traspàs de l'INEM al Govern català i **adequar-ne l'estructura i el funcionament a la realitat de la problemàtica laboral a Catalunya.** Així mateix, augmentar el grau de transparència del mercat de treball, millorant la informació existent i propiciant-ne la mobilitat.

Bloc d'actuacions específiques per activar un nou model industrial a Catalunya

1. Per a la productivitat: impulsar la inversió en capital fix, la renovació tecnològica, l'organització de la producció i l'impuls de mesures d'innovació en la gestió.

2. Per a la transferència en tecnologia (R+D): coordinació de l'oferta de tecnologia i col·laboració entre els centres de transferència de tecnologia de les diferents universitats i administracions. Oferir informació respecte a les possibilitats de les universitats, els altres CTT i els laboratoris d'assaigs. Difusió i promoció dels mitjans tecnològics entre petites i mitjanes empreses, mitjançant programes específics. Garantir l'accés de les petites i mitjanes empreses catalanes als programes de R+D de la CE.

3. Per a l'organització i gestió empresarial: afavorir la participació de tots els integrants de l'empresa en els seus objectius, així com la motivació professional en les tasques pertinents.

4. Per a la dimensió empresarial i joint ventures: foment a la cooperació interempresarial en l'adquisició d'intangibles i en la promoció i comercialització externes. Utilitzar els serveis tècnics de l'Administració per oferir informació sobre les possibilitats de col·laboració i sobre les formes d'instrumentar aquests acords. Foment de la cultura empresarial de cooperació, especialment entre petites i mitjanes empreses.

5. Per a les transmissions empresarials: eliminar la tributació per plusvàlues en transmissions d'actius empresarials que passin als treballadors. Donar un tractament específic en l'Impost de successions al patrimoni.

6. Per a la promoció industrial i creació d'empreses: coordinació institucional en les acti-

vitats de promoció industrial de Catalunya a nivell internacional; participació dels agents econòmics i socials en la definició de les actuacions a considerar. Promoció comercial a l'exterior. Ajuts a la transformació de la indústria. Eliminar tràmits innecessaris en la creació d'empreses, agilització de procediment i minimització de costos.

7. Per a la localització industrial: disponibilitat de sòl industrial equipat i a preus raonables. Agilitzar i flexibilitzar la concessió d'autoritzacions relatives a la localització de les plantes industrials, així com coordinar el treball de les diferents administracions evitant les duplicitats en les gestions i les demores. Programes d'actuació pública en comarques en regressió demogràfica, econòmica i social, que equiparin les seves infraestructures viàries, ferroviàries, formatives i tecnològiques, i ajuts específics en sectors primaris, secundaris i terciaris, amb especial atenció a la industrialització dels productes agro-alimentaris. Utilització dels fons FEDER per al foment industrial en comarques acollibles a aquest fons. Implantació territorial de serveis socials (educació, habitatge, cultura, oci, etc) necessaris per a l'acolliment i assentament de la població. Actuacions de capital risc per a projectes industrials.

8. Per a la conservació i el sanejament mediambiental: reforçar les inversions en sistemes no contaminants, acondicionant a aquesta fi l'estructura productiva. Proporcionar informació d'experiències en aquest sentit i de les tecnologies disponibles. Reforçar la investigació empresarial i dels centres d'investigació pública, així com oferta de les noves possibilitats.

9. Per a la prevenció de riscos professionals: planificar la prevenció tenint presents les possibilitats de la tècnica, l'organització, els factors ambientals, el principi de la seguretat integral i les relacions socials. Accelerar el procés d'adaptació que estableix la legislació comunitària.

Bloc d'actuacions específiques per afavorir la implantació, el creixement i la transmissió de les petites i mitjanes empreses

I. Sobre l'IAE: retirada de l'impost. Negociació futura basada en l'activitat econòmica de l'empresa, en la igualtat d'imposició per a l'exercici de la mateixa activitat, i que no suposi un increment superior al 10% de l'import dels impostos substituïts, i

l'establiment de criteris uniformes i clars per a la fixació de coeficients i d'índexs.

2. Sobre l'estimació objectiva sectorial: basar-se en la realitat social del món que és objecte de les mesures tributàries per a l'establiment de criteris uniformes.

3. Sobre la doble imposició: reducció de l'Impost de societats per beneficis reinvertits en actius productius. Bonificació fiscal per a formació. Reducció dels costos fiscals i simplificació administrativa en els processos de transmissió. Mesures de bonificació fiscal temporal sobre beneficis en els primers anys d'activitat.

4. Sobre la incapacitat laboral transitòria: major control sanitari i la seva computació com a despesa a deduir.

5. Sobre la regularització dels balanços: liberalització d'aquests de cara al sanejament de l'economia empresarial.

6. Sobre l'aprenentatge: implantació d'un contracte d'aprenentatge -diferent al de formació- amb caràcter temporal adreçat a joves de 16 a 18 anys exclusivament.

Un nou marc català de relacions laborals

I. Cal regular el dret de vaga per tal de garantir el legítim dret dels treballadors a utilitzar l'ús de la vaga com a recurs de negociació, i alhora garantir els drets dels ciutadans a no veure's privats dels serveis essencials comunitaris. En aquest sentit la regulació d'aquests drets mai no pot tenir com a marc uniformitzador l'Estat espanyol, sinó que ha de contemplar la diversa i complexa realitat social de la Nació Catalana. En tot cas, abans de discutir-se parlamentàriament cal un ampli debat dels agents socials per evitar un enfrontament entre les parts que intervenen en la productivitat del país, fet que seria contraproduent, més encara en un temps de crisi industrial. El dret de vaga és un dret fonamental però en cap cas no pot vulnerar un altre dret fonamental.

2. Establir una taula de sindicalistes i experts en el tema, per encetar el debat sobre la necessitat de crear un sindicalisme nacional, capaç de ser present a les diverses meses de negociació. Un sindicalisme capaç de fer noves propostes, de plantejar alternatives engrescadores per anar canviant un model sindical que ja és caduc i, sobretot,

que ha demostrat la seva incapacitat per negociar.

3. **Impulsar el diàleg social** per afrontar la problemàtica de la situació industrial.

4. **Posar fi al contenciós del calendari laboral**, respectant la celebració de les festes tradicionals de la Nació Catalana.

Una formació competitiva

1. **Adequar l'ensenyament i la formació laboral a l'entorn productiu**: la Formació Professional s'ha d'adequar a les noves professions i tirar endavant la Reforma (LOGSE) tant necessària per modernitzar-la.

2. **Creació del Consell Català de la Formació Ocupacional**.

3. **Promoure la realització de pràctiques d'estudiants a l'empresa i de pràctiques en alternança**.

4. **Titulats superiors i mitjans: reorientació cap a especialitats tècniques i amb major component tecnològica**, per garantir el lligam entre la indústria i la investigació a les universitats, a més d'una major inversió en l'aprenentatge i els contractes en pràctiques. Avui falten operaris, tècnics contramestres i especialistes per a la indústria, i la FP i els peritatges no els proporcionen. Amb l'obertura al Mercat Unic, això pot provocar la importació de mà d'obra qualificada, cosa que perjudicaria encara més el nostre mercat laboral.

5. **Reformar el Consell Social de les Universitats**, amb l'objectiu que permeti la intervenció real de patronal i sindicats.

Infraestructures viàries

Vegeu el capítol de Grans infraestructures, transports i comunicacions d'aquest mateix programa

Infraestructures energètiques i telecomunicacions

1. **Garantir una xarxa de subministrament energètic menys contaminant**, com el gas natural, a tot el territori.

2. **Reduir la dependència de les centrals nuclears** a partir de sistemes de cogeneració i energies alternatives.

3. **Inversió en investigació de tecnologia no contaminant** com a garantia de competitivitat dins la CE.

4. **Millorar la xarxa de telecomunicacions, com la telemàtica, i la seva efectivitat**. Moltes vegades la innovació queda frenada per la ineficàcia dels serveis públics.

5. **Traspàs, per tant, de les grans empreses de telecomunicacions: Correus i Telègrafs, Telefònica, etc. Pla nacional de cablejament de la fibra òptica a tot Catalunya**.

Jornada laboral i contractació competitiva

1. **Establir la setmana de 35 hores**.

2. **Any d'excedència per a formació**.

3. **Contractes eventuais de 2 anys**, ja que la precarització del mercat de treball a partir dels contractes temporals fa la mà d'obra menys qualificada i menys competitiva.

4. **La formació professional i ocupacional han de tenir un continuïtat**. Si no és així els diners esmerçats no són rendabilitzats.

** Per conèixer el model de política industrial que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.1.7.2 del programa Cap a la Independència.*

2.1.2.3 Sector terciari (comerç i turisme)

a) Comerç

En aquest mateix programa, dins de l'apartat anomenat Treballadors autònoms, es tracta bona part de la problemàtica que incideix d'una manera més determinant sobre la qualitat de vida dels comerciants i dels petits i mitjans empresaris que es dediquen al turisme. Aconsellem, doncs, que per tenir un coneixement més ampli de la posició d'ERC en relació a elements tan importants per a aquest sector com l'Impost d'activitats econòmiques (IAE) o el Projecte de Llei sobre arrendaments urbans (LAU) presentat pel Govern socialista a l'anterior legislatura, es consulti aquest apartat. Pel que fa a la LAU, dins de l'apartat titulat Justícia i dret es fa també una anàlisi exhaustiva de les conse-

qüències que tindria la seva aplicació.

El comerç petit i mitjà, familiar, està molt estès per tot el nostre país. Forma part, dins el món econòmic, social i popular, de les característiques bàsiques de la Nació Catalana. De fa un temps, però, travessa dificultats creixents, que darrerament s'han incrementat amb l'aplicació i formulació de l'IAE i la LAU. **Endegar una política de defensa del comerç, a part de la necessitat que la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear tinguin tot el poder competencial, s'ha de fer des d'un plantejament realista que, per un costat no perjudiqui, sinó al contrari, els drets dels consumidors, i que, per l'altre, tingui en compte les tendències actuals envers els grans espais.**

La política de defensa del comerç i dels comerciants, avui prioritària, ateses les grans dificultats que condicionen el sector, fa necessari de plantejar, amb seriositat i rigor, la conveniència d'un programa de reconversió i/o reestructuració.

En relació als grans espais i a la implantació d'interessos multinacionals, cal afirmar que si bé la llibertat de comerç ha de portar l'afavoriment d'una competència viable, no s'ha de consentir la competència salvatge. Convé, doncs, establir criteris (per exemple, mitjançant la normativa urbanística) per tal que les respectives ubicacions ho siguin en llocs i en especialitzacions que no ofeguin l'activitat normal del comerç petit, mitjà i familiar. Caldrà determinar, doncs, la coordinació d'aquestes accions en regulacions pròpies dels ens locals i municipals.

Pel que fa a l'IAE, és un impost injust perquè no està relacionat amb el benefici que s'obté en un local comercial. A més, se l'ha presentat com a instrument de participació dels ens locals en la recaptació i ha resultat ser una excusa de l'Estat per tal d'eludir la seva promesa de participar en un percentatge més elevat que l'actual en el finançament municipal. A més, aquest impost no soluciona ni de manera aparent els problemes de tresoreria dels ens locals, i l'únic que ha aconseguit és augmentar l'ofegament impositiu d'un sector ja prou castigat tant per la tributació com per la crisi en general.

En un marc com aquest, ERC proposa les següents mesures:

1. Retirar l'aplicació de l'IAE.

2. La creació d'una futura llei d'arrendaments

urbans haurà de contemplar de forma ben diferenciada el que ha de ser una llei d'arrendaments urbans per a habitatges i per a locals comercials, i no haurà d'implicar cap element desincentivador per a les empreses i comerços.

3. Garantia que la titularitat d'una llicència esdevingui un actiu cedible i/o vendible. Així, si com a conseqüència de la reordenació del sector, certes activitats han de cessar en el negoci, s'obtindrà com a element compensatori addicional la pròpia llicència d'obertura, ja que, d'aquesta manera, abans que qualsevol administració autoritzi noves llicències, serà preceptiu adquirir per part dels nous comerciants, zona per zona, activitat per activitat, les existents que hagin pogut quedar sense activitat a causa de l'ordenació esmentada.

4. Desautoritzar l'obertura de qualsevol gran superfície que, a causa de la seva ubicació, grandària i/o especialització, agredixi el normal funcionament del comerç de la zona.

5. Reordenació de fires i mercats que, sense bandejar el seu caràcter tradicional, potencii i modernitzi els aspectes singular del comerç català dins el país i a l'estranger, particularment a Europa.

6. Polítiques en defensa de la qualitat, seguretat i pesatge dels corresponents productes.

7. Adequar les reglamentacions actuals a les establertes per les autoritats de la CE.

8. Regulacions de les campanyes publicitàries per evitar l'abús, el frau i l'engany.

9. Garanties de conservació, regulació de caducitat i informació sobre continguts.

10. Afavorir i consolidar les associacions d'àmbit català que treballen per a la defensa dels consumidors.

II. Aplicació, sense excloure l'àmbit sancionador, de la normativa vigent, en el benentès que la finalitat de la sanció ha de servir més per corregir abusos que per tipificar fonts addicionals d'ingressos per a l'Administració.

12. Replantejament de l'estructura, orgànica i funcional, de l'Institut del Consumidor.

b) Turisme

La Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear, tenen suficients competències per vertebrar un sistema turístic propi, però no disposen de competències en aquells àmbits

paral·lels que permetrien realitzar una política global que incidís en els problemes de fons.

Per aquest motiu, ERC demana totes les competències col·laterals que incideixen sobre el plantejament global del turisme i que permetrien que l'ordenació del sector i les línies de desenvolupament futur canviessin de sentit.

El model de desenvolupament turístic que defensa ERC passa per una **reconversió del sector i una orientació cap al turisme de qualitat**, menys massificat, menys concentrat a la costa catalana, i més respectuós amb el medi ambient.

ERC vol posar èmfasi en la vinculació directa que existeix entre el manteniment de l'entorn natural i la cultura, d'una banda, i el turisme de l'altra. Perquè es produeixi un turisme reincident, durador i de qualitat cal canviar el model turístic que fins ara s'ha desenvolupat a la Nació Catalana, internacionalment conegut com de les 3S (*sol, sorra, sexe*; i caldria afegir-hi *alcohol*). Cal que els turistes trobin a casa nostra un entorn agradable (el 90% del temps que es passa de vacances es passa a l'exterior) i que se'ls ofereixin diverses alternatives interessants i elements de particularitat prou atractius que motivin el seu retorn al nostre país (gastronomia, patrimoni cultural, etc.).

El turisme a la Nació Catalana pateix també alguns mals estructurals i poca professionalitat fruit del creixement ràpid i especulatiu en què es va produir. En aquest sentit, ERC creu que la promoció del sector turístic passa per la seva reconversió.

Professionalització

1. Sovint, els treballadors del sector turístic estan subjectes a contractes precaris que impedeixen la seva professionalització; alhora, per a molts treballadors, el turisme és un sector on poden trobar una feina eventual per a la qual, sovint, no tenen preparació específica. Per superar aquesta situació com a pas previ per poder oferir un servei de qualitat, cal la **creació de la branca de formació professional d'hostaleria** a fi de formar nous professionals.

2. Creació d'una escola a fi de reciclar els qui ja són professionals

Modernització d'instal·lacions

1. Política clara de requalificació i adequació

d'instal·lacions hoteleres.

2. Política selectiva de subvencions per millorar i reconvertir establiments.

Personalització i diferenciació del turisme

1. Cal que el turista, quan vingui a la Nació Catalana, sàpiga on és, quina és la nostra història, el nostre folklore, la nostra gastronomia, etc. Per això cal una forta **campanya exterior de promoció diferenciada i personalitzada del turisme** que volem que vingui a visitar-nos.

Cooperació nacional i internacional

1. Creació d'un **Consorci de Promoció i Actuació Turística** format, en principi, per les administracions de la Nació Catalana eixamplant-lo, posteriorment, a les zones del sud de l'Estat francès i nord de l'Estat italià.

Allargament de les temporades turístiques a través de l'increment de l'oferta

1. **Xarxa turística d'esports d'aventura** (tant de muntanya com de costa).

2. **Xarxa turística de parcs naturals, zones protegides, etc.** (Aiguamolls de l'Empordà, zona volcànica de la Garrotxa, Delta de l'Ebre i del Llobregat, les Gavarres, Aiguestortes, etc.)

** Per conèixer el model de política de foment del turisme i del comerç que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.1.7.3 del programa Cap a la Independència.*

2.1.3 Marc

dels treballadors

2.1.3.1 Relacions sindicals

La Nació Catalana forma part dels països industrialitzats occidentals i constitueix la primera àrea industrial de l'Estat espanyol. Posseeix una estructura econòmica sectorial i un PIB per habitant similar al d'altres zones desenvolupades de la CE. Això no obstant, els indicadors de qualitat de vida són inferiors als d'altres països europeus.

El problema és que, ara, els catalans no tenim capacitat de decisió en temes econòmics. Estem assistint a un procés de desindustrialització molt greu: avui, totes les comarques de forta tradició industrial estan en una crisi profunda que, a curt termini i si no es prenen mesures urgents, pot arribar a ser irreversible.

En un marc de recessió econòmica i crisi industrial, moltes regions de la Nació Catalana pateixen un deteriorament notable i una desocupació preocupant. Per fer front a aquests elements recessius caldrà **revisar els models de negociació col·lectiva vigents**, que sovint ocasionen una desmobilització en l'afiliació sindical. I caldrà, també, **implementar la presència sindical a les petites i mitjanes empreses**, eixos vertebradors del nostre teixit industrial.

Per aconseguir una òptima representació dels treballadors, **ERC proposa un sindicalisme més professionalitzat i europeu**. Una proposta que es vertebrarà en els següents eixos programàtics:

a) Llei de vaga

Cal regular el dret de vaga per tal de garantir el legítim dret dels treballadors a utilitzar l'ús de la vaga com a recurs de negociació i, alhora, garantir els drets dels ciutadans a no veure's privats dels serveis essencials comunitaris. En aquest sentit, la regulació d'aquests drets mai no pot tenir com a marc uniformitzador l'Estat espanyol, sinó que ha de contemplar la diversa i complexa realitat social de la Nació Catalana. En tot cas, abans de discutir-se parlamentàriament, **cal un ampli debat dels agents socials per evitar un enfrontament entre les parts que intervenen en la productivitat del país**, fet que seria especialment contraproduent en un temps de crisi econòmica.

b) Moderació salarial

En èpoques de crisi, irremissiblement es parla de moderació salarial. Si bé en moments determinats pot arribar a ser necessari, el que no és just és que només i sempre paguin els mateixos. Si es **demana moderació salarial, caldria exigir també moderació en els beneficis o, potser, fórmules per garantir que els beneficis reverteixin en gran part en tecnologia, formació del per-**

sonal, etc. Per a això cal potenciar el diàleg social.

c) Acomiadament lliure

Val a dir que l'acomiadament lliure ja existeix. Parlariem, doncs, d'acomiadament gratuït o en tot cas d'abaratir els costos. És evident que un treballador, després de molts anys en una empresa, no pot ser acomiadat sense una justificació digna. **Només es podria parlar de l'abaratiment dels acomiadaments si, a canvi, s'aconseguís un subsidi d'atur indefinit**. Això és imprescindible sobretot en el sector d'edat proper a la cinquantena.

d) Precarització del mercat laboral

Acollint-se als 21 models de contractació vigents, administracions i empresaris han fet un abús de contractació temporal. En aquests moments, el treball en estat precari afecta quasi el 40% de la població activa del nostre país. Aquests índexs són quatre vegades la mitjana europea (al voltant del 10%) i comporten greus problemes en els treballadors perquè els impedeixen fer previsions de futur i tenen un efecte negatiu en l'entorn econòmic. Cal, doncs, fer un esforç **per assolir un mercat laboral més equilibrat, potenciant la contractació de llocs de treball fixos**.

e) Traspàs de l'INEM

Els índexs d'atur del nostre país són realment alarmants. Per això ERC ha elaborat un document exhaustiu on fa una anàlisi acurada dels elements que intervenen en aquest tema. D'aquest document s'extreu que per sortir de la crisi cal aconseguir el **traspàs de l'INEM als governs catalans i adequar-ne l'estructura i el funcionament a la realitat de la problemàtica laboral a la Nació Catalana**. Així mateix, **augmentar el grau de transparència del mercat de treball**, millorant la informació existent i propiciant-ne la mobilitat.

(Per a més informació, vegeu en aquest mateix programa, els apartats Propostes davant la crisi i Sector secundari. Contra l'atur, pel foment de l'ocupació i l'activació industrial a Catalunya.)

f) Fòrum sindical

Establir una Taula de Sindicalistes i Experts en el tema, per encetar el debat sobre la necessitat de crear un Sindicalisme Nacional, capaç de ser present a les diverses meses de negociació. Un sindicalisme capaç de fer noves propostes i de plantejar alternatives engrescadores per anar canviant un model sindical que està caduc i que, sobretot, ha demostrat la seva incapacitat per negociar. Cal impulsar el diàleg social per afrontar la problemàtica de la situació industrial i posar fi al contenciós del calendari laboral, respectant la celebració de les nostres festes tradicionals.

g) Formació competitiva

S'ha d'adequar l'ensenyament i la formació laboral a l'entorn productiu. La Formació Professional ha d'estar d'acord amb les noves professions i realitzar la reforma (LOGSE) tant necessària per modernitzar-la. Així, cal crear un Consell Català de la Formació Ocupacional que promogui la realització de pràctiques d'estudiants a l'empresa i de pràctiques en alternança.

h) Jornada laboral i contractació competitiva

Cal establir, el més aviat possible, la jornada laboral de 35 hores, així com la possibilitat de gaudir d'un any d'excedència formativa com a elements bàsics per poder compartir els llocs de treball.

Una solució positiva d'aquestes qüestions i la materialització del Concert Econòmic ens han de permetre consolidar un autèntic marc de relacions laborals a la Nació Catalana com a primer pas per assolir la independència.

** Per conèixer el marc de relacions laborals que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 1.4 del programa Cap a la Independència.*

2.1.3.2 Treballadors autònoms

L'economia productiva que ha caracteritzat tradicionalment la Nació Catalana s'ha fornit en bona part del treball dels autònoms. Actualment,

però, aquests veuen molt disminuïdes les prestacions que els dona l'Estat, i l'aplicació d'alguns impostos com l'IAE dificulta la viabilitat d'aquest important sector de treballadors i augmenta la seva contribució a l'Estat.

A continuació exposem la solució que ERC defensarà per als problemes de cobertura i protecció que pateixen els treballadors autònoms:

a) Seguretat social, atur i jubilació

1. Millora de prestacions en la Seguretat Social. Un bon principi per a la construcció de les prestacions que la Seguretat Social ha de donar a l'autònom és que el treballador cotitzi en funció dels seus ingressos i no de la seva escala professional.

2. En cas d'incapacitat laboral transitòria i invalidesa professional, la Seguretat Social ha de cobrir les prestacions hospitalàries en la seva totalitat, contemplar la indemnització a partir dels ingressos bruts i una cobertura fins a 52 setmanes a cobrar des del primer dia. A partir de la finalització d'aquest temps el treballador autònom hauria d'acollir-se a la Llei general d'incapacitats.

3. La jubilació i pensió dels autònoms hauria de tenir la possibilitat de l'anticipació a la jubilació tal com tenen la resta de treballadors i la pensió hauria d'establir uns barems que contemplessin de forma homogènia els salaris bruts dels treballadors, el temps de cotització i la composició familiar.

4. Els autònoms han de tenir dret a la cobertura de l'atur.

b) Llei d'arrendaments urbans (LAU)

L'estudi extens i acurat sobre els perjudicis que pot portar l'aplicació de la Llei d'arrendaments urbans (LAU) tant per als ciutadans que lloguen habitatges com per als comerços i arrendataris, es troben a l'apartat d'aquest mateix programa titulat *Justícia i dret*. No hem volgut, però, deixar d'esmentar la importància que aquest projecte de llei pot tenir sobre el teixit comercial i industrial petit i mitjà.

D'una manera sintètica, resumim la posició d'ERC pel que fa a aquest tema:

1. Una futura llei d'arrendaments urbans

ha de contemplar de forma ben diferenciada el que ha de ser una llei d'arrendaments urbans per a habitatges i per a locals comercials, i que no ha d'implicar cap element desincentivador per a les empreses i comerços.

c) Impost d'activitats econòmiques (IAE)

El panorama fiscal al nostre país ha canviat molt en els darrers anys, i si bé és cert que cal una equiparació a la resta de països europeus, els canvis que han tingut lloc en els darrers temps s'han succeït a una velocitat de vertigen. I això fa que el ciutadà, sobretot el comerciant i el petit empresari, acusi una pressió fiscal cada cop més forta fins al punt que, de vegades, es té la sensació que el Govern s'excedeix en aquest camp.

Pel que fa a l'IAE, es tracta d'un impost que substitueix la llicència fiscal d'activitats comercials, industrials i professionals, que va ser aprovat, tal com el coneixem avui, el 1981. L'IAE substituïa, alhora, la quota de beneficis de l'Impost industrial.

Si bé la llicència fiscal no era massa antiga, havia quedat desfasada sobretot pel que fa a la mena d'activitats que contemplava. Per la seva part, la quota de la llicència fiscal no s'adeia a la realitat.

L'IAE es va imposar sense tenir en compte les diverses esmenes que tant els professionals del tema com els diferents partits van proposar en el seu dia. Així, les tarifes van ser aprovades per real decret el setembre de 1990.

El resultat és un impost bàsicament injust perquè vulnera el principi que el ciutadà ha de contribuir a sostenir les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica, contribució que en cap cas tindrà efecte confiscatori.

L'IAE posa a criteri de cada ajuntament l'aplicació dels recàrrecs pertinents sota l'aparença de coeficients de correcció a nivell de població i de carrers, cosa que provoca que un mateix comerç pagui per aquest impost una quantitat determinada en una població, i en la població veïna pagui una quantitat diferent. Si apliquem aquest exemple a la indústria, el principi de la competitivitat entre les empreses queda del tot desvirtuat, perquè no estem parlant d'una quantitat insignificant, sinó de milions per a aquelles empreses d'una certa envergadura i en les quals l'impost incideix directament

en el compte de resultats.

Pel que fa a l'àmbit territorial, l'impost té diferents repercussions, ja que el recàrrec de carrer pràcticament només existeix a Catalunya i a aquells llocs on era aplicable el desaparegut Impost de radicació.

D'altra banda, aquest panorama s'agreuja pel fet que les diputacions practiquen un recàrrec del 40% sobre la quota de l'IAE.

Tot això fa de l'IAE un impost irracional que no té en compte la capacitat econòmica del contribuent, que no tracta el conjunt de contribuents de la mateixa manera (depèn de la necessitat econòmica de l'ajuntament), i que posa el llistó de la pressió fiscal massa elevat per a la majoria d'empresaris autònoms. Tampoc no té en compte el grau de beneficis de l'empresa. Aquesta situació provoca grans dificultats en el comerç, incrementa la càrrega impositiva i indueix a una puja indirecta del cost de la vida, provocant, al seu torn, una disminució del poder adquisitiu dels ciutadans.

Tenint en compte tota aquesta problemàtica, ERC proposa les actuacions següents:

1. Retirada de l'IAE.

2. Creació del Consell d'Indústria i Comerç per supervisar tot allò que pugui afectar la bona marxa dels problemes administratius.

2.2 Justícia i dret

Per a ERC, la funció de la justícia en una societat democràtica ha de ser administrar la legislació amb imparcialitat de tal manera que tots els ciutadans estiguin protegits en cas de violació o perjudici dels seus drets i llibertats.

D'acord amb això, la independència del poder judicial ha de ser absoluta i radical, i cal que aquest exerceixi la seva funció amb la màxima rapidesa, simplicitat i economia, en un règim de rigorosa fiscalització tècnica i ètica. La reforma de la justícia és un element imprescindible per anar dotant de contingut real el reconeixement i l'exercici de drets i llibertats.

ERC, doncs, defensarà durant la propera legislatura una sèrie de propostes encaminades a l'assoliment d'aquest objectiu.

2.2.1 Situació legislativa

2.2.1.1 Les competències que encara no tenim. Situació legislativa actual a la Nació Catalana en relació a l'Estat espanyol

Una nació gaudeix d'autonomia quan disposa de la possibilitat d'organitzar-se jurídicament, de crear el seu propi dret, dret que és reconegut com a tal per l'Estat, incorporant-lo al seu propi ordenament jurídic.

Sobre la base d'aquest plantejament teòric, la problemàtica d'avaluar les competències de la Nació Catalana resulta d'una transcendència cabdal ja que en última instància ens ha de servir per determinar el nostre *quantum* de poder polític.

Pel que fa a Catalunya, per exemple, la determinació de les competències previstes a la Constitució i l'Estatut és una taxa complexa. Tant la Constitució com l'Estatut defineixen les competències pel seu abast material, pel conjunt de sectors o aspectes susceptibles d'actuar-hi per part de les administracions públiques.

Per tant, el reconeixement de poders propis a favor de la Nació Catalana suposa la necessitat pràctica de dividir els diferents factors a intervenir-hi, i aquí és on sorgeix la dificultat d'establir uns criteris generals que serveixin per indentificar el contingut concret i individualitzat. El Tribunal Constitucional tot sovint ha d'intervenir en la resolució de conflictes de competència plantejats per l'Estat, que reiteradament efectua una lectura restrictiva del marc competencial i el seu abast material.

ERC es proposa reclamar un seguit de competències pròpies d'una nació, sense les quals la consideració de la Generalitat de Catalunya, de la Generalitat Valenciana i el Govern Balear com a governs, no deixa de ser una fal·làcia.

La utilització de les possibilitats de cessió de competències a través de l'art. 150 de la Constitució suposa tenir sempre la permanent precarietat que comporten uns poders atorgats per transferència i/o delegació, pràcticament en qualitat de préstec.

En aquest sentit, ERC proposa, no cal dir-ho, l'augment de sobirania política, de poder democràtic no condicionat externament; per tant, no per aquests mitjans.

Mentre en l'etapa de transició cap a la independència la Nació Catalana no disposi, per exemple, de competències en planificació de la seva economia, justícia i política exterior, l'Estat espanyol no pot considerar-se un estat descentralitzat ni la Nació Catalana una nació sense estat. Aquesta qüestió té particular transcendència si es té en compte que altres territoris de l'Estat (País Basc, Galícia, Andalusia, etc.) disposen ja d'algunes d'elles a diferència de la Nació Catalana.

Heus aquí un seguit de competències de què Catalunya, a mode indicatiu, no disposa:

- Gestió i distribució dels fons a l'ocupació. Foment de l'ocupació. INEM.
- Política exterior. Establiment de tractats o convenis amb estats membres o no de la CE.
- Facultats i competències en l'àmbit del treball, facultats d'organització, direcció i tutela de la legislació laboral.
- Facultats i prerrogatives de l'Administració de la Generalitat pròpies de tota l'Administració pública: legitimitat i executivitat dels seus actes, inembargabilitat dels seus béns, exempció de les obligacions de prestar garanties davant de tribunals o organismes administratius.
- Cambres de la propietat. Cambres de comerç, indústria i navegació.
- Institucions de crèdit corporatiu públic i territorial. Caixes d'estalvi i rurals.
- Ordenació del crèdit, banca i assegurances.
- Nomenament dels agents de canvi i borsa, corredors de comerç.
- Participació en els òrgans de gestió, control i administració del sector públic estatal i de tots els organismes de l'Estat que despleguin activitat a Catalunya.
- Expedició de títols acadèmics.
- Finançament basat en el Concert Econòmic o conveni tributari propi.
- Residència i treball d'estrangers a Catalunya.
- Ordre públic i seguretat.
- Trànsit i circulació de vehicles a motor.
- Justícia. Per a tots els ordres jurisdiccionals (civil, penal, contencios administratiu, social) el

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha d'esdevenir un veritable tribunal de cassació com en l'època republicana.

- Correus, telègrafs i telecomunicacions.
- Competències per a la fixació de les bases de règim local més enllà de les actuals competències per desenvolupar i executar la legislació estatal.
- Obres públiques, tinguin o no la qualificació d'interès general de l'Estat, afectin o no un altre territori estatal.
- Carreteres i camins l'itinerari dels quals no passi íntegrament per Catalunya.
- Ferrocarrils, transports terrestres, marítims, fluvials i per cable.
- Ports i aeroports. Control de l'espai aeri. Trànsit i transport aeri. Servei meteorològic i matriculació d'aeronaus, sens perjudici d'una eventual coordinació amb l'Estat.
- Cables aeris, submarins i radiocomunicació.
- Recursos i aprofitament hidràulics, canals i regadius, inclosos els hidroelèctrics.
- Projectes de construcció i explotació dels aprofitaments hidràulics, canals i regadius que siguin d'interès per a Catalunya encara que les aigües no hi discorren íntegrament.
- Legislació bàsica de medi ambient. La Generalitat només pot establir normes addicionals de protecció del medi, respectant la legislació bàsica estatal.
- Forest, aprofitaments forestals i vies pequàries.
- Normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i TV i, en general, de tots els mitjans de comunicació social d'àmbit català.
- Complementar la competència exclusiva en matèria de patrimoni cultural, artístic i monuments de Catalunya amb competències contra l'exportació i espoliació actualment reservades a l'Estat.
- Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Generalitat i dels ens públics en el seu territori a Catalunya així com el règim estatutari dels funcionaris públics, diferenciat de l'Estat.
- Expropiació forçosa, contractes i concessions administratives.
- Règim miner i energètic.
- Ordenació del sector pesquer.
- Pesca en aigües interiors i comunes amb altres territoris de l'Estat.

• Cria i recollida de marisc, piscicultura i qualsevol altra forma de cultiu industrial aquàtic, caça i pesca fluvial i lacustre.

- Protecció dels ecosistemes en què es desenvolupen aquestes activitats.
- Instal·lacions de producció, instal·lació i distribució d'energia, gas natural, etc.
- Personal i infraestructures dependents del Consejo Superior de Deportes.
- Investigació oceanogràfica.
- Propietat intel·lectual i industrial.
- Desenvolupament i execució de plans de reconversió industrial.

2.2.1.2 Els pactes autonòmics PSOE-PP. El perill de les lleis-marc i d'harmonització com a tècniques d'uniformitat i homogeneïtzació. L'ombra de la LOAPA

Freqüentment sentim a parlar des de Madrid de la necessitat de constituir un Estat autonòmic en base als principis d'igualtat, uniformitat i generalitat. Ara bé, el federalisme cooperatiu implica necessàriament una uniformitat de tractament, com pretenen els successius governs espanyols. Aquests principis, que en la pràctica poder dur-se a terme mitjançant lleis marc i d'harmonització, no es corresponen exactament amb el que preveu la pròpia Constitució.

L'intent frustrat de la LOAPA i els pactes autonòmics UCD-PSOE del 1981, poden reeditar-se en els recents pactes autonòmics PSOE-PP que, amb el silenci i complicitat de CiU, no es corresponen amb l'estructura geopolítica d'un estat determinat. Si una de les raons fonamentals de l'existència de les autonomies es troba, precisament, en el reconeixement de les diferències peculiars, de les característiques històriques, culturals i econòmiques de l'estat, aquestes característiques hauran de quedar reflectides en l'ordenació jurídica del sistema d'autonomies establert.

En realitat, l'article 150 de la Constitució confereix a les Corts espanyoles una amplíssima capacitat de negociació per resoldre qualsevol conflicte sorgit en el procés d'assumpció de competències per a les comunitats autònomes.

2.2.2 Acció legislativa

2.2.2.1 Cap a l'exercici del dret a l'autodeterminació

1. ERC donarà suport crític a la legislació que afavoreixi o que, almenys, no obstaculitzi l'exercici del dret a l'autodeterminació del poble de la Nació Catalana (Concert Econòmic, Llei de bases, etc.).

2. ERC remarcarà les contradiccions entre l'organització de l'Estat de les Autonomies i la voluntat catalana d'exercir el dret a la lliure determinació com a poble.

2.2.2.2 Una legislació de progrés

1. ERC defensarà l'establiment d'una legislació progressiva en benefici de les classes populars i mitjanes especialment en els àmbits laborals, socials, educatius i culturals.

2.2.2.3 Drets humans

1. ERC impulsarà la derogació de les lleis restrictives dels drets individuals de les persones, i promourà una legislació que posi l'Estat i els seus instruments al servei dels ciutadans -no pas a la inversa, com ara- i eviti tota mena de discriminacions.

2.2.2.4 La genuïna veu catalana a Madrid

1. ERC rebatrà l'acció política del nacionalisme espanyol expansiu que practiquen la majoria de partits polítics presents a les Corts.

2. ERC és l'autèntica veu de la Nació Catalana a Madrid, lluny de la manifesta complicitat dels partits polítics catalans que contribueixen a legitimar aquest nacionalisme espanyol, sense obtenir contrapartides per a la nostra nació.

2.2.3 Propostes legislatives

Hi ha una sèrie de matèries que necessiten una

regulació legal nova, acurada i adaptada a les exigències d'una societat democràtica moderna. Algunes d'aquestes matèries es trobaven en tràmit de discussió parlamentària, però eren projectes elaborats sense comptar amb la societat a la qual s'adrecen.

ERC, des d'una perspectiva catalana, té la voluntat d'implicar amplis sectors de la societat en el desenvolupament legislatiu d'aquestes matèries. Algunes de les propostes d'ERC són les que figuren a continuació:

2.2.3.1 Codi Penal

Malgrat els diversos intents que hi ha hagut durant els darrers deu anys per elaborar el desitjat Codi Penal de la democràcia, cap dels governs de Madrid no ho ha aconseguit. Continua sent una de les grans assignatures pendents.

Algunes de les propostes d'ERC en aquest sentit són les següents:

1. **La reforma de les lleis de procediment en matèria civil i penal.** L'objectiu principal és introduir obligatòriament el judici per jurat en causes criminals amb penes privatives de llibertat superiors a l'arrest major i quanties superiors als cinc milions de pessetes. Alhora, cal l'oralitat en tots els procediments.

2. Establir un programa realista i sense precipitacions per **elaborar, discutir i aprovar un nou Codi Penal**, que asseguri la participació autèntica de la societat i consideri l'opinió dels sectors socials, acadèmics i professionals implicats en la seva redacció (jutges, advocats, fiscals, universitat, col·lectius afectats, etc.)

3. Incorporar el projecte dins d'un paquet de mesures normatives i econòmiques que tingui en compte totes les repercussions que un nou Codi Penal produeix en els diferents àmbits (execució de les penes, procés, mesures de seguretat, etc.) i fixar un termini prudent d'entrada en vigor.

4. **Rectificar la tendència autoritària i intervencionista** que caracteritza una bona part dels nous delictes introduïts i **introduir millores tècniques** imprescindibles, sobretot en la part especial que defineix les classes de delictes, adaptant-los a la nova realitat social.

5. **Fixar la majoria d'edat penal als 18**

anys, d'acord amb la consideració de les persones vigent en la nostra societat.

6. Incloure, com a **delicte de genocidi d'un poble, la violació i el maltractament** amb el propòsit de destruir un grup nacional, ètnic o racial.

7. **Modificar els supòsits actuals de despenalització de l'avortament:** caldria passar d'un sistema d'indicacions a un altre de mixt en el qual es pogués avortar fins als tres primers mesos de gestació i, a partir del tercer, només en cas de perill greu per a la mare o de malformacions congènites en el fetus, per tal de garantir la seguretat jurídica en benefici de les dones i dels professionals que els duen a terme.

8. **Protegir més eficaçment els menors d'edat** per mitjà de l'enduriment de les penes d'aquells delictes de què siguin víctimes.

9. **Tipificació efectiva sobre els delictes econòmics.**

2.2.3.2 Política criminal: compliment de les penes i sistema penitenciari

El sistema judicial i penal actualment en vigor, a més de ser obsolet pel que fa als mitjans de què disposa, és lent en els seus procediments. Els projectes de reforma en discussió no representen cap símptoma de progrés, modernitat i eficàcia. La seguretat ciutadana i la prevenció del delicte es resolen a l'Estat espanyol amb mesures estrictament policials i repressives, que són adreçades generalment als sectors més marginats i desfavorits de la societat. El resultat de tot això és, per exemple, que Catalunya ha passat de 3.500 a 6.000 presos en sis anys.

Des de l'any 1983 en què es feu el traspàs en matèria d'Administració penitenciària, la Generalitat de Catalunya ha heretat aquest sistema juntament amb una infraestructura de presons i uns mitjans tercermundistes, que han fet que els esforços de l'Administració catalana resultin insuficients.

En relació amb aquesta situació, ERC proposa el següent:

1. Introduir i desenvolupar àmpliament **penes alternatives a la presó**, com ara el treball social o comunitari. A més, convé obrir un debat social i polític en profunditat sobre la despenalització i crea-

ció de nous marcs jurídics i institucionals que permetin organitzar formes de justícia alternatives a la justícia penal experimentades en països desenvolupats: *probation*, arbitratge, negociació, mediació, reconciliació víctima-delinquant, etc.

2. **Incorporar professionals de les ciències humanes** per assessorar i donar suport als jutges, les víctimes, així com als presumptes delinqüents.

3. **Incrementar els pressupostos** per millorar el sistema penitenciari i la qualitat de vida dels presos.

4. **Garantir**, dins l'àmbit de la protecció dels menors, **que les dones amb fills puguin complir les penes en centres penitenciaris especials** que impedeixin que aquests menors pateixin de fet tots els rigors de les presons convencionals.

5. **Afavorir el retorn dels presos catalans** així com el trasllat dels presos no catalans a les seves zones de vinculació familiar.

6. Establir programes de caràcter social i comunitari que incideixin en la **detecció precoç i la prevenció del delicte**, tant per col·lectius suposadament de risc, com d'altres (delictes fiscals, ecològics, seguretat vial...)

7. **Garantir el seguiment específic i individual de tots els condemnats per delictes sexuals** per un grup d'especialistes que hauran d'assessorar i orientar el jutge en l'aplicació dels beneficis penitenciaris i els permisos que es concedeixin per a aquest tipus de delinqüent.

8. **Limitar el temps d'estada en presó preventiva** en espera de judici.

9. **Derogar totalment i completament la Llei de seguretat ciutadana i la Llei de rehabilitació i perillositat social.**

2.2.3.3 Administració de justícia

L'Administració de justícia es troba en l'actualitat totalment col·lapsada i no pot complir el seu objectiu elemental: impartir justícia. Tots els ciutadans han patit processos que s'allarguen durant molts anys sense cap mena d'explicació. Hi ha jutjats que funcionen de forma caòtica i, durant llargues temporades, romanen sense cap titular que se'n faci càrrec. Les successives reformes que se n'han emprès no han aconseguit introduir els principis de racionalitat i de qualitat en la pres-

tació dels serveis i en la protecció dels drets dels ciutadans.

Propostes bàsiques:

1. L'assumpció progressiva de totes les competències de justícia per part de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear. Cal la creació d'un Consell Català del Poder Judicial, a fi d'instrumentar una organització i una administració pròpia de la justícia de la Nació Catalana de totes les funcions jurisdiccionals corresponents al Tribunal Suprem en tots els procediments civils i penals tramitats en territori català.

2. La modernització de les estructures judicials a fi de garantir la seva plena autonomia. Cal la derogació dels articles III, II2 i II3 de la Llei orgànica del poder judicial, i l'elecció de la majoria dels membres del Consell General del Poder Judicial entre els jutges, i una minoria composta per quatre advocats en exercici elegits pel Consell General de l'Advocacia; la supressió del Ministeri de Justícia; la creació d'una autèntica policia judicial dependent exclusivament del Consell General; i la reorganització de l'Oficina Administrativa Judicial, adaptant-la a les necessitats actuals de l'Administració de justícia.

3. Reformar i millorar l'Oficina Judicial. Assegurar una major estabilitat dels funcionaris en els seus llocs augmentant el temps d'estada mínima obligatòria en cada plaça ocupada, problema especialment greu en el cas dels jutges i secretaris.

4. L'equiparació laboral dels funcionaris de l'Administració de justícia a la resta de funcionaris de les administracions públiques; l'establiment d'un despatx en permanència del Ministeri Fiscal a la seu de cada jutjat; i el traspàs del Registre Civil als ajuntaments.

5. Eliminar les diferències retributives que, dins d'una mateixa categoria, afavoreixen les grans capitals i discriminen els jutjats d'altres ciutats.

6. Potenciar una autèntica policia judicial i eliminar els obstacles legals que impedeixen que els Mossos d'Esquadra puguin esdevenir una policia moderna i actuar en aquest àmbit.

7. Dotar de recursos suficients el sistema judicial per afavorir la seva rapidesa i eficàcia.

8. Introduir el Jurat, com a institució que afavoreix la participació dels ciutadans en l'aplicació

de la justícia i en la creació d'una consciència cívica i democràtica.

9. Augmentar l'autonomia del Ministeri Fiscal i eliminar l'obediència jeràrquica estricta actualment existent.

10. Establir com a requisit el coneixement de la llengua catalana per accedir a les places de jutge, fiscal, secretari de jutjat, funcionari de justícia, etc., que s'exerceixin tant a Catalunya com al País Valencià i les Illes. Canviar el règim de mobilitat d'aquests funcionaris.

7 ERC exigeix el lliure accés als textos dels sumaris de l'Administració tant civil com militar corresponents a tot el període del franquisme. En particular, el text del sumari del consell de guerra sumaríssim contra el president Lluís Companys.

2.2.3.4 Política d'habitatges

L'habitatge preocupa molt ERC ja que els problemes que planteja afecten tots els ciutadans i tenen conseqüències que condicionen, especialment, la vida dels sectors socials més desfavorits: joves, jubilats, famílies amb pocs recursos, etc. És també en aquests sectors sobre els quals les patologies estructurals (aluminosi, carbonats, etc.) han tingut més incidència. Aquesta és una de les responsabilitats més ineludibles de l'Estat. I, per tant, ERC defensarà una major inversió de les arques estatals per pal·liar aquests problemes fins a la seva total solució.

L'actual regulació de l'habitatge és dispersa i obsoleta i crea nombrosos problemes en la seva aplicació, problemes als quals tampoc l'últim projecte de Llei d'arrendaments urbans (LAU) no donava solucions. La nova regulació projectada complicava encara més el panorama processal arrendatíci, fet que hauria agreujat la inseguretat jurídica actualment existent i, per tant, ocasionaria un nombre més elevat de plets.

Ara per ara la legislació vigent sobre la matèria no té un punt d'equilibri entre els interessos d'ordre social i el dret de propietat reconegut. El principi de l'oferta i la demanda que regeix el mercat d'habitatges i locals de lloguer no està corregit per una legislació que potenciï l'existència de més habitatges i locals. Els pocs que hi ha tenen un preu desorbitat, totalment allunyat de les possibilitats econòmiques de la majoria de la població.

Davant d'aquesta situació, ERC proposa:

1. Garantir la seguretat jurídica en aquesta matèria simplificant i agrupant en un sol text refós la regulació de totes les relacions arrendatícies diferenciant específicament els arrendaments rústics dels arrendaments de local de negoci i dels arrendaments d'habitatge.

2. Impulsar des del Parlament de Catalunya una legislació específica adaptada a la realitat catalana.

3. Evitar l'especulació en el preu del local de negoci a través de l'actualització dels preus cadastrals de tots els locals: els criteris d'actualització es basarien en el valor del contracte de lloguer.

4. Crear tribunals especials i òrgans arbitrals encarregats de dirimir les controvèrsies arrendatícies existents a fi d'agilitzar els processos i accelerar la presa de decisions en aquesta matèria.

5. Mantenir transitòriament els arrendaments subjectes a pròrroga forçosa anteriors a l'anomenat decret Boyer de 1985, acostant la renda al preu de mercat en els casos en què no hi hagi previstes clàusules per actualitzar-la. L'Administració hauria de subvencionar la diferència entre la renda legal o pactada i la renda de mercat, sempre que l'arrendatari acrediti uns ingressos baixos.

6. Establir incentius -per exemple, de tipus fiscal-, adoptar mesures urbanístiques (exercici de les facultats que la legislació urbanística atorga als ajuntaments per incrementar el seu patrimoni amb el 15% del sòl urbanitzable), etc., amb l'objectiu d'ampliar el parc d'habitatges de lloguer per abaratir-ne els preus.

7. Elaborar una regulació expressa i atendre de manera específica situacions com les dels estudiants, treballadors foranis, etc., en arrendaments per curts períodes de temps.

8. Estendre a les parelles de fet o altres tipus d'unitats de convivència els beneficis ja establerts legalment per als cònjuges en matèria d'arrendament: subrogació en el contracte tant per causa de mort d'un dels cònjuges com per causa de crisi de la convivència establerta.

9. Crear un parc d'habitatge propietat de l'Administració, per tal de cedir-los en arrendament a preus més baixos que els de mercat per als sectors socials més desfavorits.

10. Conservar el dret de tempteig i de retracte.

II. Incloure dins l'abast del contracte tota la unitat familiar i no només el titular.

2.3 Cultura

Un dels pilars bàsics de la identitat nacional és la cultura i, d'una manera especial, la llengua. Una Nació Catalana independent que hagués perdut aquest element definidor seria, doncs, una nació desnaturalitzada.

Sense menystenir altres components de la personalitat col·lectiva de la Nació Catalana -l'economia, el territori, la història mil·lenària en comú, i fins i tot la voluntat de ser un poble lliure i reconegut internacionalment- cal destacar el paper decisiu que per a aquest futur de sobirania nacional té el manteniment i l'enriquiment de la globalitat del nostre patrimoni cultural. Un patrimoni que, avui, es troba greument amenaçat per la prepotència de les cultures estatals espanyola i francesa i per la influència creixent al nostre país, com a la resta de països i cultures europees, de la cultura anglosaxona en camps tan diversos com la llengua, la música, les tradicions, els mitjans de comunicació, els hàbits alimentaris, etc.

Abans d'entrar en les propostes concretes d'ERC en aquest tema, cal fer una precisions prèvies:

a) Aquest és un programa concebut en funció del procés electoral que ha de dur els representants d'ERC a les Corts espanyoles. Els objectius que s'exposen tot seguit es limiten, per tant, a l'àmbit de les relacions legislatives i polítiques d'aquest Estat en tant que afectin directament els territoris de la Nació Catalana. En quedaran excloses, expressament, totes aquelles reivindicacions polítiques susceptibles d'inscriure's en l'àmbit de les competències que estatutàriament corresponen a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.

b) Aquest és un programa d'objectius conjunturals. L'objectiu final de l'acció política d'ERC és la consecució de la independència per a la Nació Catalana. Però mentre aquest objectiu no es faci realitat, no es pot negligir el dret que les institucions estatals -al funcionament de les quals contribuïm amb els nostres impostos- deixin de ser hostils a la cultura catalana i la serveixin amb la justícia i eficàcia que li correspon. D'altra ban-

da, ERC, com a partit progressista, té el deure de posar la cultura cada dia més a l'abast de tots els ciutadans i ciutadanes.

2.3.1 Propostes de caràcter general

1. ERC exigeix la supressió del *Ministerio de Cultura*, ja que les seves competències han estat plenament transferides i només serveix per amagar davant el món la identitat de la cultura catalana confonent-la sota una artificial *cultura espanyola*, a part de les incòmodes situacions de doble competència que provoca. ERC sollicitarà la transferència de la quantitat proporcional dels recursos d'aquest ministeri a les nostres institucions de govern.

2. ERC exigeix també la supressió d'aquelles barreres normatives que, ara per ara, impedeixen tot pacte cultural o d'altra mena entre les anomenades *autonomies* de l'Estat espanyol, ja que aquest fet té greus conseqüències per a la unitat cultural dels territoris de la Nació Catalana.

3. ERC reivindica el canvi de totes aquelles denominacions que es refereixen al conjunt de l'Estat amb l'adjectiu *nacional*, substituint aquest element per la denominació *estatal*.

Fetes aquestes propostes de caràcter general, es detallen a continuació les propostes concretes d'ERC en cadascuna de les àrees culturals:

2.3.2 Llengua i literatura

Aquest programa d'ERC consta també d'un apartat especial de normalització lingüística, on es poden trobar diverses propostes que amplien les aquí representades.

1. Respecte absolut de les institucions estatals a la unitat de la llengua catalana, entenent com a tal el conjunt de varietats parlades, pel que fa al territori de l'Estat espanyol, a Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i les Pitiüses.

2. Ús habitual del català, en igualtat de condicions amb qualsevol de les altres llengües -inclòs el castellà-, en tots els debats i intervencions al Congrés i al Senat espanyols, ja sigui en els pleuaris o a les comissions.

3. Traspàs a la Generalitat de Catalunya i a les altres institucions de govern de la Nació Catalana, de la part proporcional del pressupost que es destina cada any a pagar iniciatives culturals que, com el *Premio Cervantes*, es financien amb els diners de tots però només afavoreixen la cultura castellana.

4. Establiment d'una quota obligatòria no inferior al 50% d'ús de la llengua catalana a les televisions privades en l'àmbit territorial català (inclòs-hi l'horari *prime time*), i, en la mesura que fan un servei públic en funció de la realitat cultural del territori que abasten, tota la programació ha de poder ser seguida en català pel sistema dual. En aquest sentit, cal prendre com a exemple el Quebec, que gaudeix del dret, també als canals privats, de disposar d'un 50% de programació en francès.

5. Revisió de la legislació que regula l'ús del satèl·lit Hispassat amb l'objectiu que permeti emissions en altres llengües diferents a més de la castellana.

6. Obligació de tots els funcionaris de l'Administració estatal als territoris de la Nació Catalana d'atendre en llengua catalana els interlocutors que s'hi adrecin en català.

7. Prioritat lingüística del català en totes les activitats públiques de l'Estat a la nostra nació (Telèfons, Correus, Tribunals de Justícia, etc.).

8. Traspàs a les institucions catalanes de la gestió i els recursos que proporcionalment corresponguin del que avui és la Societat General d'Autors d'Espanya (cal incloure-hi la música).

2.3.3 Història i patrimoni

2.3.3.1 Patrimoni

1. Retorn a la Nació Catalana de tot el seu patrimoni històric-artístic espoliat per l'Estat i avui conservat en diversos punts geogràfics fora del territori català. Aquest punt respon al dret elemental de tota cultura de recuperar el seu patrimoni propi, i de les recomanacions de la UNESCO i altres institucions internacionals sobre la necessitat de mantenir qualsevol bé cultural tan a prop com sigui possible del seu punt d'origen en benefici de la seva conservació.

Cal, doncs, que sigui retornat tot el patrimoni artístic, arqueològic, monumental o documental de la Nació Catalana que, per vies de conquesta, espoliació, d'obligat pagament de drets fiscals o de qualsevol altre mètode violent o coercitiu, avui és retingut legalment per l'Estat espanyol, ja sigui conservat als territoris de la Nació Catalana o fora del nostre país.

2. Establiment d'una comissió integrada per representants dels diferents governs de l'Estat que garanteixi el repartiment just d'aquells béns culturals que l'Estat espanyol adquireix -ja sigui per donació o per compra equitativa entre els diferents territoris estatals- amb l'objectiu que aquests béns culturals no acabin instal·lats sempre a Madrid sota el pretext de la seva condició de capitalitat de l'Estat.

3. Traspàs als governs de la Nació Catalana de les competències sobre mobilitat de béns patrimonials, per tal que els seus governs tinguin la facultat de controlar-ne el trànsit més enllà del seu territori, fins i tot en els casos que es tracti de desplaçaments dins de l'àmbit de l'Estat.

4. Retorn immediat de l'Arxiu de la Generalitat republicana, així com tots els arxius i documents dels partits, sindicats, cooperatives, associacions, ateneus, etc., confiscats per l'exèrcit franquista després d'ocupar militarment la Nació Catalana i que posteriorment van ser traslladats a Salamanca, on encara romanen.

5. Reclamació de la titularitat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó per tal que sigui gestionat i dirigit des de Catalunya -d'on prové el 90% del seu tresor històric i documental- amb la participació activa i proporcional de les institucions hereves d'aquelles entitats històriques que formaren la Confederació Catalano-aragonesa. D'altra banda, ERC exigirà el retorn de la totalitat del patrimoni de què va ser espoliat durant la guerra civil i que en l'actualitat encara no s'ha tornat.

2.3.3.2 Història

I. Constitució d'un tribunal integrat per representants de la Nació Catalana i de l'Estat que garanteixi l'objectivitat científica i la veracitat en l'exposició dels fets històrics, literaris i culturals en els llibres de text i en els materials audiovisuals d'arreu de l'Estat.

2.3.4 Mitjans de comunicació

En aquest apartat es recullen algunes propostes que han de ser ampliades per tenir una visió global de la proposta d'ERC en aquesta àrea, amb les propostes que es troben al capítol de *Mitjans de comunicació* d'aquest mateix programa.

1. Garantir la lliure circulació i recepció dels canals televisius propis de la Nació Catalana (Canal 9, TV3 i Canal 33, ara per ara) en l'interior del seu territori, i exigir la revisió de tota legislació o conducta que pogués impedir-ho.

2. Instar el Govern espanyol perquè garanteixi la continuïtat de Ràdio 4, com a emissora íntegrament en català, a tots els llocs on aquesta emissora existeix o ha existit.

3. Instar el Govern espanyol perquè converteixi TVE-Sant Cugat en un veritable quart canal de televisió, íntegrament en català, amb programació i producció pròpia, amb l'assumpció de la seva actual plantilla de professionals i amb un pressupost independent.

El control d'aquest quart canal haurà de recaure en el Parlament de Catalunya.

4. Trasllat a l'àmbit autonòmic de les competències plenes sobre legislació (producció, control, reproducció) **en matèria de vídeo i audiovisuals**.

5. Trasllat a l'àmbit autonòmic de les competències plenes sobre legislació en matèria de relacions professionals i jurídiques en els camps dels mitjans de comunicació (secret professional, clàusula de consciència, etc.).

6. Trasllat a l'àmbit autonòmic de la capacitat d'assignar recursos i subvencions a la premsa escrita en funció de criteris com ara la reconversió tecnològica o el cost del paper-premsa que avui es troba exclusivament en mans de l'Administració de l'Estat.

7. Establiment de comissions cíviques representatives dels diversos estaments socials, que actuarien com a defensors del consumidor audiovisual davant els possibles atemptats a les cultures, al bon gust, al sexisme, etc., que en trista progressió omplen els canals de ràdio i televisió públiques i privades.

2.3.5 Espectacle

2.3.5.1 Teatre i dansa

1. Eliminació de tot intervencionisme de l'Estat a l'hora d'establir i fixar subvencions i ajudes a les diferents àrees del món de l'espectacle i canalitzar aquestes subvencions a través dels governs autònoms.

2. Reducció del paper de l'Estat a simple dinamitzador de l'intercanvi de manifestacions de l'espectacle entre les diferents nacions.

3. Reconeixement de la identitat i les característiques pròpies del món de l'espectacle de cada nació de l'Estat, i trasllat de la part proporcional del pressupost fins al moment destinat als anomenats *Teatro Nacional de España*, *Compañía Nacional de Danza*, *Orquesta Nacional*, etc.

4. Transformar l'anomenat *Teatro Nacional de España*, la *Compañía Nacional de Danza*, la *Orquesta Nacional de España* i altres institucions estatals similars en simples estructures **multiplurals de cooperació** entre els diferents teatres nacionals o entitats artístiques pròpies de cada nació de l'Estat.

5. Generar una imatge plural del món de l'espectacle que difongui el compromís dels professionals de l'espectacle com a generadors de comunicació, a través de campanyes institucionals de sensibilització ciutadana.

6. Presència continuada i equitativa de les diferents àrees del món de l'espectacle als mitjans de comunicació estatals.

7. Inserció del món de l'espectacle en els diferents programes d'ensenyament escolar.

8. Impulsar que la gestió pública del món de l'espectacle vagi a càrrec de persones amb experiència dins d'aquest món.

2.3.5.2 Cinema

1. Traspàs de la part proporcional -estimada en un 25% pel que fa a Catalunya- del *Fondo Nacional de Protección del Cine* a la Generalitat de Catalunya i altres governs de la Nació Catalana. Provisionalment, mentre aquest traspàs no es produeixi, immediata reorganització de l'ano-

menada Subcomissió Assessora del Cinema a Catalunya, paritària entre l'Administració i els organismes representatius del cinema català, que va ser vigent i actuà amb eficàcia entre els anys 1986 i 1989.

2. Immediat compliment per part de l'Estat de l'anomenada Transposició de la **directiva europea sobre televisions sense fronteres** vital per a la indústria àudio-visual catalana i que significaria una quota de cinema europeu a la televisió sensiblement més alta -amb un 10% destinat obligatòriament a la producció del propi estat- i una considerable reducció, per tant, de la filmografia i el vídeo no europeus, que avui omplen majoritàriament totes les programacions de televisió que es reben al nostre país.

3. Compliment de la normativa europea pel que fa al teatre i la televisió que contempla que almenys un 25% dels dramàtics emesos per televisió han de ser de producció pròpia i amb professionals propis de cada país.

4. Duplicació, mentre no es facin els corresponents trasllats de gestió i recursos, de les subvencions atorgades per l'Estat al **doblatge de les pel·lícules** en aquells territoris que tinguin estatutàriament més d'una llengua oficial.

2.3.5.3 Música i cançó

1. Immediat compliment dels **plans d'ensenyament musical** en les seves diverses manifestacions: corals, simfònica, òpera, etc.

2. Accés de la **cançó cantada en català**, en igualtat de condicions amb les altres llengües de l'Estat, a tots els mitjans de comunicació àudio-visuals de titularitat estatal, fixació d'una quota de presència obligatòria en les privades i constitució de les necessàries comissions de control que garanteixin aquesta presència.

3. Posada en funcionament d'una política, tutelada per l'Estat, tendent a **afavorir els lligams i intercanvis entre els territoris i països o zones de parla catalana**, compresos els situats fora de les fronteres administratives de l'Estat. La desaparició de fronteres no ha de comportar l'estandardització ni el predomini d'unes llengües ni d'uns models estètics sobre les altres, sinó l'enriquiment mutu basat en el respecte per totes les formes artístiques d'expressió.

4. Penalització legal de tota publicitat

encoberta, la qual, dissortadament, constitueix, d'uns anys ençà, la forma majoritària de difusió de productes musicals per ràdio i televisió.

2.3.6 Moviments sòcio-culturals

2.3.6.1 Religió

1. Transferència de totes les competències sobre afers religiosos als governs de la Nació Catalana.

2. Garantir la igualtat de totes les confessions religioses.

3. Assignació d'espais proporcionals i suficients en els mitjans de comunicació per a les diferents religions.

4. Salvaguarda dels drets lingüístics dels practicants en els territoris plurilingües.

5. Suport institucional a l'obra social i assistencial duta a terme sense finalitat lucrativa per les diferents confessions religioses.

6. Capteniment dels representants de les diverses institucions, en les seves intervencions en públic i en l'exercici del seu càrrec, que no deixi cap dubte del caràcter aconfessional de l'Estat, les seves institucions i els seus representants.

7. Tractament particularitzat de les relacions entre les principals confessions religioses i el Govern.

8. Respecte absolut i no ingerència de cap institució estatal en la creació de qualsevol nova conferència episcopal pròpia de qualsevol nació, com demanen amplis sectors de la societat i l'Església Catòlica catalana.

2.3.7 Cultura popular

1. Defensa de les festes populars i tradicionals de la Nació Catalana, enfront els reials decrets que han ja substituït i pretenen continuar substituint les nostres festes per altres de foranes com són l'anomenada *Fiesta Nacional* del 12 d'octubre, el *Día de la Constitución*, el *Día de las Fuerzas Armadas*, etc.

* Per conèixer el model cultural que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.2 del programa Cap a la Independència.

2.4 Mitjans de comunicació

2.4.1 Àudio-visuals

La dimensió que, en els darrers anys, ha pres el món àudio-visual i la seva incidència en el conjunt dels ciutadans fa que s'hagi d'observar amb especial preocupació aquesta qüestió, si tenim en compte, sobretot, que des del nostre país no es poden coordinar les diferents propostes que reben els ciutadans.

L'actual marc legal deixa el conjunt dels ciutadans catalans davant d'unes ofertes de ràdio i televisió -especialment de televisió- amb una majoria aclaparadora de productes espanyols, raó per la qual la nostra llengua, la nostra cultura, la nostra manera de veure i entendre el món, queda reduïda a la mínima expressió, dificultant encara més el ja complicat procés de renacionalització i d'autoidentificació dels ciutadans i ciutadanes amb el seu país.

Per tant, cal defensar una política que no només aturi el procés desnacionalitzador, sinó que l'inverteixi i procuri, a través dels mitjans àudio-visuals, conscienciar el nostre poble de la seva situació nacional.

D'altra banda, els continguts de la programació -especialment la televisiva- haurien de complir un mínim d'exigència per tal que no es caigui en productes fàcilment predisposats a fer concessions a la morbositat, a l'exaltació de la violència, a continguts amb discriminacions de tota mena (raça, sexe, religió, etc.). Cal, doncs, un mínim d'exigència per evitar, en definitiva, que els estrictes criteris d'audiència prevalguin sobre motivacions ètiques.

Davant d'aquesta situació, l'actuació d'ERC ha d'anar dirigida en dues vessants:

2.4.1.1 Per una oferta de caràcter nacional

Eliminar els obstacles legals que impedeixen que els ciutadans del nostre país puguin rebre una oferta, tant de ràdio com de televisió, amb caràcter nacional català de la mateixa manera que la reben els ciutadans de qualsevol país normal. No deixa de ser paradoxal que mentre qual-

sevol família catalana pot rebre en el seu domicili, via satèl·lit, qualsevol televisió estrangera, a Televisió de Catalunya se li impedeixi legalment estendre's per tot l'àmbit lingüístic i cultural català.

Des d'aquesta vessant, ERC proposa una sèrie de mesures concretes:

I. Modificació de l'actual Llei 10/88 de regulació de la Televisió privada, bàsicament pel que fa referència a la titularitat del servei i a l'àmbit d'emissió (art. 1r i 4t).

D'altra banda, cal exigir als canals privats que, en la seva programació destinada als països amb una llengua pròpia diferent de la castellana, emetin, si més no en horari *prime time*, en la llengua pròpia del territori en el qual penetren, i emissió de programes en dual a la resta de programació.

2. Derogar la legislació que impedeix que Televisió de Catalunya, com a tal o com a membre de la FORTA, pugui tenir accés a un dels canals de televisió per satèl·lit (per exemple, mitjançant l'Hispassat).

3. Normalitzar la situació internacional de Televisió de Catalunya i, en aquest sentit, treballar per tal que la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) pugui assolir l'estatus de membre de ple dret en tots els organismes televisius europeus: Unió Europea de Radiodifusió (UER) i Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), principalment.

4. Reconeixement dels diferents àmbits lingüístics de l'Estat, que no necessàriament han de coincidir amb els límits territorials autonòmics amb la finalitat que els mitjans de comunicació en català cobreixin tota la seva àrea lingüística.

5. Modificar la Llei perquè es puguin crear canals de televisió públics amb participació de tots els governs de la Nació Catalana.

6. Sol·licitar un conveni amb l'Estat francès i Andorra perquè les programacions de televisió en català es puguin veure i co-produir amb la Catalunya Nord i Andorra.

7. Vetllar per tal que el canal informatiu d'àmbit europeu Euronews emeti en català en l'àmbit territorial de la Nació Catalana.

8. Aconseguir una major obertura i pluralitat al Consell de l'Audio-visual creat pel Govern espanyol, ampliant la seva actual composició (vice-president del Govern, ministre d'Obres Públiques i Transports, ministre de Relacions amb les Corts,

ministre Portaveu, ministre de Cultura i la secretària general de Comunicacions) donant entrada a veus d'altres sectors polítics i a professionals i tècnics aliens a l'estructura del Govern.

9. Aconseguir l'assumpció per part de la Generalitat de Catalunya de la Delegació Territorial de RTVE a Catalunya mitjançant la reforma de la Llei 4/80 de l'Estatut de la Ràdio i Televisió perquè es converteixi en un futur immediat, en l'estructura de coordinació, impuls i servei de l'actual xarxa de ràdios i televisions locals.

10. Impulsar la regulació de les televisions locals, afavorint la creació de noves xarxes locals en funció del traspàs de la Delegació Territorial de RTVE a Catalunya, amb la col·laboració i el suport dels ajuntaments i els consells comarcals.

II. Vetllar perquè el Tribunal de la Competència no vulneri els drets adquirits per TV3 o pels canals de la FORTA, en benefici dels canals privats, i, per tant, en perjudici de l'audiència en llengua catalana.

12. Donar suport a un acord comunitari -i, si és possible, amb els EUA i el Japó- per tal de desenvolupar un únic sistema de televisió d'alta definició, en benefici dels consumidors.

13. Potenciació dels anomenats aparells televisius verds que poden reciclar fins a un 80% dels seus components, davant del 50% que poden reciclar els aparells tradicionals, i en el procés de producció dels quals s'utilitzen tècniques no agressives amb el medi ambient.

14. Creació d'una Ràdio Exterior de Catalunya que sigui un servei mundial de ràdio per ona curta que permeti arribar a totes les comunitats catalanes del món i informar de les realitats econòmiques, socials i polítiques a la resta de països.

15. Creació d'una Ràdio Ona Mitjana de Catalunya, per tal de garantir la presència d'una emissora pública en aquest segment prou important de les emissions de ràdio.

16. Aconseguir una concessió de les noves freqüències de ràdio digital sonora per satèl·lit que permeti que una emissora catalana pugui ser rebuda amb la qualitat dels actuals CD en el mateix punt del dial en qualsevol indret del planeta.

17. Traspàs de competències a la Generalitat pel que fa a l'assignació de freqüències en OM i AM.

18. Manteniment de **Ràdio 4** i dels seus actuals llocs de treball arreu de la Nació Catalana.

2.4.1.2 Per una oferta digna

Les ràdios i televisions públiques que nodreixen el seu pressupost, en bona part, gràcies als pressupostos de l'Estat i de les comunitats autònomes han de garantir, d'una banda, un mínim d'audiència que justifiqui l'esforç del conjunt dels ciutadans en el seu manteniment, però, d'altra banda, **els continguts de la programació pública no s'han de basar, només, en criteris d'audiència, sinó que han de garantir, en primer lloc, el respecte dels principis de pluralitat, objectivitat, veracitat i imparcialitat en les informacions i en el contingut d'una part considerable de programes de caràcter informatiu, formatiu, cultural, etc., i, a més, han de preservar els continguts dels espais d'entreteniment sense deixar-se arrossegar per les concessions fàcils a la morbositat i als continguts sexistes o violents.**

D'altra banda, les privades no poden pretendre, en aquest àmbit, una carta blanca que els permeti l'emissió de qualsevol programa que, amb l'excusa de buscar els màxims índexs d'audiència, contradigui les més elementals normes ètiques, especialment en aquells espais dedicats als menors.

En aquest sentit, ERC fa seves les consideracions que manifestava recentment una nota feta pública pel Col·legi de Periodistes de Catalunya que, criticant la guerra d'audiències que no respecta els principis ètics, indicava que *la defensa dels principis ètics constitueix un element indispensable per a la salvaguarda i enfortiment de la llibertat d'expressió i el dret a la informació, així com per a la consolidació i increment de la credibilitat respecte els mitjans de comunicació davant la societat.*

Cal, per tant, fixar mesures que desenvolupin allò que preveu l'art. 22 de la Directiva Comunitària sobre televisió, que estableix que els estats membres han d'adoptar mesures per evitar l'emissió d'espais televisius que atemptin contra el desenvolupament físic, mental i moral dels menors.

En aquest vessant, ERC proposa:

1. Regulació, tal com preveu la normativa comunitària sobre televisió, dels **espais dedicats als infants**, per tal d'evitar continguts amorals, violents, discriminadors o sexistes.

2. Promoure un acord entre totes les televisions públiques i privades, amb incidència a la Nació Catalana, per tal de **fixar uns límits en els continguts de la programació**, que, en cap cas, hauria de fer concessions a la morbositat, incitar a la violència o promoure actituds discriminatòries per raó de raça, sexe, religió o nacionalitat.

Subsidiàriament a aquests acords, caldria que l'Administració, d'acord amb els altres països comunitaris, fixés aquests límits, sense reduir la llibertat d'expressió.

3. Regular, més estrictament, els continguts dels **anuncis televisius**, garantint que la publicitat no sigui enganyosa i no fomenti cap mena de discriminació ni inverteixi els valors de l'amistat o la solidaritat pels de la competitivitat o l'individualisme.

4. Regular, més estrictament, els **anuncis televisius destinats als infants**, especialment pel que fa als continguts de discriminació sexista.

5. Regular, restringint-la, la **propaganda institucional** -no necessària- emesa per les ràdios i televisions públiques.

6. Les televisions públiques cal que produeixin **programes adreçats a les minories ètniques** per facilitar-ne la integració.

7. Creació d'una **Comissió d'avaluació dels continguts informatius**, especialment els adreçats als infants (podria estar integrada per psicòlegs, pedagogs, mestres, etc.)

8. Promoure una **legislació periodística** que obligui els mitjans de comunicació i les institucions on els periodistes exerceixen la seva professió al compliment del Contracte Bàsic del Periodista, contracte de mínims inel·ludibles, tant a nivell laboral com professional.

2.4.1.3 Pel desenvolupament d'infraestructures, mitjans i serveis de la comunicació

Per tendir a la creació d'un **espai nacional de comunicació**, cal un esforç jurídic, polític i econòmic que comprometi de forma coordinada tant el conjunt de les institucions del país com els sectors econòmics, professionals i socials implicats en el moviment comunicatiu, durant tota aquesta època.

ERC proposa el nom de **Pla Nacional d'Infraestructures, Mitjans i Serveis de la Comunicació**

a aquest gran projecte d'actuació i coordinació multiseccional i multinstitucional i que té com a objectiu l'assoliment d'una realitat comunicativa clarament pròpia i plenament articulada en el conjunt d'Europa, per tal de preparar les bases del sistema comunicacional del futur Estat català. Només des d'aquesta posició es podrà garantir, juntament amb altres mecanismes, la plena normalització lingüística i cultural de la nostra nació. Per fer-ho possible ens cal que els diferents governs de la Nació Catalana assumeixin totes les competències de regulació i control de les infraestructures i serveis de telecomunicació, així com dels organismes públics implicats en programes R+D existents al nostre país (especialment el CSIC). Cal fer possible l'activa participació de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear previ assoliment de les competències de regulació de les telecomunicacions, en els programes i polítiques comunicatives de la CE, que definiran els marcs generals -transnacionals- i aquells específics d'actuació pròpia de cada país.

2.4.2 Premsa escrita en català

La premsa és el mitjà de comunicació més antic, i amb el qual l'usuari pot sentir-se més identificat. Cal un suport institucional per pal·liar el fet que la gran majoria de premsa escrita en català queda fora, per qüestions de tirada, dels principals circuits de publicitat, principal font d'ingressos, al qual se suma una important penalització de despeses de distribució, i un baix consum de la premsa en general, al marge de l'idioma. Cal promoure l'edició de **noves publicacions**, la consolidació i creixement de les actuals i multiplicar el consum de premsa en català per part de la ciutadania. En aquest sentit proposem:

1. Modificació de les actuals ajudes estatals a la premsa escrita, amb unes dotacions econòmiques superiors per als productes en català, tenint en compte que la seva ràtio exemplars/edició és sensiblement inferior als seus homònims en espanyol.

* Per conèixer el model d'espai nacional de comunicació que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 23 del programa Cap a la Independència.

2.5 Mesures per a una política lingüística normalitzadora

L'objectiu d'ERC en matèria de política lingüística és que la llengua catalana assoleixi, en el menor espai de temps possible, un ús normal. És a dir, que usi la esdevingui una norma d'ús social, per la qual cosa cal que el seu ús no solament sigui útil per desenvolupar-se en tots els àmbits de la nostra societat, sinó que sigui necessari per poder-ho fer.

Potser algú pot qüestionar-se la necessitat d'un apartat dedicat a normalització lingüística en un programa electoral per a unes Eleccions generals. Per a ERC, els motius són clars:

a) Per endegar un procés de normalització d'una llengua minoritzada com és el cas del català, és indispensable el concurs d'un poder que disposi dels mitjans polítics i econòmics necessaris per exercir un control conseqüent sobre les funcions socials de la llengua.

b) Actualment, l'única administració que disposa de poder per fer-ho és la de l'Estat. Així doncs, mentre no disposem d'estructures estatals pròpies, cal posar en evidència les responsabilitats d'aquest Estat i exigir-li la normalització de l'ús de la nostra llengua nacional en tot el seu domini lingüístic; i, com a reparació del procés de substitució lingüística que secularment ha anat dinamitzant, el finançament de les despeses que comportarà el procés de normalització.

Des d'aquesta perspectiva, les mesures concretes que ERC proposa per a una política lingüística normalitzadora són les següents:

1. El marc legal vigent ha de garantir el respecte als drets lingüístics dels pobles.

2. Reconeixement del català com a única llengua oficial a la Nació Catalana.

3. Reconeixement explícit i efectiu, per part de l'Administració de l'Estat, de la unitat científica de la llengua catalana, compatible amb les seves denominacions populars o regionals. I, en conseqüència, utilització de criteris exclusivament científics en els llibres de text de l'Estat espanyol.

4. Edició única i comuna, en llengua catalana i per a tota l'àrea lingüística, dels textos legals i publi-

cacions oficials de l'Estat espanyol. Cessament de la política de fragmentació lingüística duta a terme per les institucions espanyoles en publicar textos oficials en *català, valencià i balear*, donant-los un tractament de llengües diferents.

5. Oficialitat de la llengua catalana al Congrés dels Diputats i al Senat, amb les mesures tècniques i legals que garanteixin, plenament, el dret democràtic al seu ús oral i escrit, dret que ara, de manera discriminatòria, tan sols es reconeix a una de les quatre llengües de l'Estat: el castellà.

6. Creació d'una Secretaria General de Normalització Lingüística de l'Estat adscrita a Presidència, amb una delegació a cada ministeri. Aquesta Secretaria ha d'estar constituïda, paritàriament, per especialistes representants de les quatre llengües de l'Estat, nomenats pels diferents governs autònoms.

La seva funció ha de ser la de crear i controlar els mecanismes necessaris per garantir el funcionament multilingüe igualitari de l'Estat, respectant en tot moment el principi de territorialitat.

Mentre perduri l'Estat com a tal, l'única política lingüística democràtica serà aquella que doni el mateix tractament a la llengua de cada una de les nacions que actualment l'integren. Caldrà, doncs, que cada ministeri disposi d'un gabinet que asseguri la seva comunicació amb aquestes nacions en la llengua oficial de cadascuna d'elles.

7. Ús normal del català en totes les dependències, organismes i nivells de l'Administració de l'Estat en territori català.

8. Acceptació, amb traducció a càrrec de l'Estat, de tota la documentació en català adreçada directament a l'Administració pública per particulars i institucions.

9. Exigència del domini oral i escrit de la llengua catalana en la selecció de personal de l'Administració de l'Estat amb destinació a la Nació Catalana.

10. Finançament de cursos de reciclatge comuns i especialitzats per a aquells funcionaris de l'Administració estatal que, destinats a la Nació Catalana abans de fer-se efectiva l'exigència del domini del català en els processos de selecció, no tinguin plena competència en català oral i escrit.

II. Ús normal del català en l'oferta de tots els mitjans de comunicació de titularitat estatal amb difusió a la Nació Catalana.

12. Finançament d'un canal de televisió pública en català (via satèl·lit) (vegeu la part de mitjans àudio-visuals d'aquest mateix programa).

13. Control de l'oferta d'ús lingüístic en tots els mitjans de comunicació privats d'abast estatal (canals de televisió, emissores de ràdio, diaris, revistes, etc). La presència del català hi ha de ser equiparable a la que tenen les llengües d'ús normal en les seves comunitats.

14. Finançament de les despeses de doblatge de l'estoc existent de pel·lícules de cinema i de vídeos de lloguer comercialitzats a la Nació Catalana en el moment d'entrada en vigor del programa de normalització lingüística de l'Estat, a excepció d'aquelles llengües que són majoritàriament compreses pels ciutadans de la Nació Catalana.

15. Finançament de les despeses de traducció al català de la bibliografia universitària més emprada.

16. Finançament de les despeses de traducció i adequació de programes informàtics i, en general, dels comandaments i de les funcions dels aparells tecnològics.

17. Campanyes institucionals de sensibilització, a tot l'Estat, de la seva realitat plurilingüe, a través dels mitjans de comunicació públics, els centres docents i altres canals de penetració social.

Aquestes campanyes han de servir-se dels principals mitjans de comunicació de masses: televisió, ràdio, publicacions periòdiques, etc, i han de fer-se efectives en tota mena d'àmbits, molt especialment en el de l'ensenyament, a través dels mitjans més clàssics, com els llibres de text, i dels més avançats: curtmetratges, àudio-visuals, vídeo, etc.

18. Presència de la llengua catalana en totes les manifestacions culturals de projecció exterior, en les quals fins ara, amb els diners de tots els contribuents, només s'han promogut la llengua i la cultura castellanques (exposicions, jornades, cursets, conferències, serveis a ambaixades i consolats, etc). Aquesta presència, gestionada des dels actuals òrgans de govern de la Nació Catalana, haurà de ser finançada íntegrament per l'Estat.

19. Instar al Consell d'Europa perquè asseguri la protecció de l'idioma català en el territori de la Nació Catalana actualment inclosos dins de l'Estat francès.

20. Establir un acord entre la Generalitat, l'Estat central i el Conselh Generau d'Aran per:

a) Creació i finançament d'un canal de televisió i una ràdio públics que cobreixi la Val d'Aran amb la seva programació íntegrament en aranès, en la línia de suport al manteniment i difusió de l'aranès.

b) Contemplació de l'aranès com a assignatura obligatòria a l'ensenyament a la Val.

* Per conèixer el model de normalització lingüística que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.4 del programa Cap a la Independència.

2.6 Ensenyament

2.6.1 Ensenyament primari i secundari

Catalunya, segons el seu Estatut d'Autonomia, gaudeix de competències plenes en ensenyament, però no exclusives. La diferència es troba en el fet que avui encara es decideixen, des de Madrid i a través de lleis orgàniques i harmonitzadores, alguns temes cabdals: l'organització del sistema educatiu de Catalunya, els ensenyaments mínims (55%), l'homologació i expedició de títols acadèmics, el model de direcció dels centres docents, l'ordenació de la funció pública docent, l'alta inspecció, etc.

ERC, d'acord amb la tradició pedagògica catalana encara avui manifesta, demana per a la Nació Catalana la possibilitat d'elaborar un sistema educatiu propi adaptat a les necessitats de la nostra societat, i l'organització dels ensenyaments dels infants i joves catalans.

El programa d'ERC a les Eleccions al Parlament de Catalunya de 1992, *Cap a la independència*, exposa un llarg llistat de propostes concretes d'organització i concreció de la proposta d'ERC pel que fa al sistema educatiu per a Catalunya. Així mateix, ERC ha començat tot un seguit de seminaris de treball oberts a tota la comunitat docent i amb la participació d'experts en matèria educativa, per elaborar una proposta que superi el marc actual en aquest àmbit, heretat d'un sistema que no s'adapta a les nostres necessitats nacionals. Així, es treballa en els àmbits organitzatius i estructurals, en l'organització dels aprenentatges, en el finançament de l'ensenyament,

l'organització dels cossos docents i en la valoració democràtica de tot el sistema per anar-lo adaptant, de forma constant, a les necessitats de la societat.

ERC considera que és des del nostre propi territori des d'on hem de decidir, planificar i dur a terme la proposta concreta d'organització de l'educació, no pas des de Madrid. Els catalans, d'acord amb la nostra tradició educativa, podem elaborar un sistema que reculli la nostra cultura, el món de les arts, la ciència i la tècnica, la interculturalitat i el respecte, la solidaritat i el no sexisme, etc.

El model català de sistema educatiu i de currículum s'estructurarà en funció de la resposta que ha de donar la societat catalana per a la formació dels futurs ciutadans i ciutadanes.

2.6.1.1 Per un ensenyament propi

L'especificitat educativa de la Nació Catalana i el reconegut prestigi en el món pedagògic que sempre ha tingut es troben actualment en perill pel constant atac harmonitzador del Govern central amb les seves lleis orgàniques (LODE, LOGSE, etc), que impedeixen l'establiment d'un sistema educatiu i un currículum propis per a la Nació Catalana que s'adaptin a les seves necessitats.

Davant d'aquesta realitat:

L'ERC reclama per a la Nació Catalana les **competències exclusives en matèria d'ensenyament**.

Perquè això sigui possible, cal la modificació exhaustiva del marc legal vigent, incloent-hi els articles 149/30 i 150/3 de la Constitució. Només d'aquesta manera podrem garantir un ensenyament de qualitat que parteixi de les necessitats del país, una normalització lingüística clara i eficaç, i uns ensenyaments que permetin integrar tots els catalans a través de l'estudi i reconeixement dels trets culturals propis que ens permetran endinsar-nos en la cultura europea i mundial.

2.6.1.2 Supressió de les lleis orgàniques en matèria d'ensenyament

El Govern central, mitjançant lleis orgàniques, ha marcat de forma clara el desenvolupament del sistema educatiu català. En aquest sentit, ERC demana la supressió de l'articulat orgànic de la LODE

i de la LOGSE, així com també de la Llei de funció pública, per tal de permetre a la Nació Catalana l'elaboració del seu propi sistema educatiu.

Aquestes lleis orgàniques i de bases impedeixen desenvolupar propostes pròpies en matèria d'ensenyament a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear, ja que regulen temes com:

a) LODE

- Estableix una doble xarxa de centres docents públics i privats incloent els concertats dins dels privats (art. 10)

- Competeix a l'Estat fixar els requisits mínims dels centres docents per poder impartir l'ensenyament (art. 14)

- Competeix a l'Estat la programació general de l'ensenyament (art. 30)

- Crear i dotar de competències el *Consejo Escolar del Estado* (art. 31-33)

- Fixa el model únic d'organització, direcció i gestió dels centres docents públics (art. 36-46)

- Competeix a l'Estat la fixació de les normes bàsiques dels concerts educatius, així com dels mòduls econòmics (art. 47-49)

- Fixa el model únic d'organització, direcció i gestió dels centres docents concertats i privats (art. 52 i següents)

- Competeix a l'Estat segons l'addicional I.2: l'ordenació general del sistema educatiu, la programació general de l'ensenyament, fixar els ensenyaments mínims, l'homologació i expedició dels títols acadèmics, l'alta inspecció educativa.

b) LOGSE

- Competeix a l'Estat establir ensenyaments especials (art. 3.4)

- Competeix a l'Estat fixar els continguts bàsics dels ensenyaments bàsics (art. 4.2 i 3.5)

- Competeix a l'Estat expedir i homologar títols acadèmics (art. 4.4)

- Competeix a l'Estat l'educació compensatòria (67)

- Competeix a l'Estat l'alta inspecció (art. 61.4)

- Competeix a l'Estat avaluar el sistema educatiu (art. 62)

- Competeix a l'Estat el calendari d'aplicació de la reforma educativa (addicional 1a)

- Competeix a l'Estat convalidar titulacions (addicional 4a)

- Competeix a l'Estat ordenar la funció pública docent (addicional 9a)

- Competeixen a l'Estat les capacitacions i els plans d'estudi del professorat (addicional de 10 a 15)

- Competeixen a l'Estat la mobilitat i l'ingrés del professorat (addicional 16)

- Competeix a l'Estat elaborar el Pla Nacional de Prospecció (addicional 18)

- Competeixen a l'Estat les autoritzacions i decisions dels centres concertats (transitòria d'I a 3)

- Competeixen a l'Estat l'accés del professorat interí i la promoció interna del professorat (trans. 4, 5 i 6)

- Competeixen a l'Estat jubilacions voluntàries (transaccional 9)

ERC proposa, doncs, la supressió d'aquestes lleis orgàniques amb l'objectiu de:

1. Augmentar l'autonomia de gestió administrativa, econòmica i curricular dels centres docents, rebutjant els models uniformitzadors.

2. Augmentar les competències dels consells escolars de tal manera que esdevinguin òrgans reals de govern dels centres, així com modificar la seva composició en favor d'una major representativitat de tots els sectors de la comunitat educativa.

3. Millorar la forma d'accés a la direcció dels centres públics, així com les competències i responsabilitats de la funció directiva.

4. Possibilitar l'establiment d'un currículum propi per a la Nació Catalana que contempli, entre altres aspectes:

- valors de solidaritat, pau i respecte a les diferents ideologies

- coneixement i respecte a les diferents cultures que conviuen a la Nació Catalana

- coneixement de les diferents realitats nacionals de la Península Ibèrica i d'Europa.

5. L'organització dels ensenyaments d'acord amb les necessitats de la Nació Catalana.

6. Adequació dels ensenyaments artístics a la realitat de la Nació Catalana.

7. Creació de cossos docents propis de la Nació Catalana.

8. Concursos de **trasllats nacionals** amb normativa pròpia.

2.6.1.3 Ensenyament concertat

Pel que fa a l'ensenyament concertat, ERC proposa la possibilitat d'establir un **Conveni Català**, sense dependència de l'estatal, que permeti el desenvolupament d'un sistema de concert català propi.

2.6.1.4 Llei de finançament de la Reforma per a la Nació Catalana

ERC demana per a la Nació Catalana el sistema del Concert Econòmic. Amb aquest sistema de recapitació fiscal la Nació Catalana disposaria de gairebé el doble dels recursos actuals. El finançament actual fa que se'ns tracti, a nivell de partides presupostàries en matèria d'ensenyament, per exemple, d'igual forma que d'altres indrets de l'Estat que no tenen la problemàtica o diversitat cultural que tenim a la nostra nació. D'aquesta forma, des de la Nació Catalana no podem bastir un sistema educatiu propi que s'adapti a les nostres necessitats, ja que els recursos econòmics vénen especificats segons el model harmonitzador espanyol i amb partides finalistes.

ERC proposa, doncs:

I. Aprovació d'una Llei de finançament per a la implantació del sistema educatiu de la Nació Catalana que permeti el desenvolupament i desplegament de la Reforma Educativa d'acord amb les nostres necessitats.

2.6.2 Política científica i tecnològica i política universitària

Aquest és un programa concebut en funció del procés electoral que ha de dur els representants d'ERC a les Corts espanyoles. Els objectius que s'exposen tot seguit es limiten, per tant, a l'àmbit de les relacions legislatives i polítiques d'aquest Estat en tant que afectin directament els territoris de la Nació Catalana. En quedaran excloses, expressament, totes

aquelles reivindicacions polítiques en l'àmbit de l'ensenyament universitari susceptibles d'inscriure's en les competències que estatutàriament corresponen a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.

2.6.2.1 Política universitària

La primera premissa d'ERC és que l'ensenyament, i evidentment l'universitari, és un bé social públic, i, per tant, tots els ciutadans hi tenen dret amb igualtat de condicions.

Això implica que independentment de la situació social, econòmica i laboral, tot ciutadà i ciutadana té dret a accedir a la cultura, i en aquest cas, a la universitat. Per ERC, l'única barrera d'entrada possible és l'acadèmica, mai la sòcio-econòmica.

Actualment, el que podríem anomenar model universitari a català es distingeix per la discriminació sòcio-econòmica dels estudiants, ja que afavoreix aquells que poden estudiar sense treballar. Cada cop hi ha menys carreres i especialitats als horaris de nocturn. Podem parlar, doncs, d'una compressió de l'oferta i la complicació que comporten els horaris intensius de matí i tarda per a tots aquells que estan en situació laboral activa. Una altra discriminació és la territorial, que afecta tots aquells que no habiten a la connurbació de Barcelona o que no poden costejar-se el desplaçament o una segona residència.

Des d'aquesta perspectiva, les propostes generals d'ERC pel que fa a l'ensenyament universitari són les següents:

I. Modificació de la Llei de reforma universitària (LRU) per evitar el retall en les competències de planificació universitària que significa. Cal que els organismes rectors de la universitat gaudeixin de major autonomia a l'hora de contractar personal, establir plans d'estudi, establir col·laboracions entre diferents institucions i afavorir la relació entre universitaris i entitats i empreses.

2. Creació de la UCAT (Universitat Catalana a Distància) per tal que els seus estudiants puguin adquirir els coneixements propis de la nostra nació. Mentre s'estigui constituint la UCAT, reclamem la **reconversió curricular immediata de la UNED (Universidad Nacional de Estudios a Distancia)**, ja que actualment no tan sols no

s'accepta el català com a llengua d'expressió dels estudiants, sinó que els continguts que s'hi imparteixen estan dotats d'un fort nacionalisme espanyol que sovint porta a la tergiversació de la realitat.

3. Normalització de l'ús de la nostra llengua i dels continguts curriculars en els **programes de cooperació i intercanvi europeus** (Erasmus, etc.)

4. **Dotar les universitats anomenades perifèriques d'autonomia de gestió i planificació** necessària perquè no esdevinguin simples extensions territorials.

5. **Potenciar la recerca i la relació entre estudiant i empresari** des dels darrers cursos d'estudi.

6. **Creació d'un Consell Interuniversitari de la Nació Catalana** que inclogui les universitats de Catalunya, València, Alacant, la Universitat de les Illes Balears i la Universitat de Perpinyà. La funció d'aquest Consell serà crear i coordinar un espai universitari català, amb l'homologació de títols, intercanvi d'experiències, elaboració de projectes comuns, etc. Cal potenciar també l'elaboració d'un programa fix d'intercanvis entre les diferents universitats de la Nació Catalana.

7 **Cal que el material utilitzat pels estudiants es pugui trobar sempre en català.**

2.6.2.2 Política científica i tecnològica

Una de les parts que tenen més rellevància en el món universitari és la política científica i tecnològica. Sense aquesta no es pot aconseguir una bona qualitat de l'ensenyament ni la professionalització dels estudiants. D'altra banda, aquest és un dels punts de major contacte entre la universitat i la societat en general.

A continuació s'exposa, doncs, el programa de política científica i tecnològica d'ERC des d'un àmbit no solament universitari.

a) El paper de la recerca i el desenvolupament en la nostra societat

Vivim en una època en què la recerca científica i el desenvolupament tecnològic juguen un paper fonamental a l'hora de garantir el progrés de les societats modernes. D'una banda, pel que impliquen de millora de les nostres aptituds per entendre el món

que ens envolta (ciència bàsica font de progrés cultural) i d'actuar sobre ell; i d'una altra per l'impacte directe que tenen sobre el desenvolupament econòmic i social dels pobles i, per tant, sobre l'avenç en les condicions i la qualitat de vida dels éssers humans (ciència aplicada generadora de progrés material).

En un món on la liberalització dels intercanvis comercials, l'obligació d'assegurar la plena ocupació i la protecció al medi ambient són aspectes que qualsevol obra de govern no pot oblidar, **només aquelles societats que decideixin invertir massivament en recerca i desenvolupament ocuparan un lloc capdavanter**. Dedicar recursos (humans, econòmics, materials, etc.) en recerca i desenvolupament ha esdevingut, doncs, avui en dia, una prioritat estratègica de les societats que aspiren a garantir uns mínims de progrés econòmic als seus ciutadans.

La innovació tecnològica és vital per a l'economia. Sense una bona recerca fonamental o aplicada a les universitats i als centres d'investigació, no es formen professionals competents, no hi pot haver innovació perdurable en les empreses, no es pot millorar la competitivitat del teixit productiu nacional i la nostra convergència amb Europa està més que hipotecada.

b) La situació actual

L'any 1991 les despeses globals en recerca i desenvolupament a Catalunya van ser només del 0,67% del producte interior brut nacional. Per la seva part l'Estat, en el seu conjunt, va dedicar-hi un 0,87% del PIB. La tendència a Europa és de considerar unes inversions mínimes imprescindibles a l'entorn del 2% del PIB (repartides a parts pràcticament iguals entre els sectors públic i privat), força lluny encara del que hi dediquem al nostre país. **La nostra situació actual pel que fa als recursos econòmics públics i privats destinats a recerca i desenvolupament és la que tenien els països desenvolupats del nostre entorn fa 15 anys.**

Pel que fa al nombre de científics per cada mil habitants, la ratio catalana també és molt inferior al que seria de desitjar: 2,1, quan a Europa és d'entre 5 i 6 investigadors per 1.000 habitants.

Les causes d'aquesta situació les trobem en el sector públic: subfinançament crònic de les nos-

tres universitats i centres de recerca que amenaça de forma clara la seva capacitat de recerca bàsica i aplicada; i manca d'articulació amb el sector privat. Com a conseqüències directes tenim un important dèficit d'equipaments científics moderns, una gran dependència de tecnologia forana i un país, en definitiva, incapaç d'afrontar amb garanties d'èxit les noves orientacions de la política tecnològico-industrial europea.

c) Un model de política científica

Abans de centrar-nos en aspectes més concrets, és necessari remarcar que **per poder configurar la política científica que desitgem per a la Nació Catalana és imprescindible tenir el dret a decidir (competències plenes, doncs) sobre aquesta política i disposar dels recursos necessaris per poder-la dur a terme.** Requisits que actualment la Nació Catalana, per la seva situació de dependència política i econòmica d'Espanya, no està en condicions de complir, i que hipotequen qualsevol intent de desenvolupar una veritable acció de govern programàtica en recerca i desenvolupament.

Des d'aquesta perspectiva, ERC emmarca la seva política de recerca en tres grans eixos:

L'augment dels recursos econòmics globals (públics i privats) en recerca i desenvolupament

Tots els esforços immediats d'una política científica i tecnològica efectiva que pretengui obtenir uns resultats positius visibles a mitjà termini han d'anar indefectiblement encaminats a aconseguir l'augment considerable del baix nombre de científics i tecnòlegs del nostre país (recursos humans). I aquesta reflexió ERC la fa des del criteri que la resta de països desenvolupats no tenen necessàriament millors científics, sinó que en tenen més i amb majors dotacions econòmiques i d'equipaments. Cal, doncs, que de forma prioritària es financii la creació de noves places d'investigació a les universitats i als centres de recerca. Els resultats d'una inversió d'aquest tipus no són immediats però sí que es faran evidents a termini mitjà. L'augment dels recursos públics i privats esmerçats en recerca i desenvolupament esdevé, doncs, la pedra angular que evitarà que la Nació Catalana perdi el tren del desenvolupament. Per avançar en aquesta direcció, ERC proposa les mesures següents:

I. Sector públic: creixement anual de les partides pressupostàries de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear dedicades a recerca i desenvolupament (sobretot en el camp de la formació de personal investigador competent a les universitats i en l'augment dels pressupostos dels centres de recerca i desenvolupament) fins arribar a l'1% (estricteament públic) del PIB en un termini de 3 any. I en aquest punt cal recordar que un augment important dels recursos públics destinats a recerca i desenvolupament és només possible a partir de la reforma del sistema actual de finançament dels diferents governs de la Nació Catalana. Amb el **Concert Econòmic** o conveni tributari propi, seria possible no solament destinar els recursos necessaris per dur a terme una política científica dirigida a pal·liar les nostres mancances actuals i igualar-nos amb els països europeus més avançats, sinó que es podria aventurar en empreses de més alt risc i menys resultats immediats com la construcció de grans instal·lacions de tecnologia punta (Ràdio sincrotó com a laboratori de ciència aplicada pluridisciplinar, *Tau-Charm factory*: ciència bàsica en física d'altres energies...), projectes que rellançarien a més llarg termini el nostre paper futur que desitgem capdavanter en investigació i tecnologia.

2. Sector privat: les empreses catalanes no fan prou recerca i desenvolupament. La innovació tecnològica exigeix l'increment considerable del capital-risc i l'ajuda en el llançament de noves empreses innovadores. Cal, doncs, elaborar **normes d'incentivació fiscal (de nou, en el marc d'un sistema de finançament de Concert Econòmic) que afavoreixin les inversions de les nostres empreses en recerca** (augment del seu capital tecnològic per a la recerca o adquisició de tecnologies), de manera que en un termini de 5 anys la suma d'aquestes inversions més les públiques (amb igual percentatge de cadascuna d'elles sobre el total) superi el 2% del PIB català. Aquestes ajudes fiscals han d'anar acompanyades d'un control extern per evitar el seu desviament cap a partides no directament vinculades a recerca i desenvolupament.

Competències plenes en política científica i representació internacional pròpia

Per a ERC, l'actuació en aquest àmbit ha d'encaminar-se en dues direccions bàsiques:

I. Control de tota la política de recerca des

d'un sol organisme públic adscrit a Presidència que concentri totes les competències i centres que puguin trobar-se dispersos o adscrits en diferents conselleries, que marqui les prioritats nacionals en recerca i desenvolupament, assegurui la nostra participació en intercanvis i projectes internacionals, sigui interlocutor amb els diferents sectors socio-econòmics del país, reforci l'educació científica i tecnològica a tots els nivells de l'ensenyament i promoció la cultura i la divulgació científiques entre el conjunt de la població.

Es fa imprescindible, doncs, que aquest organisme assumeixi de forma immediata el **traspàs als governs de la Nació Catalana de tots els centres i recursos (pressupostos, infraestructures, personal, ...) del Centre Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i d'altres OPI dependents de l'Estat**, per tal de poder organitzar un programa global de recerca adaptat a les nostres necessitats i realitat nacional.

La Nació Catalana no podrà dur a terme una política científica adaptada als nostres interessos nacionals i plenament inserida en l'espai científic i tecnològic europeu fins que no assegurui la seva **presència directa amb veu pròpia als organismes científics internacionals**. Cal intentar que, fins a la consecució de la nostra condició d'estat sobirà, el nostre país tingui una certa veu pròpia a les institucions internacionals de recerca com per exemple l'Agència Espacial Europea (ESA), a partir de projectes propis. No es pot plantejar mai deixar la Nació Catalana sense representació en algun d'aquests organismes internacionals per una política de contenció de la despesa pública mal interpretada.

Mentre, igualment cal treballar per a la **realització de projectes comuns amb altres territoris tecnològicament avançats d'Europa** amb els quals la Nació Catalana comparteix bé un determinat emplaçament geogràfic, bé unes similituds de xarxa socio-econòmica: Tolosa de Llenguadoc-Montpeller, Lombardia, etc.

Un nou model de relació universitats-centres de recerca-empreses i línies de recerca prioritàries

La innovació, font de prosperitat, passa pel progrés científic, el domini tecnològic, el desenvolupament accelerat de la recerca i l'adaptació a les condicions de producció. Cal, doncs, definir de forma clara un model eficaç de relació i d'intercanvi uni-

versitats-centres de recerca-empreses. ERC proposa un model de tres nivells en la relació entre les universitats, els centres de recerca i les empreses:

1. Universitats: enfocarien la seva activitat bàsica a la ciència fonamental i a la docència i formació de personal científic qualificat amb plena capacitat de participació en projectes de qualsevol línia de recerca prioritària nacional o internacional. En casos concrets podrien decidir, segons els seus interessos i necessitats, la creació de centres o instituts de recerca adscrits a elles especialitzats en un camp concret del coneixement científic.

2. Centres de recerca: dependents de l'Administració que realitzaran ciència amb tendència a ser aplicada i seguint, fonamentalment, els interessos que marqui la política científico-tecnològica del govern; sense excloure la possibilitat que puguin participar en projectes de recerca bàsica.

3. Centres de desenvolupament: dependents directament de l'organisme públic responsable de la direcció de la política de recerca, estaran dirigits molt especialment a les necessitats de les petites i mitjanes empreses del país afavorint la seva competitivitat en el mercat europeu. Tindran l'objectiu de servir molt més directament a les seves necessitats tecnològiques industrials i/o socials, tot facilitant la transferència tecnològica amb elles i/o amb les pròpies indústries subsidiàries.

Atès que és essencial que la recerca científica i tecnològica resti ben comunicada amb els grans centres econòmics i industrials, cal **afavorir la implantació i el desenvolupament dels centres de recerca i, sobretot, de desenvolupament dins els dominis directament lligats a les nostres xarxes productives territorials**. Aquest punt requerria igualment la creació d'una extensa xarxa de fibra òptica entre universitats, laboratoris i centres d'investigació, centres de desenvolupament, empreses, hospitals, etc., que permeti l'intercanvi ràpid d'informació científica i tecnològica i l'accés a bancs de dades catalans i internacionals.

Línies prioritàries en recerca

1. La potenciació prioritària de sectors concrets de la recerca més innovadors i capdavanters en els quals la Nació Catalana pot destacar per tenir ja una certa experiència, comptar amb infraestructures adequades, o no exigir una inversió addicional massa elevada: biotecnològica, química fina, nous materials, microelectrònica, etc.

2. **Reforçament d'aquelles tecnologies que facin més competitius els productes d'aquells sectors propis de l'economia del nostre país més arrelats a la xarxa productiva nacional:** agricultura (tecnologia agrària i agroalimentària), indústria paperera, tèxtil, farmàcia i altres. En aquest sentit, caldria igualment considerar seriosament la **reconversió de certs sectors com a element clau de progrés científic, tecnològic i econòmic.** Per exemple, al nostre país estan tancant indústries papereres i en canvi no es pot trobar paper ecològic o reciclat de qualitat i s'ha de comprar a fora. Cal trobar la solució a molts sectors, com els esmentats, en la recerca de forats en el mercat internacional i en les necessitats de la indústria del país.

3. **La promoció a nivell de les universitats de la Nació Catalana de projectes conjunts de desenvolupament:** logicials educatius, software, bases de dades, així com també la realització de programes d'ajudes i subvencions als manuals d'educació i publicacions de divulgació científica en llengua catalana.

4. Per últim es fa necessari, també, el **desenvolupament i potenciació de tecnologies alternatives i energies netes** (la solar podria tenir un bon futur al nostre país) amb impactes ecològics mínims, així com també de tecnologies de minimització d'aquells impactes ecològics produïts per l'activitat industrial. Pel que fa a les noves tecnologies, cap innovació industrial d'importància es farà sense un estudi de l'impacte sobre el medi ambient ni sense serioses garanties quant a la solució dels problemes que eventualment puguin aparèixer pel seu ús.

** Per conèixer el model d'ensenyament que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.5 del programa Cap a la Independència.*

2.7 Benestar social i drets de les persones

2.7.1 Sanitat

Els drets fonamentals de l'home són el dret a la salut, al benestar social, a l'ensenyament i al tre-

ball. Per tant, l'assoliment de millores en cadascun d'aquests camps és un objectiu prioritari per a un partit progressista com ERC.

ERC defensa un model de sanitat pública, **universal i gratuïta per a tota la població de la Nació Catalana.** Un sistema sanitari que vagi no solament al guariment de la malaltia sinó que incideixi en la prevenció de la salut, en la lluita contra les drogodependències (incloent-hi l'alcoholisme i el tabaquisme), i en la prevenció dels accidents de treball i les malalties professionals.

ERC vol per a la Nació Catalana **un model de sanitat pública a l'estil del sistema dels països nòrdics i que, alhora, sigui respectuós amb la sanitat privada,** la qual, d'altra banda, periòdicament ha d'estar sotmesa a un seguiment públic dels serveis oferts.

ERC defensa el dret efectiu a la salut de tots els ciutadans i ciutadanes, per als quals proposa que els poders públics facin efectiu aquest dret homologant les dotacions a les dels països europeus.

A nivell de l'assistència primària, ERC vol implantar la reforma de tots els centres, convertint-los en àrees bàsiques de salut (actualment, només un 30% dels centres estan reformat), ja que això comportaria una gran millora per a l'usuari. Així mateix, en tots els centres de salut cal que treballin conjuntament metges, diplomats en infermeria, odontòlegs, psicòlegs i assistents socials.

ERC defensa la interdependència entre el centre de salut i l'hospital de referència tant en l'àmbit assistencial com en el científic, cosa que suposaria una gran millora per a la població del nostre país, inclosos els professionals del sistema sanitari. Fer inversions en els centres hospitalaris per millorar els equipaments tècnics dels centres, per poder oferir qualitat tècnica als nostres hospitals i equiparar-los a la mitjana europea en aquest àmbit és també un objectiu clar.

Donat l'important increment en la tasca assistencial per part dels hospitals comarcals a la Nació Catalana, ERC defensa un augment dels recursos d'aquests centres, així com una millora important de la seva tecnologia, per poder apropar la sanitat a l'usuari de les comarques i evitar que depengui de gran ciutats com Barcelona per a la realització de proves i exploracions que es podrien fer a les seves localitats.

ERC defensa un control estricte i un compliment meticulós dels controls de qualitat que actualment ja estan legiscats, i que en molts casos s'incomplixen.

Per ERC és bàsic millorar les condicions de feina dels **professionals que treballen en el món de la sanitat pública**, incidint en l'aspecte econòmic, i estimulant-los en la seva tasca professional.

Per ERC és bàsic potenciar la **investigació** si volem assolir com a poble el nivell de desenvolupament i d'innovació d'altres països industrialitzats, i per a això és prioritari dotar els hospitals, centres de salut, etc., dels recursos econòmics que siguin suficients per a aquesta activitat de recerca.

ERC dona recolzament al **model de salut mental que permet l'atenció i coordinació integrada dels malalts mentals**. Cal disminuir els internaments a partir d'una millor assistència dels estats psicòtics abans i/o després de l'alta, i tractar altres diagnòstics menys greus d'una manera més personalitzada a nivell ambulatori.

ERC vol potenciar en el tractament dels malalts mentals els recursos ambulatoris, habitatges assistits, hospitals de dia, etc., i crear una xarxa de psico-geriàtrics i de psicologia infantil, i centres ocupacionals per a la reinserció social dels malalts mentals.

Abans d'entrar en les propostes concretes que ERC fa en matèria sanitària, cal tenir en compte que aquest és un programa concebut en funció del procés electoral que ha de dur els representants d'ERC a les Corts espanyoles. Els objectius que s'exposen tot seguit es limiten, per tant, a l'àmbit de les relacions legislatives i polítiques d'aquest Estat en tant que afectin directament els territoris de la Nació Catalana. En quedaran excloses, expressament, totes aquelles reivindicacions polítiques en matèria sanitària susceptibles d'inscriure's en l'àmbit de les competències que estatutàriament corresponen a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.

2.7.1.1 Finançament

La despesa global que l'Estat espanyol destina a la sanitat és una de les més baixes d'Europa en relació al seu PIB (Producte Interior Brut). Si a aquest fet hi afegim l'espoliació econòmica a què l'Estat espanyol sotmet el nostre país, es poden entendre fàcilment les dificultats existents per al desenvolupament i bon finançament del sistema sanitari català.

La reforma sanitària implica el traspàs de moltes competències als diferents governs de la Nació Catalana. Però si juntament amb les competències no es traspassen els recursos, aquesta reforma resulta impossible de dur endavant.

L'Estat espanyol prefereix ignorar que el problema de la sanitat és molt greu al nostre país i que cal un correcte finançament per resoldre'l. I això fa que cap govern català, sigui de la ideologia que sigui, no pugui aportar una solució eficaç al tema sense tenir en compte els aspectes financers.

Sense el Concert Econòmic o conveni tributari propi que ERC reclama per al nostre país, no es podrà assolir el nivell sòcio-sanitari adequat, tant pel que fa a desenvolupament com a a qualitat, per als ciutadans i ciutadanes de la Nació Catalana.

2.7.1.2 Traspàs de competències plenes

Tot i que el Govern de la Generalitat disposa ja de competències en matèria sanitària, encara n'hi ha que estan en mans del Govern espanyol; així, pel que fa a la Llei del medicament, per exemple, el Govern de la Generalitat només té competències en tres articles (87, 91 i 92) dels més de 100 que contempla la llei.

Un altre exemple de la manca d'autonomia en matèria sanitària del Govern de la Generalitat és la formació postgrau dels llicenciats en medicina, ja que l'actual sistema té l'accés centralitzat a través de les oposicions pel sistema MIR. En aquest sentit, ERC considera que els professionals que es formen a Catalunya han d'accedir a un sistema de formació postgrau organitzat pel Govern de la Generalitat i des de Catalunya, consideració extensible al conjunt de la Nació Catalana. Aquest sistema permetria ajustar el nombre de places a les necessitats reals de la societat catalana i faria possible millorar el sistema de selecció per accedir a les places.

En definitiva, l'Estat espanyol no compleix totes les directrius que imposa la CE en matèria sanitària. Però ERC vol que la Nació Catalana sí les compleixi, i per a això cal que l'Estat traspassi totes aquelles competències que permetin assolir-les.

2.7.1.3 Autonomia legislativa

Les iniciatives legislatives en matèria sanitària en cada territori estatal haurien de ser pròpies de cadascun d'aquests territoris i no prolongacions de les iniciatives estatals.

La Nació Catalana té dret a l'autogovern de les competències de què disposa, i cal que pugui exercir aquest dret, sempre mantenint l'intercanvi d'informació i la coordinació necessàries amb la CE i l'Estat espanyol.

D'altra banda, les necessitats sanitàries de la població catalana són diferents de les necessitats de la població espanyola. La independència legislativa del nostre país en matèria sanitària és, doncs, l'única via per poder legislar adequadament sobre tots aquells temes relacionats amb la sanitat i no estar supeditats a la legislació/normativa de l'Estat. Però per a això, les competències han de ser plenes i el finançament, correcte. Perquè només així es podran resoldre les necessitats reals de la població catalana en matèria de salut.

** Per conèixer el model de sanitat que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.6.1 del programa Cap a la Independència.*

2.7.2 Política social

Els serveis socials, a partir de la intervenció de personal qualificat i amb el suport d'equips i recursos adients, tenen com a finalitat oferir als ciutadans els serveis i les prestacions necessàries per a una existència digna i justa, prestar suport personal d'informació, orientació i ajut a tots els ciutadans i ciutadanes, i prevenir la marginació.

Pel que fa a Catalunya, tant la Constitució com l'Estatut atorguen a la Generalitat competències exclusives (potestat de legislar, reglamentar i executar, art. 9 de l'Estatut) en funcions i associacions benèfico-assistencials, d'assistència social, protecció i tutela de menors, i competències compartides amb l'Estat (art. 17 de l'Estatut) en el desenvolupament legislatiu i legislació bàsica de serveis socials. Quant als serveis socials dependents de la Seguretat Social, però, la Generalitat té limitades les competències per la Llei de bases de la Seguretat Social.

Això fa que el desplegament de la xarxa de ser-

veis socials i les accions que es dirigeixen des de la Conselleria de Benestar Social no siguin suficients per augmentar la qualitat de vida dels ciutadans de Catalunya i eliminar les desigualtats socials. L'exclusivitat en el servei només ha significat la programació i gestió d'uns serveis socials palliatius, que només poden actuar sobre les conseqüències i no sobre les causes de les mancances i desigualtats socials. El Govern català té l'obligació de crear serveis i d'assistir els col·lectius més desfavorits com podrien ser els aturats o les persones grans, però en canvi no pot incidir sobre les causes que ocasionen l'atur o sobre les precàries condicions econòmiques de moltes persones grans, ja que tot això és competència del Govern espanyol (política econòmica, pensions, etc.). En aquest context, ERC entèn que els serveis socials només seran eficaços en el conjunt de la Nació Catalana quan aquests serveis i tots els altres que calgui per dur a terme programes preventius interdepartamentals (INEM, habitatge, treball, economia, Seguretat Social, sanitat, ensenyament, urbanisme, etc.) depenguin exclusivament de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.

Des d'aquest plantejament, ERC anirà a Madrid amb uns objectius clars:

1. El traspàs de tots els mecanismes que facin possible una política social pròpia i disposar de competències exclusives en els sistemes de protecció social, política laboral, política d'habitatge i urbanisme, política fiscal, medi ambient, sanitat, ensenyament. És a dir, en totes aquelles àrees que han d'intervenir en els programes preventius de marginació i en una millora de la qualitat de vida de tota la població.

2. Eliminar els organismes estatals amb competències en matèria de serveis socials. Per tant, demanar la desaparició dels següents organismes com a tals i que les seves funcions i els seus recursos siguin traspassats exclusivament als governs de la Nació Catalana: *Instituto Nacional de Seguridad Social (INS)*, *Tesorería General de la Seguretat Social*, *Instituto Nacional de Servicios Sociales (INSERSO)*, *Instituto Nacional de Empleo (INEM)*.

2.7.2.1 Infància i família

Estudis realitzats per professionals de diver-

sos camps han constatat que l'infant té diversos educadors, els més significatius dels quals són la família, l'escola i la comunitat. Tots plegats, però, coincideixen que la família és el de major influència. Hi ha, tot un seguit d'elements (atur, psicopatologies, horaris de treball, etc.) que condicionen l'entorn bio-psico-social d'una família, els quals poden desestabilitzar l'entorn familiar i conduir l'individu a un alt risc de marginalitat. **Per afavorir el desenvolupament de la persona, l'infant, és del tot important, doncs, millorar la qualitat del seu entorn més immediat.**

En aquest sentit, les mesures que ERC considera necessàries per realitzar una tasca preventiva a nivell d'infància i família són les següents:

1. Tasca d'informació i formació sobre la importància del paper dels pares en l'educació dels nens i la necessitat de preparar-los per a aquesta tasca importantíssima.

2. Atenció des de l'embaràs tant des del punt de vista sanitari com psicològic i fer-ne un seguiment psico-social alhora que pediàtric.

3. Tasca de formació permanent dels pares a través dels centres d'atenció primària, associacions de pares, etc.

4. Millorar els serveis de les escoles bressol, assegurant la formació adient del personal.

5. Detectar les famílies en situació de risc, a través de les escoles, APA, EAIA, EAP, serveis socials d'assistència primària, hospitals, associacions de separats, etc., i actuar de forma ràpida i eficaç.

6. Estudiar des del punt de vista bio-psico-social les necessitats de les famílies que es consideren en situació de risc i buscar-hi solucions rehabilitadores sempre que sigui possible, sense allargar la situació dels infants. En cas contrari posar els nens sota tutela pública, tan aviat com sigui possible, a fi d'evitar que el dany sofert sigui difícil de reparar.

En el cas que sigui evident la manca de capacitat dels pares per oferir la cura adient i necessària, caldrà buscar per a aquests infants un ambient adient per al seu desenvolupament bio-psico-social, prioritzant els **acolliments familiars temporals o pre-adoptius** i, en el seu defecte, l'ingrés en centres residencials de menors, procurant evitar canvis de famílies acollidores i de centres residencials. Caldrà una especial cura en la selecció i preparació de les famílies acollidores, així com una formació permanent, perquè la tasca que

han de realitzar ha de resultar terapèutica.

Per tal de dur a terme un treball eficaç d'atenció a la infància i la família, cal la col·laboració entre diversos departaments per endegar els programes interdepartamentals necessaris.

ERC considera necessàries per realitzar aquest programa d'infància i família competències exclusives no només pel que fa als serveis socials sinó també en altres matèries com INEM, habitatge, Seguretat Social, pensions, treball, etc. Per això la tasca d'ERC al Congrés i al Senat espanyols consistirà a treballar per aconseguir el traspass de competències en tots els àmbits implicats.

Entre els programes d'ajut a les famílies, ERC proposa els següents:

1. Programes de formació ocupacional per a pares o mares en atur.

2. Tramitació de Rendes de Mínima d'Inserció quan es consideri que no hi ha altres possibilitats.

3. Ajuts per a habitatges en col·laboració amb el Patronat Municipal d'Habitatge i/o ADIGSA (Generalitat de Catalunya). Construcció d'habitatges socials i rehabilitació d'habitatges degradats.

4. Potenciació de les escoles d'adults.

5. Beques per a menjadors escolars.

6. Serveis per atendre nens que surten de l'escola quan tots dos pares treballen.

7. Promoure voluntariat que, adientment preparat i qualificat, pugui fer-se càrrec dels nens, i oferir ajuts econòmics, quan calgui, a familiars (oncles, avis, etc.).

8. En el cas de mares soles o famílies monoparentals, oferir suport psicològic que els permeti afrontar sols l'educació dels fills, i oferir els altres ajuts que calgui.

9. Equip de suport i profilaxi psicològica al personal docent de les escoles i grups de treball amb els pares per ajudar-los a entendre i tractar els fills en els diferents moments de la seva evolució.

10. Subsidi de maternitat o paternitat digne durant el primer any de vida de l'infant, tenint en compte la importància d'aquest període per al seu desenvolupament psico-sòcio-afectiu.

2.7.2.2 Gent gran

Els recursos destinats a la gent gran s'han orientat fins ara en dues direccions:

a) Recursos destinats a ocupar i millorar el temps lliure de la gent gran: programes de vacances, termalisme, casals d'avis, potenciació de les associacions d'avis, etc.

b) Recursos assistencials per pal·liar els problemes socio-sanitaris dels avis: creació de residències, ajuda a domicili, programes d'ajut econòmic als familiars...

Perquè aquests recursos puguin posar remei a la situació de la gent gran, però, cal fer front al veritable problema de fons: la poca capacitat econòmica que reflecteix una desigualtat social injusta, que converteix els avis en una càrrega per a la família, la qual cosa comporta abandonaments i soledat. Això també repercuteix en el deteriorament dels habitatges, la impossibilitat d'inversions, problemes de salut, etc. I tot plegat fa que augmenti la dependència de la gent gran dels recursos i centres assistencials.

Per tant, tots aquests recursos s'han d'inserir en una política social per a la gent gran que incideixi sobre les causes, sobretot l'econòmica. És així com variaran tots els altres factors que fan de la persona gran una persona forçosament dependent.

Cal que la gent gran tingui prou autonomia per poder decidir la seva vida en plena llibertat. No n'hi ha prou, doncs, a millorar les residències. I això no serà possible fins que puguem disposar i administrar totalment els sistemes de protecció social, com ara les pensions de l'*Instituto Nacional de Seguridad Social (INSS)* i les pensions no contributives.

ERC no comparteix, d'altra banda, el fet que la Generalitat de Catalunya, tenint competència exclusiva en matèria de serveis socials, estigui gestionant serveis per a les persones grans dirigits per l'*Instituto Nacional de Servicios Sociales (INSER-SO)*.

Atenent a aquesta situació, la proposta d'ERC considera prioritari defensar al Congrés i al Senat espanyols els projectes següents:

I. El traspàs de totes les competències de l'*Instituto Nacional de Seguridad Social (INNS)* i de la *Tesorería General de la Seguridad Social*, que són els responsables del sistema de pensions generals i de les pensions no contributives, per tal d'incidir així sobre la causa principal dels problemes de la gent gran.

2. Buidar de continguts i traspassar totalment tots els programes dirigits per l'*INSER-SO* i que siguin d'exclusivitat de l'Institut Català de Serveis Socials.

2.7.2.3 Pobresa i marginació

L'estructura socio-econòmica del nostre país genera collectius de pobresa i marginació. Només a Catalunya, un 15% de la població és pot considerar pobre (750.000 persones), 1,6% dels quals es troben en l'extrema pobresa (75.000).

No tots els ciutadans partim de les mateixes condicions socials, econòmiques, culturals, etc., que ens permetin un nivell similar de desenvolupament i realització sota els principis de vida en respecte i dignitat. Una societat que pretén ser progressista, moderna, justa i solidària, ha d'afrontar aquest problema social d'arrel, com a prioritat bàsica per al benestar dels seus ciutadans i ciutadanes.

D'altra banda, aquesta situació de pobresa i marginació, en lloc de pal·liar-se, s'incrementa. Els recursos i esforços que s'hi dediquen en l'actualitat són insuficients (en cap cas no arriben al 5% dels pressupostos autonòmics i de l'Estat). Així mateix, els programes que s'apliquen són parcials, descoordinats i puntuals, justificats en moltes ocasions per interessos clientelistes i electoralistes, i fomenten la dependència d'aquests ciutadans cap a l'Administració, sense que es disposi de dades reals i efectives pel que fa al nivell d'èxit en la recuperació i normalització d'aquests collectius de ciutadans i ciutadanes més desfavorits i de risc.

En el cas de Catalunya, el seu Estatut d'Autonomia atorga competències exclusives en aquest àmbit a la Generalitat, si bé hi ha un conjunt d'àrees complementàries imprescindibles per a una correcta planificació i execució de mesures que segueixen en mans del Govern de l'Estat (INEM, habitatge, seguretat social, pensions de jubilació, pensions no contributives, etc.).

ERC pretén apaivagar l'actual situació prenent les mesures següents:

I. La reclamació i traspàs de competències de tots els àmbits relacionats amb els recursos i prestacions socials, actualment en mans de l'Estat espanyol, per planificar, distribuir i garantir els mínims de benestar i de qualitat de vida de

tots els ciutadans i ciutadanes.

2. Buidar de contingut, i, per tant, **suprimir el *Ministerio de Asuntos Sociales***, redistribuint el seus recursos.

3. **Retornar a la Nació Catalana tots els ingressos provinents de la quota del 0,5% de l'IRPF d'interès social** actualment distribuït des de Madrid, amb un important greuge comparatiu per a les organitzacions catalanes. Cal recordar que en aquest mateix programa, a l'apartat de *Propostes davant la crisi*, ERC demana que la quota de lliure designació dels ingressos provinents de l'IRPF augmenti el 5%.

4. **El percentatge de lliure designació de l'IRPF ha de ser gestionat pel municipis o per la comarca.**

5. **Foment del moviment associatiu i de suport social** (fundacions, organitzacions no governamentals, voluntariat, etc.).

2.7.2.4 Drogodependències

És ben sabut que el narcotràfic esdevé un problema transnacional quan l'agricultura i l'economia de determinats països en vies de desenvolupament es fonamenta en el cultiu d'opiacis i espècies estimulants sense cap altra alternativa. El problema es concreta en el marc nacional quan el narcòtic és un element d'agressió per als ambients marginals dels nostres nuclis urbans o rurals.

Segons estudis socio-epidemiològics elaborats per la Generalitat de Catalunya, es calcula que més de 20.000 persones són consumidores i/o addictes a les drogues anomenades il·legals en aquesta part de la Nació Catalana. D'altra banda, l'abús en el consum de les drogues legals (tabac, alcohol, fàrmacs) és una de les principals causes de mort.

Els malalts drogodependents, incloent-hi els dependents de l'alcohol i el tabac, pateixen l'alteració de l'òrgan més noble dels humans: el cervell. És per això que l'angoixa de l'addicció desencadena tot un seguit de condutes patològiques i antisocials. Per altra banda, la drogodependència és un dels vectors més importants d'extensió de la pandèmia del VIH. En l'actualitat es calcula que el 62% de les persones drogoaddictes es troben infectades pel virus d'immunodeficiència humana (VIH), virus causant de la malaltia de la sida.

Tot i aquesta realitat, es constata que una part

important de les persones drogoaddictes no acudeix als centres especialitzats de tractament ni tampoc als diversos dispositius socio-sanitaris existents. D'altra banda, molts sectors de la societat expressen d'una forma progressiva un rebuig cap a aquestes persones que fa molt difícil tant la seva assistència com la seva reinserció i normalització social.

Per discriminalitzar els consumidors, facilitar el seu coneixement i atenció, acabar amb les xarxes de narcotraficants, i un cop demostrada la ineficàcia de les estratègies clàssiques (policials, sanitàries, judicials, assistencials, etc.) cal valentia i apertura a noves solucions com les que proposa ERC:

1. **Estudi de caràcter plurinacional** (en el marc europeu) de les mesures que permetin l'accés dels consumidors drogodependents a les substàncies de forma controlada i admesa legalment i social, disminuint les problemàtiques penals i judicials que pateix aquesta població.

2. **Impulsar programes de prevenció comunitària**, tant adreçada als col·lectius d'especial risc com per al col·lectiu social en general per afavorir el coneixement, la solidaritat i el suport real i compromès envers aquest col·lectiu.

3. **Afavorir i impulsar noves estratègies d'intervenció i apropament a aquest col·lectiu** un cop esgotades les actuals (atenció ambulatoria seguint un model assistencial sanitari, comunitats terapèutiques, etc.) que permetin un major accés a l'atenció, disminueixin els risc bio-psico-social al qual es troben sotmesos i afavoreixin la seva atenció, per mínima que sigui, en serveis alternatius i ràpids.

4. **Reordenar els actuals pressupostos assignats**, en base a aquests objectius, inspeccionant i fiscalitzant la seva derivació a fi d'incrementar les inversions realment cap a l'usuari com a beneficiari dels mateixos.

Drogues culturals

Pel que fa a les drogues anomenades culturals, cal fer algunes consideracions:

a) Tabaquisme

ERC proposa **distribuir les abundoses despeses que ara es destinen a prevenció** (campanyes, díptics, etc.) **per desviar-les cap a la curació**, formant professionals com ara metges i/o psicòlegs pre-

parats per dur a terme els tractaments, ja que actualment hi ha llistes d'espera en els pocs hospitals públics que realitzen aquest tipus de tractament.

D'altra banda, ERC considera que l'Estat no pot dur a terme activitats comercials relacionades amb una droga com el tabac com fa ara a través del seu monopoli -la Tabacalera.

b) Alcoholisme

ERC proposa **suprimir-ne tota propaganda en els mitjans de comunicació públics.**

Considerem prioritari realitzar les oportunes campanyes de prevenció, perquè aquesta és la malaltia o droga més dura que hi ha, amb greus conseqüències físiques, familiars (separacions conjugals, maltractaments conjugals o als fills), problemes psicològics per als fills, baixes laborals, invalideses provisionals i/o definitives, trastorns socials, i tot això comporta a més un greu cost econòmic a la societat.

El tractament d'aquest tipus de dependència ha de ser fet per un equip multidisciplinar ampli, amb coneixements específics. D'altra banda, cal donar també molta importància al paper del metge de capçalera, donant-li més informació i formació, perquè el diagnòstic precoç és un element clau per a la curació. En aquest sentit, la gran majoria d'alcohòlics -a tot l'Estat, més de 3 milions- no estan diagnosticats.

Per a ERC, és necessari, finalment, informar la societat que **la dependència a l'alcohol no és un vici sinó una malaltia.** Així, s'ha de tenir en compte que en la majoria de casos l'alcoholisme és la conseqüència d'una suma de frustracions (important paper, doncs, dels professionals adients per detectar-lo com més aviat possible).

En definitiva, ERC considera que el tractament d'aquests malalts ha de contemplar la prevenció, la recuperació i la reinserció. Per tal d'aconseguir la completa curació, ERC proposa:

• Prevenció

1. Introducció d'un **programa de coneixement de la problemàtica de les drogues a les escoles secundàries i a les universitats.**

2. **Programa de coneixement de la problemàtica de les drogues a totes les famílies i col·lectius afectats.**

• Recuperació

1. **Despenalització del consum de les drogues.**

2. **Creació de centres d'assistència als drogodependents** en tots els ens locals amb un cens superior a 20.000 habitants.

3. **Programa de manteniment amb metadona** en tots els nuclis de més de 10.000 habitants.

4. **Progressiva implantació en els centres d'assistència a drogodependents (CAD) d'especialistes en malalties infeccioses.**

• Reinserció

1. **Implantació d'unitats de desintoxicació** en tots els centres hospitalaris.

2. **Homogenitzar els programes de formació de totes les granges-centres.**

3. **Disposar d'un centre de reinserció** per cada dos centres d'assistència a drogodependents com a ratio òptima.

2.7.2.5 Discapacitats físics-psíquics-sensorials

ERC parteix de la base que per abordar el tema dels discapacitats cal conèixer ben bé aquest col·lectiu. Per tant, considera necessària una bona informació i una bona formació i educació en matèria sanitària per a tota la població com a primer pas per acceptar aquesta realitat. Perquè només acceptant aquesta realitat es pot saltar la barrera social que impedeix encara la integració social dels discapacitats.

Des d'aquesta perspectiva, cal una política adequada en la promoció de la integració social dels discapacitats que s'emmarqui dins d'una política més general que tingui com a objectiu de fons **l'eliminar les desigualtats socials i fer de la nostra societat un lloc on tothom, independentment de la seva condició social, sexe, raça, discapacitat, etc., pugui tenir les mateixes oportunitats.**

Actualment, s'inclouen dins del col·lectiu de discapacitats els discapacitats físics (motòrics i no motòrics), discapacitats sensorials i discapacitats psíquics. En aquest sentit, ERC reconeix també el malalt psicòtic com a discapacitat psíquica perquè pugui acollir-se al mateix règim de prestacions i serveis a què tenen dret els altres discapacitats.

Pel que fa a les mesures concretes que ERC proposa en aquest tema, són les següents:

1. **Llei de supressió de barreres arquitectòniques i accessibilitat.** Instar a assessorar els

ajuntaments, fer el seguiment en les obres públiques i en la construcció en general, de manera especial als habitatges de protecció oficial, escoles, edificis públics, museus, etc.

2. Augment de les prestacions i ajudes a tots els nivells, i en base a valoracions reals segons el grau de deficiència, no sobre ingressos familiars. Perquè si aquestes ajudes depenen dels ingressos de la família, la dependència a aquesta limita encara més la capacitat de decidir del discapacitat i la seva llibertat. I no es podrà augmentar la seva autonomia personal i social mentre depengui de la família.

3. Ajudes específiques per a pròtesis, cadires i altres materials específics, sense que l'interessat o la seva família hagi d'avançar els diners.

4. Creació de més centres d'assistència adequats per a cada tipus de disminució que requereixen un tractament específic i diferent. Revisar les adequacions de plaça i reequilibri territorial de les places.

5. Pel que fa a l'escolarització, cal revisar les ratios d'assistència.

6. Centres d'educació especial per a tots els discapacitats. Amb personal especialitzat de suport als pares i alumnes.

7. Centres d'estimulació precoç per a tots els discapacitats. Obligtorietat d'assistir els discapacitats de la zona per part dels centres existents en l'àmbit territorial.

8. Promoure la integració laboral de tots els discapacitats, ja sigui a través de centres de treball protegit, contractes laborals ordinaris, fent complir el 2% dels contractes de baix rendiment i contractes de formació.

9. Promoure l'accés a activitats lúdico-culturals dels discapacitats.

10. Assistència mèdica adequada i assistència psiquiàtrica.

ERC reclama, doncs, totes les competències necessàries per poder dur a terme aquestes actuacions.

2.7.2.6 Sida

La sida, causada pel virus d'immunodeficiència humana (VIH), és, a hores d'ara, una malaltia que afecta tota la humanitat. Tot i l'existència d'algunes pràctiques de risc, la problemàtica de

la pandèmia no només s'estén a un grup de col·lectius. Aquesta seria una afirmació massa simple i marginalitzadora.

La seropositivitat i la síndrome pot afectar tota la població. Davant d'aquesta problemàtica s'imposa una actuació en tres estadis:

• Prevenció

De moment, el millor element per lluitar contra la sida segueix sent la prevenció. Aquesta només es pot aconseguir amb una intensa informació:

1. Introduir en l'ensenyament reglat i no reglat la matèria d'educació sexual, la prevenció i l'ús del preservatiu com a profilàctic.

2. Ampliar les campanyes de prevenció i informació als mitjans de comunicació. En aquestes campanyes és interessant la intervenció de seropositius i malalts de la sida.

3. Que existeixi la possibilitat de facilitar agulles hipodèrmiques i preservatius des de qual-sevol centre mèdic.

• Tractament

Davant la impossibilitat a curt termini d'obtenir alguna vacuna, l'única via momentània és l'aplicació de fàrmacs com el DDI, l'AZT, que atenuen la infecció i la síndrome. En aquest context cal:

1. Facilitar, amb la major rapidesa possible, la penetració en el mercat de nous fàrmacs

2. Comarcalitzar i estendre als nuclis de més de 20.000 habitants centres mèdics d'atenció i seguiment dels seropositius i/o malalts.

3. Com a mínim, tots els centres hospitalaris han de posseir una unitat de tractament de la sida.

4. Facilitar la possibilitat, amb mitjans tècnics i econòmics, que cada unitat de tractament de seropositius o malalts de la sida, que existeixen en l'actualitat, puguin realitzar experimentació en un mínim de deu pacients.

5. Creació del Telèfon Blanc amb línia directa a les bases de dades de l'Institut Pasteur i dels centres i laboratoris més importants i capdavaners de la investigació.

6. Que els malalts tinguin accés de manera gratuïta als fàrmacs que, gràcies als avenços tecnològics, signifiquin millores per a la seva salut.

• Integració

Per disminuir el grau d'afectació del pacient

caldrà que aquest se senti valorat com a persona. És important aturar, amb tots els mecanismes possibles, la qualificació d'infectats i perillosos que es dona al seropositius i malalts. Per això ERC proposa:

1. Prohibir la realització de la prova de la sida per a l'accés del món laboral o a altres àmbits de l'activitat de qualsevol persona.

2. Mantenir la confidencialitat de les anàlisis i seguiment d'infectats i/o malalts. Sancionar les negligències professionals.

3. Suprimir qualsevol actitud, símbol o manifestació que pugui marginar els afectats de VIH.

4. Que els afectats tinguin un accés normal a l'educació i l'assistència sanitària.

** Per conèixer el model de serveis socials que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.6.2 del programa Cap a la Independència.*

2.7.3 Dona

ERC, com a partit que lluita per l'alliberament personal, social i nacional, considera que els drets humans són valors fonamentals que cal garantir. Per tant, propugna la **igualtat entre l'home i la dona en tots els àmbits, des de l'accés a la formació per assegurar les mateixes oportunitats per a ambdós sexes fins a la no discriminació a l'hora d'ocupar els càrrecs de la màxima responsabilitat.**

Per a això cal trencar amb una sèrie de configuracions i rols que la societat actual, en general, no qüestiona.

Es constata que la realitat de la dona, tot i que s'ha guanyat petites parcel·les en els darrers anys, escara depèn de les decisions d'una societat patriarcal i pateix les conseqüències que se'n deriven. Aquest fet queda palès en tots els àmbits, com per exemple en el cas del dret penal, on la dona que és víctima d'agressions sexistes, maltractaments en la pròpia llar, violacions, etc, no gosa, molts cops, denunciar-ho, ja que l'aparell judicial no ofereix prou garanties.

En l'àmbit del dret civil, no hi ha cap mena de regulació per a una realitat creixent: la de les **parelles de fet**. La Llei de família no contempla la unió lliure, és a dir, la convivència afectiva al marge de la institució matrimonial, i per aquest motiu

en acabar una relació de convivència d'aquest tipus no es poden demanar pensions i no es pot fer la subrogació de contracte de l'habitatge de lloguer. La Llei només contempla una regulació de conflictes en el cas d'haver-hi descendència comuna. Tampoc no es pot percebre cap paga de viduitat.

La Llei, actualment, regula la dissolució matrimonial per divorci. En aquests casos els cònjuges estan obligats a suports mutus en cas de desequilibris econòmics. Ara bé, l'incompliment d'aquests acords judicials és cada cop més inquietant. Cal, doncs, crear urgentment un fons de garantia de pensions per a aliments on poder recórrer, ja que generalment la part perjudicada és la dona i els fills, que gairebé sempre resten sota la seva custòdia.

En el món laboral la situació de discriminació de la dona és encara preocupant. En les empreses, les dones que disposen dels mateixos títols acadèmics i que desenvolupen les mateixes tasques que els homes, sovint tenen categories inferiors i, per tant, salaris més baixos. La selecció de personal també és discriminatòria i les taxes d'atur femení s'incrementen en un percentatge superior al dels homes.

La dona pateix les desigualtats esmentades a nivell laboral a causa del component biològic, és a dir, d'allò que només pot decidir la natura. Cal, doncs, igualar els permisos de maternitat/paternitat com a mesura per alleujar aquests desnivells. És clar que, en aquest punt, les estratègies patriarcales provoquen que les càrregues familiars recaiguin sobre les dones originant un absentisme laboral que les perjudica; absentisme decreixent, però que es silencia.

La política de formació d'empreses sovint exclou encara les dones. No hi ha condicions, doncs, per a un repartiment equilibrat de responsabilitats en els àmbits públic i privat. D'altra banda, la dona encara pateix múltiples agressions sexistes a l'empresa.

En el món de la pagesia, l'explotació agrària per unitats familiars acostuma a estar a nom de l'home en règim d'autònom, i, per tant, la dona no gaudeix de les mateixes prestacions. Cal, doncs, confeccionar un estatut de la dona pagesa que li reconegui la feina que desenvolupa, li atorgui tots els drets que li pertanyin i la inclogui a la Seguretat Social.

A hores d'ara encara no s'ha previst cap pro-

grama per remunerar el treball domèstic i, així, la dona s'ha de sentir mantinguda i no pot disposar d'una mínima independència econòmica ni personal.

En el terreny de la planificació familiar, el nus de la qüestió ja s'instal·la en l'estat precari en què es troba la informació. No hi ha un assessorament per a la vida sexual de la dona, no hi ha garantia estatal de cap mena ni el control mèdic necessari ni, en el seu cas, cap cobertura de fàrmacs per protegir la llibertat en les seves pròpies decisions. La dona ha de ser lliure per optar per la solució de l'avortament com a persona adulta i formada.

Una societat patriarcal comporta un llenguatge sexista. Cal solucionar el problema des de la base, començant per l'educació infantil, a través d'un reciclatge en tots els mitjans, des dels plans d'estudi passant pels llibres de text i la formació extraescolar. Cal una bona política educativa per acabar amb la inèrcia sexista de la societat, una mostra de la qual són els anuncis publicitaris degradants per a les persones del sexe femení i indignes per al conjunt d'una societat evolutiva i progressista.

D'acord amb aquest plantejament, les mesures concretes que ERC proposa són les següents:

1. Els delictes sexuals no han de poder obtenir beneficis penitenciaris.

2. Equiparament immediat de les parelles de fet.

3. Creació d'un fons de garantia de pensions per a aliments en els casos de separació conjugal.

4. Equiparació de categories i salaris a les empreses. Igualtat en la selecció de personal i en els permisos de maternitat/paternitat. Obligtorietat del permís de paternitat per equiparar la relació laboral amb les dones.

5. Assegurar una política de formació d'empreses que no exclougui les dones.

6. Remuneració del treball domèstic en aquells casos en què la dona s'hagi de fer càrrec també de l'atenció a infants, persones grans i discapacitats físics i sensorials.

7. Confecció d'un estatut de la dona pagesa que la inclogui amb tots els drets a la Seguretat Social.

8. Planificació familiar que informi la dona i posi al seu abast els mitjans per al coneixement del seu propi cos, amb una política de sanitat que cobreixi les revisions mèdiques, la farmacologia adequada i altres mesures preventives.

9. La dona ha de ser lliure per decidir la possibilitat d'avortar i la sanitat pública l'ha d'emparar.

10. Promoure una educació infantil no sexista.

II. Denunciar els mitjans de comunicació, sobretot les televisions públiques, per la pràctica desmesurada de publicitat sexista.

** Per conèixer el model de política contra la discriminació de la dona que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu l'apartat c del capítol 26.24 del programa Cap a la Independència.*

2.7.4 Joventut

Els joves catalans pateixen, avui en dia, un sistema social que els nega els seus drets més essencials, com ara el dret al treball i a l'habitatge, a l'ensenyament públic i de qualitat; en definitiva, a un nivell de vida digne.

Els joves han de saber respondre a totes aquestes qüestions organitzant-se i exigint de la societat i de les administracions una resposta adequada.

Els joves han de saber fer front a un sistema que pretén convertir-los en individus conformistes i poc crítics i que qualifica els que no actuen així com a marginats dins una societat que s'autoanomena progressista i moderna.

Els joves constaten, a més, que el nostre país encara no ha recuperat les seves llibertats nacionals, i, en conseqüència, moltes decisions que els afecten es prenen fora de les institucions catalanes. Això els fa palès que la consecució d'un estat propi és la única manera que tenen els catalans per decidir sobre els propis afers sense intromissions de cap tipus.

Però fins l'assoliment de la plena sobirania nacional, els catalans han de ser presents en tots aquells fòrums en els quals es decideixin qüestions que afecten la Nació Catalana. És amb aquesta voluntat que ERC anirà al Congrés i al Senat espanyols, per explicar el seu projecte pacífic i democràtic per la independència, i per defensar els interessos de la Nació Catalana.

Interessos que ERC vol defensar també en l'àmbit juvenil, en les competències que afecten l'Administració central espanyola, i que es concreten en el programa següent.

2.7.4.1 Treball

La situació laboral actual ve definida per l'alt índex d'atur i la precarietat en l'ocupació. Ambdós factors fan impossible garantir el dret fonamental al treball, i encara es fa més difícil en el cas de la població juvenil, on els dos factors abans esmentats arriben als índexs més elevats.

Aquesta precarietat endarrereix el desenvolupament personal del jove, que es veu obligat a dependre dels pares fins a una edat molt avançada.

Per tal d'avançar en la solució dels problemes que afecten els joves catalans en el camp del treball, ERC proposa les mesures següents:

I. Promoció de l'estabilitat en el lloc de treball, tot garantint el desenvolupament de la corba d'aprenentatge.

2. Ajuda controlada a les empreses per tal de garantir la formació de bons professionals.

3. Diversificació dels contractes en pràctiques, i control per garantir que aquests s'adeqüin als seus objectius.

4. Increment de les desgravacions fiscals adreçades a la creació de treball estable.

5. Mantenir el lloc de treball per als joves que s'incorporen obligatòriament al servei militar espanyol i la prestació social substitutòria, mentre existeixin.

6. Erradicació del treball de menors laborals.

7. Igualació del sou base. A igual treball, igual sou, encara que aquest treball el desenvolupi un jove.

8. Garantir, de forma eficaç, el dret a la sindicació dels joves.

9. Facilitar la incorporació de la dona jove al treball. Rebuig de tota forma de discriminació en matèria laboral.

10. Fomentar les condicions per a la creació i el desenvolupament d'iniciatives de joves empresaris.

II. Garantir el manteniment del treball a la terra dels joves pagesos, facilitant els tràmits administratius per a l'accés a la mateixa, així com el cooperativisme.

12. Fomentar els cursos de formació de joves aturats, en la perspectiva de la inserció immediata en el món laboral.

13. Facilitar la inserció social a la Nació Catalana

dels joves immigrants procedents del tercer món (cursos de formació professional, lingüística i cultural).

2.7.4.2 Ensenyament

L'ensenyament, a més de transmetre coneixements a la població, ha d'educar els infants i els joves en els valors bàsics de la societat que volem.

El model actual encara reproduceix, en alguns casos, valors sexistes i basats en l'autoritarisme, en la capacitat de repressió i obediència, on els mitjans utilitzats per a l'aprenentatge són el foment de la competència, l'elitisme i l'immobilisme, amb un objectiu d'adaptació al medi i de manteniment dels actuals rols dins d'un sistema discriminatori.

Cal la transformació de les estructures de l'ensenyament així com de la seva funció social, per assolir el model que desitgem per a la Nació Catalana: un ensenyament científic, humanístic, català i popular, dins d'un projecte global d'educació per a la pau. Per tot això, ERC proposa les mesures següents:

1. Dignificació social dels estudis de FP i de caire laboral, modernitzant-los i adaptant-los a la realitat vigent, per fer-los més atractius i competitius enfront dels estudis universitaris.

2. Adequació dels plans d'estudi al món laboral.

3. Eliminació progressiva dels ajuts als centres d'ensenyament privats, en la perspectiva de destinar els diners a la millora i extensió de la xarxa de centres públics.

4. Lliure accés a la universitat. Supressió de l'actual selectivitat acadèmica (PAAU) i econòmica, ja que aquella no és un marcador objectiu del grau de preparació de l'alumne.

5. Ampliació del nombre de carreres de manera que totes es puguin cursar, almenys, a alguna universitat catalana.

6. Supressió del Consejo de Universidades en la perspectiva de la futura creació d'un àmbit nacional català.

7. Ampliació del nombre de residències universitàries amb places a preus assequibles.

8. Potenciació de les ajudes i beques d'estudi, i modificació de l'actual i ineficaç sistema de beques d'investigació.

9. Reconeixement i potenciació de l'asso-

ciacionisme i la representació estudiantil, amb participació en l'elaboració i aplicació de la política educativa, especialment en el tema de reforma dels plans d'estudi a l'ensenyament mitjà i universitari.

10. Introducció de l'educació mediam-biental a les escoles.

II. Modificació del sistema educatiu de manera que ajudi a corregir el model masclista que impera en la nostra societat.

2.7.4.3 Política social

Dentre els drets fonamentals de l'home cal destacar, en l'àmbit social, a més del dret al treball i a l'ensenyament, el dret a l'habitatge i a la protecció de la salut. L'habitatge és un element indispensable per al ple desenvolupament de les persones. La intimitat personal, la dignitat i la llibertat de residència no s'entenen sense la garantia d'un habitatge propi. La protecció de la salut ha de ser contemplada en el sistema sanitari de qualsevol país, no solament pel que fa a l'atenció dels individus malalts, sinó també quant al manteniment i la millora dels nivells de salut i qualitat de vida de tota la població. En conseqüència, cal incidir en la prevenció, en l'assistència sanitària i la rehabilitació.

Sota aquest marc teòric, ERC proposa la següent política social a desenvolupar envers els joves:

1. Plans per a la construcció d'habitatges oficials per a joves, així com subvencions oficials per a la compra, lloguer i rehabilitació de pisos.

2. Equiparació de la majoria d'edat penal a la civil. Fins llavors, cal que els joves entre 16 i 18 anys es beneficiïn d'una atenció diferenciada. Tracte específic per als joves reclusos per tal de (re)inserir-los a la societat.

3. Creació d'una xarxa de tractament de toxícomanies en la xarxa pública de la sanitat i la realització d'un pla d'actuació conjunt del moviment juvenil i les administracions per a la prevenció del consum i la reinserció dels toxicòmans, amb tractament específic per a cada tipus.

4. Elaboració d'una nova Llei d'avortament, que permeti avortar de forma lliure i gratuïta.

5. Informació sobre la sexualitat, tant en planificació familiar, mesures anticonceptives i prevenció de malalties de transmissió sexual per a joves.

6. Subvenció total a les famílies i centres d'educació especial que atenen nens i joves amb

qualsevol tipus de discapacitat, per tal de garantir un grau màxim d'integració dels discapacitats a la societat.

2.7.4.4 Servei militar i objecció de consciència

Actualment, els joves catalans han de patir entre nou i tretze mesos de segrest legal per fer el servei militar obligatori (SMO) o una prestació social substitutòria (PSS) del mateix.

A banda de ser una pèrdua de temps i diners total i absoluta, el servei militar és una herència no reciclada de l'antic règim on encara prevalen valors com l'autoritarisme, la irracionalitat, el masclisme i un patriotisme espanyol caduc i carrincló, i és també un perill per a la integritat física i psíquica dels joves (*novatades*, suïcidis). Per avançar cap un món de pau i justícia social on els valors de democràcia i llibertat estiguin garantits, entel·lequies com el SMO, que atempta contra totes les llibertats personals i col·lectives dels joves catalans, han de desaparèixer radicalment. Per tot això, ERC proposa:

1. Abolició del mecanisme de conscripció, mitjançant el qual l'Estat s'apropia d'un any de la vida dels joves per fer-los fer obligatòriament un servei militar o un servei civil.

2. En el període de transició, cal:

a) reconèixer l'objecció de consciència com a dret fonamental.

b) abolir el *Consejo Nacional de la Objeción de Conciencia*, reconèixer l'objecció sobrevinguda i equiparar la durada del SMO i la PSS.

c) reformar la PSS en relació al reglament disciplinari tot incoent mesures que garanteixin que aquesta no tregui llocs de treball.

d) despenalitzar la insubmissió i amnistiar tots els objectors de consciència empresonats i en espera de judici.

e) proclamar la Carta de Drets del Soldat introduint els drets civils com ara la sindicació i el dret a vaga.

2.7.4.5 Política juvenil

Els governs de la Nació Catalana (Generalitat de Catalunya, Govern Balear i Generalitat Valenciana)

disposen de competències plenes en matèria de joventut, la qual cosa fa del tot necessària una reestructuració de tot l'organigrama administratiu que afecta la política juvenil a l'Estat espanyol. En aquest sentit ERC exigeix la desaparició del *Consejo de la Juventud de España* i del *Instituto de la Juventud de España*.

* Per conèixer el model de política de joventut que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.7 del programa Cap a la Independència.

2.7.5 Drets humans

2.7.5.1 Immigració

El procés de descolonització de l'anomenat tercer món sovint ha estat estrictament formal, reduint-se a l'àmbit polític i deixant de banda l'econòmic. Les antigues colònies han continuat patint, després d'una independència sovint feta a desig i mesura de les antigues metròpolis, el manteniment de l'espoliació dels seus recursos i una total dependència econòmica, generant una pobresa i misèria de la qual només escapen unes petites minories benestants.

L'elevada natalitat d'aquests països, unida a la baixa esperança de vida, provoca cada cop més l'exili econòmic de milers de persones, particularment joves, que es veuen atretes per la imatge d'opulència i benestar dels països desenvolupats.

La Nació Catalana, emmarcada en l'àrea de l'Europa occidental, és una de les zones receptores d'aquests milers d'immigrants o exiliats econòmics, que són desaprofitaïmentment utilitzats com a exercici laboral de reserva tot aprofitant-se, en uns casos, de la seva manca de documentació, i gairebé sempre de la seva necessitat d'acceptar qualsevol mena de treball i condicions laborals.

La desestructuració social existent al nostre país, amb importants bosses de pobresa, porta a una part dels amplis sectors marginats cap a activitats delictives. En aquesta situació de desesperació, a cavall de la fam i l'amenaça d'expulsió, és fàcil que hi caigui també una part constatable, sempre molt minoritària, de la immigració. En aquest context, la immigració pot ser utilitzada per fugir d'estudi tot intentant amagar les raons últimes del pro-

blema, que no són altres que la segregació i les desigualtats econòmiques i socials.

Els treballadors immigrants, en general, pateixen greus problemes com ara la dificultat d'aconseguir permisos de treball, habitatges dignes, escolarització adequada per als seus fills; la impossibilitat d'accedir a prestacions econòmiques; el difícil accés al coneixement i aprenentatge de la llengua catalana, etc.

ERC és conscient que cal establir una política sobre immigració en una doble direcció: d'una banda, ajudar els països del tercer món per impedir que els seus ciutadans i ciutadanes hagin d'exiliar-se per motius econòmics, i, de l'altra, garantir que aquells que s'estableixin a la Nació Catalana, igual que els ciutadans i ciutadanes del nostre país, puguin viure-hi dignament i sense cap mena de discriminació.

El fet que la Nació Catalana estigui mancada de sobirania política ens priva de tenir una legislació pròpia sobre immigració que assegurí el respecte als drets humans, econòmics i socials dels immigrants, tot possibilitant alhora la seva natural integració en el si de la nostra collectivitat nacional. L'Administració de l'Estat s'ha assignat la majoria de competències sobre la regulació legal que afecta els immigrants, deixant-ne ben poques sota la responsabilitat de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana, el Govern Balear o les administracions municipals.

ERC demana, doncs, totes les competències en aquest camp. Però mentre el marc competencial actual prevalgui, proposa les actuacions següents:

a) Visats d'entrada

1. Establiment de criteris clars per a la concessió del visat, eliminant la discrecionalitat dels diferents consolsats.

2. Concessió automàtica del visat per als familiars que es proposin el reagrupament amb un membre degudament instal·lat en el país.

b) Permís de residència

1. Permís de residència per a un mínim de dos anys, amb renovació automàtica quan s'acrediti un mínim d'estabilitat laboral i integració social.

2. Concessió de residència permanent amb la tercera renovació, amb possibilitat de sol·licitar la nacionalitat.

c) Permís de treball

1. Eliminar el permís de treball, de manera que

la simple concessió del permís de residència impliqui el dret al treball.

2. Eliminar l'assignació a un tipus d'activitat de treball amb l'objectiu de no limitar el lliure accés al mercat laboral.

d) Condicions socio-laborals

1. Dret a rebre les prestacions socials i laborals que correspongui als immigrants com a treballadors, independentment de la durada del seu permís de residència.

2. Persecució legal o sancions contra l'explotació i contractació irregular a què estan sotmesos la majoria de treballadors immigrants.

3. Accés dels immigrants als plans d'habitatges socials que creïn les diferents administracions, per evitar la seva concentració en les zones més degradades i aconseguir una distribució més equilibrada entre població estrangera i autòctona.

e) Drets polítics i civils

1. Fer extensiva a tots els estrangers l'aplicació de les garanties processals que la Constitució reconeix a totes les persones.

2. Dret dels immigrants a obtenir la tutela efectiva del tribunal per a la defensa davant d'un expedient d'expulsió o d'una prohibició d'entrada.

3. Dret de vot a les eleccions municipals a tots els residents estrangers a partir d'un període de residència regular de cinc anys.

4. Reconeixement dels col·lectius d'immigrants com a part civil en tots els procediments judicials en els quals estiguin implicats conacionals seus.

f) Política d'immigració

1. La Comissió Interministerial d'Estrangeria, conjuntament amb organismes corresponents de la Nació Catalana, són els que han de dissenyar la política d'immigració, la normativa reguladora de fluxos i la distribució d'assentaments. S'ha de possibilitar la participació a nivell consultiu de representants de les forces socials i entitats representatives dels immigrants.

g) Cooperació per al desenvolupament

1. Destinar l'1% del PIB per a la realització de programes de desenvolupament a les àrees més reprimides del món, coordinant la política d'ajut amb el conjunt de països europeus.

2. ERC s'adhereix en aquest sentit als acords de la Convenció Internacional dels

Drets de tots els Treballadors Migrants i Membres de les seves famílies.

2.7.5.2 Racisme, etnocentrisme i xenofòbia

Els prejudicis racistes es basen, en general, en imatges socials estereotipades força esteses -però no fonamentades en la realitat-, acompanyades d'una forta càrrega afectiva de caràcter pejoratiu. Aquests prejudicis sorgeixen a partir d'una pretesa superioritat natural dels uns sobre els altres, i es projecten quasi sempre cap a persones procedents d'entorns socials de condicions inferiors.

Aquests prejudicis apareixen, generalment, en grups que estan conscientment o inconscientment marginats dins del seu propi grup de referència, gairebé sempre per raons econòmiques. La xenofòbia, doncs, és la justificació aparent d'aquesta situació i es presenta per a aquests grups com una sortida endavant.

Així, l'explotació, la marginalització i l'agressió a un grup encara més inferior que el de referència en l'escala social pot semblar un cert alliberament -si més no, emocional- a la pròpia explotació i marginació.

Les actituds racistes i xenòfobes que, periòdicament, i, per sort, encara de manera força localitzada, apareixen en la nostra societat, són un perill potencial, però real, que cal prevenir i combatre decididament en tant que hi ha sectors socials i fins i tot polítics previsiblement interessats a atiar-les.

És per això que ERC s'adhereix a les conclusions de l'Informe Ford de la Comissió d'Investigació del Racisme i la Xenofòbia nomenada pel Parlament europeu, i formula les propostes següents:

1. Tipificació penal dels actes discriminatoris de caràcter racista o xenòfobe com a delictes contra la dignitat humana, amb penes proporcionals als danys o l'alarma social produïts.

2. Persecució legal dels casos de discriminació i agressió per diferències ètniques, religioses i d'origen.

3. Possibilitar que entitats jurídiques i associatives iniciïn processos contra actes racistes i discriminatoris.

4. Realització de campanyes de sensibilització

ciutadana que permetin un millor coneixement, tolerància i acceptació de les diverses cultures i causes dels moviments migratoris.

5. Revisar els continguts etnocèntrics i xenòfobes dels llibres de text.

Impulsar l'ensenyament dels drets humans a l'escola, condemnar les visions etnocèntriques i de menyspreu cap a altres cultures i fomentar un llenguatge de no discriminació en tot el sistema educatiu.

6. Educar el funcionariat per tal que millori el tractament que dispensa als immigrants i instruir el personal dels cossos de seguretat perquè eviti qualsevol instigació discriminatòria basada en signes externs de pertinença a determinats grups ètnics.

2.7.5.3 Dret d'asil i condició de refugiat

La política d'asil i refugi s'ha de diferenciar de la política d'immigració econòmica ja que les causes que la produeixen són ben diferents.

El dret d'asil i la condició de refugiat als estrangers es defineix com la protecció que l'Estat dispensa als estrangers que pateixen persecució, estiguin sotmesos a enjudiciaments o hagin estat condemnats en el seu país per raons de:

a) ètnia, raça o religió, pertinença a un grup social determinat o per opinions o activitats polítiques -tot i que semblin motivades per un delictes de naturalesa comuna.

b) quan el delictes hagi estat comès per aconseguir el restabliment dels drets i les llibertats fonamentals en el seu país.

c) per lluitar contra sistemes no democràtics de convivència.

d) per raons estrictament humanitàries.

En aquest sentit, les propostes d'ERC són les següents:

1. Donar a conèixer quins són els països els súbdits dels quals poden obtenir l'estatut d'asil i refugiat.

2. Regular els requisits necessaris i la manera d'acreditar-los per accedir a la condició de refugiat.

3. Agilitzar els tràmits de resolució de sol·licituds. Durant aquest període, concessió d'un permís provisional de residència o bé d'ajuda econòmica equivalent al salari mínim interprofessional.

2.7.5.4 Lliure opció sexual i reconeixement de les parelles de fet

La discriminació de parelles de fet, superada l'antiga persecució de la policia en casos de gais i lesbianes, consisteix avui en l'absència de drets, especialment respecte a les relacions de parella. Però encara són molts els sectors de la nostra societat que rebutgen determinades opcions sexuals. I el pes d'aquesta discriminació obliga a aquells que la pateixen a mantenir una certa doble vida, mantenint alhora la vigència d'alguns estereotips falsos. L'aparició de la malaltia de la sida i la seva identificació inicial amb els grups homosexuals, va suposar l'increment de l'antiga discriminació. Aquest fet va portar a un greu error pel que fa a la prevenció de la malaltia, ja que va fer pensar a la resta de la societat que es trobava fora de perill. Davant d'això, ERC proposa una sèrie d'actuacions urgents:

1. Penalització de les conductes discriminatòries per causa d'orientació sexual, redactat dels articles 297, 525 i 529 del projecte de Codi Penal en l'anterior legislatura. Conseguint destrucció de les antigues fitxes policials pels homosexuals.

2. Equiparació de drets de les parelles no casades amb independència de la seva orientació sexual, a través de la reforma del Codi Civil i d'una nova Llei d'arrendament urbans, especialment pel que fa als drets de successió, beneficis i drets laborables i de la Seguretat Social, nacionalització, adopció i pàtria potestat. Drets de subrogació de contracte d'habitatge a totes les parelles no casades. Una acta notarial i el certificat del padró han de ser una prova suficient de convivència.

3. Increment dels recursos destinats a la lluita contra la sida i penalització dels actes discriminatoris per causa del VIH, tant en persones portadores com afectades.

4. Normalització de l'homosexualitat i prevenció de la sida en l'ensenyament: informació sexual i foment del respecte a la diferència.

5. Creació d'un Institut de la Igualtat Social, que desenvolupi un pla per a la igualtat social de les persones discriminades.

2.7.5.5 El dret a una mort digna

La ciència disposa, avui dia, de tècniques i mitjans cada cop més avançats per allargar l'existència

cia biològica d'un ésser humà, fins i tot més enllà de l'instant en què, a causa del patiment o de la degeneració física o mental, la vida perd tota la seva qualitat i dignitat. En aquestes circumstàncies, una persona malalta pot veure la mort com l'única opció que posi fi a la seva agonia i al seu patiment.

Tota persona, en cas de malaltia irreversible, ha de tenir dret a una mort digna, sense angoixa ni patiments innecessaris. Ha de tenir dret que no se la mantingui, artificialment i en contra de la seva voluntat, en estat vegetatiu o en estat humanament indigne.

Tenint en compte que aquesta és una situació que cada vegada afecta un major nombre de persones, ERC proposa:

I. El dret que tota persona pugui decidir responsablement la seva mort, pugui assumir-la lliurement, pugui expressar d'una manera inequívoca i/o notarialment documentada (testament vital) la seva voluntat, i pugui escollir el moment i els mitjans d'acabar la seva vida. Que se li garanteixi el dret a morir de manera digna, pacífica i sense cap patiment.

** Per conèixer el model de política en favor dels drets humans que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.6.2.4 del programa Cap a la Independència.*

2.8 Esport

Històricament, la Nació Catalana ha gaudit d'una tradició esportiva molt important. Ja l'any 1876 es fundà l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, primera entitat esportiva del país, i que marcà l'inici de la pràctica de l'esport a casa nostra. Des d'aleshores s'han succeït diversos esdeveniments d'importància. Així és obligat recordar la creació a Barcelona del primer Comitè Olímpic de Catalunya l'any 1920; l'intent no reeixí, com a conseqüència de l'aixecament militar feixista, d'organitzar l'Olimpíada Popular l'any 1936; la constitució de nou l'any 1989 de l'actual Comitè Olímpic de Catalunya i, ja recentment, els Jocs Olímpics de Barcelona celebrats l'any passat amb un indubtable èxit de participació popular, civisme i catalanitat tot i que, malauradament, els catalans no vam poder-hi participar amb un Comitè Olímpic propi.

Cal tenir present, en aquest mateix sentit, la declaració aprovada pel Parlament de Catalunya el 25 de maig de 1989 on s'instava el Govern de la

Generalitat perquè, mitjançant els canals esportius corresponents, el poble de Catalunya es pogués dotar del Comitè Olímpic Català. També cal fer referència obligada a la gran tradició associativa en el camp de l'esport que ha tingut i encara té la Nació Catalana. Així, en moltes ocasions els clubs i les associacions esportives han esdevingut veritables ambaixadors i representants del poble català per tot el món. L'article 9.29 de l'Estatut de Catalunya atorga la competència exclusiva en matèria d'esports i lleure a la Generalitat de Catalunya, de qui en depèn el desenvolupament; l'Estat només té competència pel que fa a la representació internacional. És en aquest sentit, doncs, que ERC actuarà a les Corts espanyoles, amb l'objectiu i la idea bàsica d'aconseguir que aquells temes que avui no es decideixen a la Nació Catalana puguin ser tractats i executats des de les pròpies institucions d'autogovern. Concretament, ERC proposarà les mesures següents:

1. Propostes per al reconeixement del Comitè Olímpic de Catalunya a nivell internacional.

2. Propostes per al reconeixement internacional de les diferents federacions esportives que actuen a la Nació Catalana i que puguin tenir la possibilitat d'actuar separades de les corresponents federacions espanyoles. Propostes, per tant, perquè es reconeguin les seleccions esportives nacionals de la Nació Catalana i que aquestes tinguin marcs d'actuació i reconeixement a nivell internacional.

3. Promoció de lligues europees en diferents competicions esportives amb la participació directa d'equips de la Nació Catalana.

4. Propostes per eradicar la violència en l'esport i en tot allò que l'envolta, amb mesures exemplaritzants per als clubs que no s'avinguin a posar fi als grups incontrolats parafeixistes i neonazis.

5. Propostes per preservar la tradició dels grans clubs esportius catalans que basen el seu caràcter en el fet de ser clubs de socis, i per evitar que es malmetin convertint-los en societats anònimes si aquest canvi es fa al marge de la seva lliure decisió tant sobre el fet com sobre la forma i el moment.

** Per conèixer el model de política esportiva que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.9 del programa Cap a la Independència.*

3. Per un país sobirà dins d'Europa

3.1 Ordenació territorial i administrativa

3.1.1 Ordenació territorial

3.1.1.1 La Nació Catalana com a territori dins l'Estat espanyol

El territori és un element d'identificació nacional, el marc per a l'exercici de les competències que conformen l'autogovern d'un poble i la base de totes les actuacions públiques dirigides a l'equilibri i al desenvolupament de tots els sectors econòmics i de les infraestructures i les prestacions en favor del conjunt de persones que constitueixen la població del país. També és evident que en l'exercici de les tasques que han de possibilitar aquest equilibri i desenvolupament harmònic del país no es poden oblidar dos dels grans requeriments actuals: l'aprofundiment democràtic en la presa de decisions i la satisfacció plena dels drets dels ciutadans i ciutadanes relacionats amb el territori, especialment pel que fa al dret de gaudir d'un habitatge digne i d'un medi ambient de qualitat.

Des de l'any 1979, amb el referèndum de l'Estatut i la seva ratificació per les Corts espanyoles, de Catalunya, així com les altres parts de la Nació Catalana, són formalment *comunitats autònomes* dins un Estat, l'espanyol, que proclama la seva indissoluble unitat en l'article 2 de la Constitució.

La dependència de la Nació Catalana com a territori d'un Estat que ens és aliè, suposa l'intent d'anul·lació dels trets diferencials que la caracteritzen com a nació, i la voluntat homogeneïtzadora que intenta assimilar el nostre país amb d'altres regions o territoris de l'Estat sense cap mena d'entitat històrica, social, política i cultural: l'anomenat Estat de les autonomies.

La solució passa pel trencament de les relacions entre l'Estat espanyol i la Nació Catalana, a partir de l'exercici del dret a l'autodeterminació dels seus ciutadans i ciutadanes.

Mentre aquest objectiu no s'aconsegueixi la tasca d'ERC a Madrid ha de ser una política de reafirmament sistemàtic de la nostra sobirania per tal de garantir en un futur immediat la satisfacció dels drets dels ciutadans i ciutadanes de la Nació Catalana relacionats amb el territori.

Des d'aquestes premisses, ERC farà arribar a les institucions espanyoles les reivindicacions següents:

1. Reforma immediata de totes les lleis inspirades en l'harmonització autonòmica de 1981 i en el recent pacte autonòmic subscrit pel PSOE i el PP amb el silenci i complicitat de CiU, així com qualsevol desplegament legal o administratiu que limiti l'actual autogovern de la Nació Catalana. Concretament:

- La Llei de la funció pública
- La Llei de bases de règim local
- La Llei d'hisendes locals
- La Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
- La Llei del sòl
- La Llei electoral
- La Llei de costes
- La Llei de ports.

2. Introducció del principi de subsidiarietat pel que fa a l'àmbit territorial que eviti la recuperació per part de l'Estat de competències de la Nació Catalana a l'empara de l'ingrés de l'Estat Espanyol a la CE.

3. Elecció en el període de dependència de la Nació Catalana envers l'Estat Espanyol dels membres del **Tribunal Constitucional** per les quatre nacions que l'integren a fi de garantir una interpretació lleial de les clàusules de repartiment de poder, molt especialment les que tenen incidència territorial, en ser aquest un debat bàsicament competencial.

4. Potenciació de la transferència de competències que ara són estatals a la Nació

Catalana amb la corresponent transferència de béns i serveis que hi són adscrits i dels corresponents costos indirectes i d'inversió.

3.1.1.2 L'organització territorial de la Nació Catalana

La Constitució espanyola situa les nacions històriques com la Catalana al mateix nivell administratiu que les regions espanyoles. Manté, per tant, l'estructura administrativa tradicional dels darrers dos segles basada en les províncies i els governs civils, que actuen com un instrument de control coercitiu per a tot el territori.

A més, pel que fa a Catalunya, l'Estatut dibuixa un model territorial en municipis i comarques que no es pot desenvolupar pel bloqueig del PSOE amb la connivència de CiU al buidat de les diputacions.

Ens calen, doncs, els mecanismes que permetin organitzar el territori en els nivells de govern que el poble de la Nació Catalana desitgi en virtut de l'aprofundiment democràtic, la descentralització de funcions i la participació ciutadana. Moltes d'aquestes decisions escapen al poder de les institucions de la Nació Catalana, però cal tenir en compte que l'autogovern d'aquesta només pot passar per la seva recuperació.

En aquest punt les propostes concretes d'ERC són les següents:

1. Realització de totes les actuacions necessàries per tal de **constituir Catalunya en província única**, fet que haurà de suposar la desaparició de les actuals diputacions provincials i dels governadors civils amb la consegüent disminució i simplificació de la despesa, augmentant per tant la capacitat de la Generalitat en l'àmbit de l'ordenació territorial, en la capacitat d'inversió i la prestació dels serveis.

2. Realització de totes les actuacions polítiques i legals que permetin el desplegament de la **legislació catalana en matèria d'organització territorial**, concretament la derogació de la Llei del règim electoral general que, en aplicar-se també a les eleccions locals, dificulta l'elecció directa dels consells comarcals.

3. Transferència de les competències de les diputacions provincials a les vegueries o

regions, als consells comarcals i als municipis.

4. Elaboració i presentació d'una proposta relativa a la **reforma del sistema de finançament dels ens locals**, inclosos els consells comarcals, que en permeti la suficiència financera.

5. Derogació de la Llei d'hisendes locals, que impedeix amb una clara intencionalitat política la transferència de mitjans econòmics del *Fondo Nacional de Cooperación Local* als consells comarcals en un intent d'ofegar-los econòmicament.

3.1.1.3 L'ordenació del territori de la Nació Catalana

L'articulació territorial de la Nació Catalana que n'ha de permetre l'equilibri i desenvolupament està supeditada actualment a una fragmentació competencial que en dificulta l'exercici. Per tot això cal proposar la unitat competencial en favor de les institucions polítiques catalanes en matèries com l'urbanisme, l'habitatge, els recursos naturals i la implantació d'infraestructures. La Nació Catalana ha de disposar dels recursos legals i econòmics suficients per afavorir el desenvolupament i la modernització dels territoris i per reequilibrar harmònicament els desajustaments actuals. Per tant, caldrà proposar:

1. La **supressió de la tutela de l'Estat sobre el Pla hidrològic de les conques internes de la Nació Catalana**, pel que suposa de control sobre un recurs bàsic per al desenvolupament com és l'aigua.

2. **Plenes competències sobre els recursos hidrològics** independentment de si les conques travessen el territori de més d'una comunitat autònoma.

3. **Plenes competències pel que fa a totes les obres públiques que s'executin a la Nació Catalana**, eliminant la categoria d'obra pública d'interès estatal que implica la recuperació de la competència per part de l'Estat.

4. **Traspàs immediat de competències sobre totes les carreteres de la Nació Catalana**, independentment de la seva consideració de via convencional o no, o de si recorren íntegrament per territori català o entren a Espanya.

5. **Plenes competències pel que fa a medi ambient, espais naturals i aprofitaments forestals.**

6. **Competències exclusives pel que fa al**

règim miner i energètic.

7. Competències exclusives sobre tot el litoral català així com de tots els ports.

8. Derogació de la darrera legislació estatal en matèria d'urbanisme que ha invadit il·legítimament les competències de la Generalitat de Catalunya.

9. Els governs de la Nació Catalana han de dictaminar un informe favorable sobre totes les actuacions estatals que incideixin directament o indirectament sobre el seu territori.

10. Transferència dels mitjans fiscals, econòmics i financers que permetin establir una veritable política en matèria d'habitatge, de lluita contra el despoblament de les zones deprimides i de reactivació d'aquestes zones i de les seves principals activitats econòmiques de subsistència.

II. Derogació immediata de totes les normes estatals que s'emparen en competències genèriques estatals de planificació econòmica, medi ambient, regulació del dret de propietat o igualtat en l'exercici dels drets en tot el territori de l'Estat, per vulnerar competències exclusives de la Generalitat Catalana, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear pel que fa a l'ordenació del territori.

** Per conèixer el model d'ordenació territorial que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol I.1 del programa Cap a la Independència.*

3.1.2 Grans

infraestructures, transports i comunicacions

La principal eina de què s'ha de dotar una nació sobirana per poder tirar endavant una política econòmica eficaç, que incideixi correctament en el reequilibri socio-econòmic de la població i el territori, és una bona xarxa de grans infraestructures, transports i comunicacions. Perquè aquests són temes que afecten profundament el model -social, econòmic, territorial, de qualitat de vida, demogràfic, etc- del país que es vol bastir.

És per això que ERC afronta aquestes qüestions basant-se, principalment, en dos objectius fonamentals:

I. Cal transferir a la Nació Catalana totes aquelles competències que no té -i que són gairebé totes- en matèria de grans infraestructures. En primer lloc, perquè ERC reclama per a la Nació Catalana el dret a decidir la pròpia política quant a temes tan principals com aquests. I, en segon lloc, perquè, immersos com estem en un important procés de construcció europea, els catalans hem de negociar directament amb la CE, amb les competències a la mà, els ajuts necessaris per desenvolupar aquesta política.

2. Cal desenvolupar un gran eix de comunicacions que abasti des d'Alacant a Gènova, per tal d'afavorir la creació d'una gran zona macro-econòmica a tota la Mediterrània nord-occidental. La idea és, doncs, revitalitzar aquesta gran àrea d'Europa, de dinamisme econòmic palès, revifant, d'un costat, un mercat intern europeu natural per a la Nació Catalana i, de l'altre costat, creant una zona tan capacitada per fer front als reptes econòmics del futur dins d'Europa, com capacitada per competir amb garanties d'eficàcia amb els reptes exteriors.

D'acord amb aquest plantejament, les propostes d'ERC en les diferents àrees d'actuació són les següents:

3.1.2.1 Carreteres i ferrocarrils

De totes les eines possibles per aconseguir una correcta planificació territorial, potser la més eficaç i la que més incideix en la qualitat de vida del ciutadà i de la ciutadana és una bona xarxa d'infraestructures i transports per superfície que permeti fer una bona política de reequilibri. Més enllà de les propostes que, com l'Eix Transversal o les carreteres locals, depenen dels governs de la Nació Catalana, ERC proposa les següents iniciatives:

a) Carreteres

I. Transferència de totes les competències que encara pertanyen al Govern espanyol i que incideixen sobre aquelles carreteres que, tot i transcórrer pel territori català, tenen l'origen o la destinació en d'altres indrets de l'Estat espanyol.

2. Eliminació dels peatges (llevat del trans-

port de mercaderies perilloses), no renovant les concessions per a l'exploració de les autopistes.

3. Construcció de carreteres només quan el seu impacte social i/o ecològic sigui inferior al benefici que puguin aportar per al desenvolupament del país.

4. Inversions prioritàries en el manteniment i senyalització de les carreteres ja existents.

b) Ferrocarril

1. Transferència de totes les competències sobre RENFE.

2. Accelerar l'arribada de l'ample de via europeu a Barcelona i fer-lo arribar també a València i Alacant.

3. Prioritzar el Tren de Velocitat enfront del d'Alta Velocitat (TAV). Per tant, fer de doble via totes les línies que circulen pel territori català, per aprofitar i augmentar les possibilitats de l'actual xarxa fèrria en relació tant a la freqüència com a la velocitat i puntualitat.

4. Ampliació de les línies dels Ferrocarrils de la Generalitat i de RENFE (rodalies) i de les seves freqüències, tot convertint-les en el Metro de rodalies que cobreixi la costa de Mataró a Vilanova i, cap a l'interior, fins a Vic, Manresa, Igualada i Vilafranca.

5. Des del moment que es dissenyi definitivament el traçat del Tren d'Alta Velocitat (TAV) se n'ha de preveure el desdoblament a l'alçada de Barcelona perquè, a part de la seva prevista continuació per Lleida, pugui arribar també a València i Alacant.

6. Assumpció, per part del Govern espanyol, de la totalitat del dèficit del Metro de Barcelona.

3.1.2.2 Ports i aeroports

Quant als ports i aeroports, cal tenir-ne les plenes competències a fi d'ampliar-ne l'oferta. L'objectiu natural i nacional ha de ser la creació del gran eix aeromarítim de comunicacions dins de l'arc nord-occidental de la Mediterrània.

a) Ports

1. Transferència de totes les competències sobre els ports catalans.

2. Potenciar els ports de Tarragona, Castelló, València, Ciutat de Mallorca, Alacant, Palamós, etc. Aprofitar el transport de contenidors de mercaderies per via fèrria entre aquests ports i el de Barcelona a fi de descongestionar aquest darrer (vegeu la proposta sobre l'ample de via).

3. Amb consonància amb les propostes anteriors, treballar per ampliar aquest gran eix, afavorint així la creació de la gran zona econòmica bastida al damunt d'una xarxa de comunicacions que cobreixi tot l'arc de la Mediterrània nord-occidental.

4. Afavorir la capitalitat portuària, dins de la Mediterrània, del Port de Barcelona, amb l'objectiu de convertir-lo en el gran port del sud d'Europa, ampliant-lo si s'escau, després d'un estudi que assegurí el manteniment de les estructures naturals i eviti els criteris de creixement especulatiu.

b) Aeroports

1. Transferència de les competències de tots els aeroports catalans.

2. Millora substancial dels sistemes d'ajuda al vol a l'Aeroport de Barcelona.

3. Millora i ampliació de les infraestructures de serveis aeronaútics auxiliars (plataformes, hangars, vials de servei, etc.).

4. Utilització dels aeroports de Girona i Reus com a descongestió del trànsit aeri i com a alternatius al de Barcelona, pel que fa a passatgers i a mercaderies respectivament.

5. En base a les actuals infraestructures i a les que ERC proposa, promoure amb celeritat estudis exhaustius perquè l'Aeroport de Barcelona obtingui la màxima categoria internacional tant pel que fa a trànsit de viatgers com de mercaderies.

6. Realització d'un estudi exhaustiu sobre la viabilitat, tant econòmica com aeronaútica, de l'Aeroport de la Seu d'Urgell per reobrir-lo tan aviat com sigui possible.

3.1.2.3 Correus i telecomunicacions

Les pèrdues econòmiques, les deficients infraestructures o, simplement, el penós servei que ofereix Correus, només poden ser corregits amb l'assumpció per part de la Nació Catalana de les com-

petències necessàries per gestionar el servei des d'una òptica diferent a l'òptica centralista, uniformitzadora i burocràtica del Govern espanyol. Els casos de Telefónica i Retevisión responen, principalment, al desig de millorar-ne l'oferta i la gestió.

1. **Transferència de totes les competències de Correus.**

2. **Transferència de totes les competències de Telefónica.**

3. **Ampliació immediata de la xarxa telefònica** perquè arribi a tots els punts habitats del territori.

En aquest aspecte, cal també tenir cura dels polígons industrials, sovint mancats de línies o col·lapsats per la migradesa de les mateixes.

4. **Digitalització immediata de totes aquelles centrals telefòniques** que encara no ho estiguin.

5. **Ampliació de l'oferta de fibra òptica**, especialment pel que fa a les xarxes de transmissió informàtica de dades.

6. **Transferència de totes les competències de Retevisión.** Amb la descentralització de la seva gestió poden evitar-se conflictes com el plantejat amb la coincidència de freqüències a les Pitiüses, tot afectant la recepció dels Canals de Televisió de la Nació Catalana.

7. **Facilitar tècnicament l'ampliació de la cobertura de Canal 9** a tot el territori de la Nació Catalana.

** Per a major informació sobre mitjans audiovisuals vegeu l'apartat corresponent d'aquest mateix programa.*

3.1.2.4 Xarxa hidrogràfica

1. **Transferència de les competències sobre tots els trams de tots els rius que discorren per la Nació Catalana.**

2. **Recerca d'alternatives**, a causa del seu impacte social, econòmic i ecològic, al **transvassament d'aigües de l'Ebre**, a fi d'evitar una major pèrdua de recursos en aquelles zones i afavorir el reequilibri territorial.

** Per conèixer el model d'infraestructures, transports i comunicacions que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 2.1.5 del programa Cap a la Independència.*

3.1.3 Política municipal

Una de les reivindicacions polítiques durant el règim anterior va ser la democratització dels ajuntaments. Amb la instauració de la democràcia, els ajuntaments van ser les primeres administracions que es van constituir i van poder actuar lliurement, però aviat van poder comprovar que el marc competencial i financer era absolutament insuficient per a les demandes socials a què havien de fer front. Ara que els ajuntaments democràtics es troben a la meitat de la quarta legislatura, encara no han vist satisfets els seus desitjos. L'incompliment crònic de promeses per a l'arranjament de la situació, per part sobretot de l'Administració central -si bé cal esmentar també la inhibició igualment culpable de la Generalitat de Catalunya- ha provocat l'actual crisi econòmica i financera de les corporacions locals. El govern socialista -que quan era a l'oposició sempre havia fet bandera de la seva vocació municipalista- no ha fet res més que permetre i ajudar a l'afebliment institucional dels ajuntaments i també a la seva insuficiència econòmica. Així, trobem que la legislació de Bases de règim local i la legislació sectorial estatal (el darrer exemple n'és la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu), comporten i provoquen una pèrdua de potestats competencials que representen un atemptat a l'autonomia local. L'econòmic, que ara és un dels temes polítics més candents i que entronca, com l'anterior, amb la crisi de l'Estat espanyol actual; l'Estat de les autonomies que no és capaç de resoldre el finançament autonòmic i menys el municipal.

La defensa del bon funcionament dels ajuntaments catalans esdevé, doncs, una qüestió prioritària en la nova legislatura. La incapacitat de la Llei reguladora de les hisendes locals per resoldre la crisi econòmica local, la insuficiència de la participació dels ens locals en els pressupostos generals de l'Estat, la rigidesa i la quantitat excessiva dels tributs locals, el tractament econòmic inadequat de les grans ciutats, la no contemplació de les despeses supletòries i el tractament insuficient de l'endeutament, obliguen a una reforma estructural del finançament local. Per a ERC, d'acord amb la seva tradició municipalista, la defensa dels municipis catalans és preferent; no solament perquè l'experiència d'altres països europeus ens demostra que uns ajuntaments

ben dotats són garantia de progrés i de modernitat, sinó perquè significa un reconeixement a la tasca de reconstrucció nacional que han fet històricament i que de ben segur han de continuar fent. Els nostres ajuntaments, que són també **Administració catalana**, necessiten més autonomia política i més i millor finançament.

ERC defensa la tesi, d'acord amb les experiències del País Basc i Navarra, que el sistema de finançament local a partir d'una recaptació i gestió dels propis impostos per part del govern autonòmic (**Concert Econòmic** o conveni tributari propi), és la millor garantia per a la consecució d'un grau elevat de suficiència econòmica.

Amb tot, la urgència de resolució de la crisi de les hisendes locals i la necessària precisió de la delimitació competencial local dels nostres municipis, obliga a la configuració d'una acció política en la propera legislatura, a curt termini, que en el cas d'ERC es concreta en les propostes següents:

1. Simplificació de l'Administració local, i supressió de les diputacions provincials amb el consegüent traspass de competències i recursos als ens locals propis de la Nació Catalana.

2. Modificació de la Llei de bases de règim local per tal d'establir un nou marc competencial reservat als municipis. Amb determinació en aquelles matèries amb potestats compartides, del grau i la forma que pertocaria als municipis.

3. Modificació del règim electoral per als municipis petits i mitjans. Aquest sistema hauria de contemplar l'elecció de regidors a partir de la fórmula de llistes obertes.

4. Realització de totes aquelles actuacions dins les Corts espanyoles que, d'acord amb les seves competències legislatives, ajudin al **desencallament de la transferència de les diputacions provincials a la Nació Catalana**, en el benentès que és prioritària la retenció dels recursos d'aquests ens en el món local català i d'acord amb les previsions legals establertes en la legislació catalana aplicable.

5. Proposar el refinançament en 7 punts dels interessos del deute financer acumulat pels ajuntament catalans. En aquesta operació haurien d'intervenir l'Administració de l'Estat, els governs de la Nació Catalana -la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear- i les diputacions provincials.

6. Reclamar la formulació d'uns plans

integrals de suport als petits municipis. També es requerirà la dotació d'ajuts al transport metropolità i a aquelles situacions municipals específiques que originen capitalitat i suplència.

7. Demanar l'elaboració i gestió municipal dels padrons i matrícules dels tributs municipals, respectant les directrius i el dret d'informació de les altres administracions.

8. Reclamar la retirada de l'IAE (Impost d'activitats econòmiques) en la seva formulació actual ja que grava les activitats econòmiques sense tenir en compte els beneficis que produeixen i no serveix suficientment com a finançament dels municipis. Cal, doncs, augmentar l'aportació de l'Estat de manera directa i suficient enfront de les vies que paralitzen l'activitat pròpia de cada municipi. També s'ha d'augmentar el grau d'autonomia local pel que fa a la determinació de la quota tributària i de les tasques d'inspecció.

9. Exigir l'exempció en el pagament de tots aquells impostos estatals que els municipis es veuen obligats a pagar. D'aquesta manera no estarien obligats al pagament de l'IVA en no ser considerats subjectes passius, amb la qual cosa es produirà un bon estalvi en la despesa local; tampoc s'aplicarien les retencions en concepte de l'Impost de societats sobre els interessos bancaris que generin.

10. Demanar la reforma de la legislació aplicable per tal de fer possible la compensació autonòmica de deutes contrets per l'Administració de l'Estat als ajuntaments. Tindrien la consideració de deutes estatals no només els produïts per l'impagament de tributs locals, sinó tots aquells que per Llei l'Estat estigui obligat a satisfer als municipis. Aquests deutes generaran interessos de demora.

** Per conèixer el model de política municipal que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol I.1.5.2 del programa Cap a la Independència.*

3.2 Política exterior

L'objectiu d'ERC en aquest tema és que la Nació Catalana assoleixi una política exterior independent de l'espanyola que respongui a la seva personalitat pròpia. Malgrat que la política exterior és competència exclusiva de l'Estat, la presència i les

intervencions d'ERC a les Corts espanyoles aniran encaminades a defensar un model propi de política exterior i a afavorir totes aquelles iniciatives que siguin coincidents amb la seva manera d'entendre les relacions internacionals, les llibertats dels pobles i el seu dret a l'autodeterminació, tot superant l'actual concepte d'Estat, el desenvolupament de les zones menys afavorides i de la pau, dins d'un nou ordre internacional.

3.2.1 L'actuació espanyola en política exterior

La política exterior espanyola dels darrers deu anys s'ha caracteritzat pels trets bàsics següents:

a) La incorporació de l'Estat espanyol, de la mà del Govern socialista, a l'OTAN, institució pròpia de la guerra freda i de caràcter eminentment militar, però de connotacions civils i polítiques. Aquella incorporació es va fer el 1986 en mig de la polèmica pel canvi de posició del PSOE en aquest tema i pel fet que el referèndum celebrat, tot i que va obtenir en el conjunt de l'Estat una majoria favorable, va comptar amb la negativa majoritària dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya, el País Basc i les Canàries. També es va produir la incorporació a la Unió Europea Occidental (UEO), organisme també militar però d'àmbit estrictament europeu.

Aquests dos fets van significar la incorporació de l'Estat a un bloc molt determinat, el rebuig efectiu de qualsevol mena de neutralitat i l'inici d'un període caracteritzat pel seguidisme absolut respecte a l'actuació de les potències occidentals.

Avui dia, i malgrat la fi de la guerra freda, amb la dissolució d'un dels dos blocs -el soviètic- les velles estructures occidentals es mantenen i el govern espanyol continua lligat a les estratègies militars i polítiques dictades per altres.

b) L'actuació espanyola, malgrat els grans canvis del món, va mostrar, amb motiu dels atacs de l'anomenada Coalició Internacional contra l'Iraq després de la invasió de Kuwait, una absoluta incapacitat per emprendre una línia d'actuació pròpia. Es va limitar a fer de comparsa de decisions preses a l'altra banda de l'Oceà Atlàntic.

Cal esmentar que els partits conservadors

presentes a les Corts espanyoles, principalment CiU i PP, mantenen una actitud de suport a aquesta línia d'actuació del govern socialista.

c) El govern del PSOE no ha estat capaç amb els seus deu anys d'actuació, de resoldre un problema pendent heretat del règim anterior: el Sahara Occidental. L'ex-colònia espanyola ha vist com la seva metròpoli la deixava abandonada en mans del dictador Hassan II. Malgrat les promeses fetes pel propi Felipe González al *Frente Polisario*, la diplomàcia espanyola ha optat per recolzar obertament el Marroc, amb qui ha signat acords econòmics, polítics i fins i tot militars. D'altra banda, Espanya, durant la dècada socialista, ha venut armes al Marroc que han estat utilitzades contra el poble saharià.

d) La política europea del Govern espanyol ha estat intentar una integració a la Comunitat tan ràpida com fos possible i sense tenir en compte molts temes que s'haurien d'haver negociat millor i, si hagués calgut, amb més temps. No cal dir que les nacions no espanyoles de l'Estat no van poder intervenir en aquestes qüestions i ni tan sols les *comunitats autònomes* van ser escoltades.

Aquestes presses han provocat que sectors importants del teixit econòmic i social de la Nació Catalana es veiessin greument afectats i sense cap perspectiva de rebre ajudes oficials per al seu manteniment o reconversió. Aquests problemes s'han agreujat o s'agreujaran pels plans de Convergència destinats a homologar l'economia de l'Estat a la mitjana europea. Això s'afegeix al problema de l'espoliació fiscal que la Nació Catalana pateix històricament i que impedeix als seus ciutadans i ciutadanes afrontar amb moltes més possibilitats d'èxit aquesta convergència.

3.2.2 Drets dels pobles

S'ha de vetllar activament pel compliment dels tractats internacionals que es refereixen als drets dels pobles. Tot poble, en aplicació del dret a l'autodeterminació, s'ha de poder manifestar democràticament i lliurement, amb independència de l'àrea geogràfica on es troba, de les seves característiques i fins i tot dels antecedents històrics. Els estats i els organismes internacionals han de posar tots els mitjans possibles per permetre l'exercici d'aquest dret i tantes vega-

des com es demani. Malauradament, interessos econòmics, militars i estratègics sovint pesen més que la voluntat dels pobles. Casos com el Sahara Occidental o Kurdistan són exemples de pobles sencers amb una manifesta voluntat d'independència als quals no se'ls permet d'aconseguir-la democràticament, ja que tenen vetada la possibilitat d'expressió democràtica dels seus ciutadans.

Els processos d'autodeterminació i els referèndums corresponents, han de ser supervisats pels organismes internacionals i només es poden fer si tots els ciutadans i ciutadanes del territori afectat gaudeixen de les mateixes oportunitats de rebre informació i d'expressar, per tant, la seva opinió.

El nou panorama mundial, amb la caiguda de la política de blocs militars i l'esclat de nous estats europeus que, per la via de l'autodeterminació, han recuperat la seva independència política, perfila la possibilitat de plantejar un nou ordre mundial basat en el dret dels pobles i en l'actuació internacional per fer respectar aquests drets. Aquesta actuació internacional ha d'anar també destinada a frenar amb contundència qualsevol afany expansionista que es pugui donar. ERC és partidari de les ingerències exteriors, fins i tot militars, si la vida dels civils o la integritat dels pobles sencers està en perill a causa d'una guerra. ERC creu que operacions d'aquest tipus han d'anar precedides d'una fortíssima i no hipòcrita ofensiva diplomàtica i de bloqueig econòmic de l'agressor. I, preferiblement, la intervenció ha d'anar sota la coordinació d'organismes internacionals com l'ONU.

I. ERC proposa que els organismes internacionals i molt especialment l'ONU proclamïn una **Declaració Universal dels Drets dels Pobles**, complementària a la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948.

3.2.3 Cooperació, solidaritat, reequilibri i lluita per la pau

L'actual situació de desequilibri existent al món, amb un nord ric i poderós i un sud subdesenvo-

lupat i dependent, no és fruit de la casualitat. La història de la humanitat demostra que els grups humans tendeixen a sotmetre el grup veí i espoliar-lo de les seves riqueses. A final del segle XX, la dinàmica continua: una minoria de la humanitat manté un nivell de vida altíssim a costa d'una immensa majoria que viu en la pobresa. Dels països subdesenvolupats surten les matèries primeres i la mà d'obra barata per fer funcionar el món ric i, a canvi, aquells només reben els residus i sovint la instal·lació de les indústries contaminants.

La possibilitat de canviar aquesta dinàmica probablement no és gens fàcil. Ara bé, s'està estenent entre l'opinió política i pública la idea que cal fer alguna cosa per resoldre-ho. I un paper molt important el tenen els estats. Des dels diferents governs es poden endegar accions que, si bé no resoldran immediatament el problema, sí que poden obrir camins per alleugerir-ne les conseqüències. En concret, ERC proposa:

1. Destinar immediatament l'1% del PIB dels pressupostos de l'Estat a cooperació internacional i deixar oberta la possibilitat d'anar ampliant aquest percentatge.

2. Eliminar el dret de vet que alguns països participants a l'ONU tenen.

3. Democratitzar i augmentar la participació dels països subdesenvolupats en els òrgans de direcció de les institucions que, com el Banc Mundial, incideixen fortament sobre les polítiques d'inversió i desenvolupament d'aquests.

4. Destinar aquests fons de cooperació a la creació de riquesa en els països en desenvolupament: formació, infraestructures, explotacions agràries, indústries, etc., limitar la política caritativa del lliurament directe d'aliments a casos extremadament greus (catàstrofes, sequera...) i procurar assegurar que tot vagi en una línia de no degradació del medi ambient.

5. Potenciar el treball de les organitzacions no governamentals, la majoria de les quals poden garantir una major eficàcia i transparència de les inversions que no pas si aquestes es fan per vies oficials.

6. Donar prioritat en les ajudes al nord d'Àfrica. El països del Magrib, amb una població cada dia més nombrosa i cada dia més pobre, seran origen de conflictes futurs si no es resolten els seus problemes econòmics i si no aconsegueixen una

configuració política més adient a la seva idiosincràcia que no pas l'actual, heretada del colonialisme europeu.

7. Afavorir la reducció o condonació dels deutes exteriors de països en desenvolupament.

El tema de la pau va estretament lligat al desenvolupament. Un món sense desequilibris s'estalviaria molts dels conflictes violents que el sacsegen. És per això que juntament amb la cultura de la solidaritat i la cooperació cal estendre la cultura de la pau, de la possibilitat de resoldre els conflictes i les diferències de forma pacífica i negociadora. En aquest sentit, ERC proposa una sèrie de mesures per avançar en aquesta direcció:

1. **Dissolució de l'OTAN**, tal com va fer el Pacte de Varsòvia. No podem mantenir estructures ofensives avui dia ja anacròniques.

2. **Conversió de la UEO en un organisme estrictament europeu i polític**, dependent dels poders democràtics de la Comunitat i que coordini una mínima estructura de caràcter militar amb estricta voluntat de defensa d'hipotètics enemics reals i no ficticis.

3. **Dissolució dels exèrcits estatals europeus i integració dins d'una estructura europea i de l'ONU**. La desaparició de l'exèrcit espanyol, que al llarg de la història ha actuat en diferents ocasions en contra de la consolidació democràtica, seria un alleugeriment pressupostari i una consolidació dels drets civils.

4. **Acord internacional per a la reducció del comerç d'armes** amb l'objectiu de fer desaparèixer aquest negoci. Establir plans de reconversió de les empreses d'armament cap al sector civil. Prohibir i fer complir la prohibició de vendre armes a països en conflicte i/o de règims totalitaris (Espanya ha estat venent, durant el mandat socialista, armament al Marroc, país en guerra contra els saharis, i Alemanya i Suïssa han fet el mateix amb Turquia).

5. **Prohibició de fabricar i vendre armament atòmic**. Signar tractats i destinar pressupostos importants per al desmantellament de tot l'arsenal nuclear. Cal que la política d'ensenyament i comunicació de tots els governs tingui com a preferència assumir per part de tota la societat els valors de la solidaritat, la cooperació, la tolerància i el compromís per la pau.

3.2.4 Unió Europea

ERC és partidari d'avançar cap a l'Europa Unida, i ja des dels seus inicis havia participat, en l'època d'exili, en els moviments de caràcter europeista.

Una cop constituïda la Comunitat Europea, els catalans nacionalistes hem vist sovint la possibilitat que dins el marc europeu se'ns respectessin uns drets que Espanya ens nega sistemàticament, i que dins un macro-estat com l'europeu, la Nació Catalana hi tindria un paper important. Era allò de *com més europeus, menys espanyols*. De fet, aquesta postura encara és defensada per certs sectors de l'autonomisme majoritari.

Des del partit de la independència, però, la postura és diferent. **Malgrat ser partidari de la Unió Europea**, ERC és conscient que només els catalans podem canviar les coses a la Nació Catalana. L'Europa actual és un club d'estats i si la Nació Catalana vol tenir-hi veu pròpia i defensar-hi els seus interessos cal, en primer lloc, que obtingui la sobirania, és a dir, una majoria suficient per proclamar-la. Només a partir d'aquest punt la Nació Catalana podrà plantejar-se realment la seva vinculació a l'Europa Unida, amb possibilitats reals d'intervenir-hi i fer-hi sentir la seva veu crítica.

Per tot això, la postura d'ERC a les Corts espanyoles ha d'anar encaminada a:

1. **Defensar els interessos de l'economia catalana en les diferents negociacions** que es produeixin. Massa sovint sectors de producció catalans han estat marginats i deixats a la seva sort.

2. **Denunciar la poca voluntat dels estats per delegar competències i diluir-se dins la Comunitat**, i les temptacions de la mateixa Comunitat d'esdevenir un estat unitari jacobí i burocratitzat.

3. **Oposar-se a qualsevol mesura estatal que, utilitzant l'argument de les delegacions cap a Europa, pretengui retallar les competències de les comunitats autònomes de l'àmbit català**.

4. **Defensar que el Parlament europeu adquireixi competències tot superant d'actual déficit democràtic**. Oposar-se a qualsevol nova llei electoral que resti pluralitat a la representació de l'Estat i defensar la creació d'una circumscripció electoral per a la Nació Catalana.

5. **Reinvidicar la presència catalana en tots**

aquells òrgans on sigui possible ser-hi malgrat la manca de sobirania actual: Consell d'Europa, Consell de les Regions (amb representació democràtica elegida), tal com preveuen els diferents tractats.

6. **Impulsar polítiques parcials que superin els actuals marcs estatals**, com per exemple les polítiques transfrontereres entre parts d'una mateixa nació dividida per dos estats, o bé entre nacions diverses però veïnes geogràficament i tradicionalment aïllades per motius polítics.

7. Recordar que la Comunitat Europea no és Europa. La CE només és una part del continent i per tant cal no oblidar els que són fora del grup dels 12. ERC reivindica l'ampliació de la Comunitat amb tots aquells estats que ho demanin, malgrat que això sigui una pèrdua de poder dels estats hegemònics.

L'objectiu final d'ERC és la superació dels actuals estats i la construcció d'una Europa confederal basada en les nacions reals. L'Europa de les Nacions s'està consolidant a tota l'Europa oriental i central on s'ha produït un fort procés de reestructuració que ha portat a la desintegració dels estats plurinacionals. Simptomàticament, una de les primeres coses que han fet moltes d'aquestes nacions un cop han proclamat la independència ha estat demanar l'inici de converses per a la seva integració a la CE.

ERC promourà que la reestructuració centro-oriental d'Europa arribi a la part occidental. Els estats plurinacionals a Europa formen el triangle jacobí: Gran Bretanya, França, Itàlia i Espanya, dintre dels quals hi ha diverses nacions amb possibilitats reals d'esdevenir estats.

La política d'ERC és la d'establir lligams de col·laboració amb les forces independentistes d'aquestes nacions de cara a sumar esforços i provocar aquesta reestructuració. Per aquest motiu, a les Corts espanyoles ERC treballarà en estreta col·laboració amb els diputats i senadors d'*Eusko Alkartasuna* i del *Bloque Nacionalista Galego*, i a nivell europeu participa ja dins l'Aliança Lliure Europea.

ERC promourà també l'establiment de lligams amb els estats de la Comunitat i d'Europa, especialment amb els que tenen una demografia similar o inferior a la nostra, ja que la voluntat de supervivència cultural, social i econòmica de Nació Catalana pot coincidir sovint amb la seva davant els estats hegemònics.

3.2.5 Projectió exterior de la Nació Catalana

Malgrat que les institucions catalanes no tinguin legalment cap competència en política exterior, la Nació Catalana no pot renunciar de cap manera a tenir un posicionament propi. La presència d'ERC a les Corts espanyoles ja és un fet de projectió internacional de gran importància, perquè la seva incidència, a part d'estendre's per tot l'Estat, tindrà repercussió cap a d'altres països de forma considerable. ERC aprofitarà la seva presència a les Corts per actuar d'ambaixador.

* Per conèixer el model de política exterior que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulte el capítol 1.2 del programa Cap a la Independència.

3.3 Defensa i seguretat

3.3.1 Per una defensa no ofensiva i la pacificació internacional

L'acabament del període de guerra freda i la desaparició dels blocs militars, després de la desfeta del Pacte de Varsòvia, així com el paper creixent de l'ONU en el manteniment de la pau i la seguretat internacionals, són els factors bàsics que han contribuït a modificar els models tradicionals de defensa.

ERC, en el seu projecte global d'emancipació nacional, ha de tenir també propostes concretes en l'àmbit de la defensa, sense perdre de vista l'objectiu final: la desaparició dels exèrcits estatals convencionals, a benefici de les forces de pacificació de l'ONU, com a únic poder militar de caràcter dissuassori, un cop sigui suprimit el dret de vet en aquest organisme internacional. En el marc europeu, la Conferència de Seguretat i Cooperació Europea (CSCE) hauria d'anar substituint, progressivament, les funcions de seguretat exercides en l'actualitat per organismes

com ara l'OTAN o bé la UEO, amb la pretensió d'articular, en el futur, un sistema defensiu europeu conjunt, en el qual les institucions de la Nació Catalana puguin ja participar-hi amb els seus professionals més capacitats. Per arribar al marc ideal indicat, calen encara un nombre elevat de canvis no sols en l'estructura militar, sinó també en la cultura generada a l'entorn d'aquesta. Per això ERC ha de contribuir a l'assoliment d'aquest marc, fixant, ja ara, en el Congrés de Diputats i en el Senat espanyols, uns objectius propis en el terreny de la defensa, a partir de la realitat que signifiquen l'existència d'unes forces armades espanyoles i la seva presència en territori català.

3.3.1.1 Desmilitarització de la política de seguretat

Els aspectes no militars de la seguretat van adquirint cada cop més importància i fan indispensable prioritzar una política de prevenció, en tots els terrenys i no sols en l'estrictament militar: també en el camp econòmic, polític, social, cultural, ecològic, etc. Per evitar riscos futurs, cal adoptar mesures preventives a l'entorn d'aquelles situacions capaces de generar inseguretat i violència, com ara desocupació generalitzada, misèria econòmica, violació dels drets humans, narcotràfic, desastres ecològics, catàstrofes naturals, migracions massives, etc.

3.3.1.2 Democratització de la política de defensa

1. Optar per una política exclusivament defensiva i no provocativa cap a altres estats, abandonant l'opció tradicionalment ofensiva, provocativa i amenaçadora cap a un enemic exterior, propi o dels aliats, actualment inexistent. Les conseqüències d'aquesta opció abasten el material militar, l'estructura de defensa i la doctrina on se sostenen.

2. Promoure una nova cultura de la pau, basada en l'esperit democràtic i la primacia de la negociació política, el diàleg institucional i la mediació internacional, com a recurs per resoldre els conflictes. Rebuig a la sacralització de la institució militar i al seu monopoli de valors i virtuts com el patriotisme, l'heroisme i la disciplina, sempre vinculats, de fet, a la mitificació de l'ús de la força, de l'obediència acrítica i de l'estructura jeràrquica. En

conseqüència, supressió dels *Día de las Fuerzas Armadas* i d'aquelles altres celebracions públiques, com les *jures de bandera*, que alimenten la tradició militarista espanyola.

3. Modificació de l'article 8 de la Constitució, en el sentit de suprimir la *integritat territorial* de l'actual Estat espanyol, com a missió pròpia de les forces armades, ja que aquesta possibilitat depèn, exclusivament, de la voluntat democràtica, lliurement expressada, de les distintes nacions que, en l'actualitat, formen part de l'Estat espanyol.

4. Abolició del servei militar obligatori, d'acord amb la tradició catalana, ja expressada en el referèndum majoritari de l'Estatut d'Autonomia de 1931. La concepció de l'exèrcit de masses és, avui, progressivament qüestionada per les generacions joves i la seva voluntat de pau. Però és també una concepció antiquada de la defensa, ni operativa, ni necessària, enfront dels nous models d'exèrcit, professionals, petits, poc burocratitzats i dotats, exclusivament, d'armament defensiu.

5. Transparència informativa i control parlamentari de les mesures de defensa adoptades pel govern o bé en projecte. Revisió de la Llei de secrets oficials i adopció d'una legislació que permeti una major llibertat d'expressió als militars sobre temes de la seva competència.

3.3.1.3 Regulació de la producció i exportació de material militar

1. Creació d'un registre estatal de producció d'armament i de control de l'exportació, per tal de conèixer el tipus de productes militars i les quantitats, fabricats a l'Estat espanyol, així com les transferències a altres estats de materials, tecnologies i serveis d'ús militar.

2. Legislació específica per regular les operacions de comerç de material d'ús militar, el qual hauria de ser públic i subjecte a control parlamentari, tant de les empreses públiques com privades (CASA, Bazán, Santa Bárbara, ENASA, ERT, Talbot, Land Rover Santana, INISEL, GAMESSA, etc.).

3. Creació d'una Comissió Parlamentària d'Investigació sobre la venda il·legal d'armes a tercers països i la presència de productes procedents de l'Estat espanyol en els circuits triangulars del comerç d'armaments.

3.3.1.4 Reducció dels efectius militars i desarmament

1. Reducció progressiva de les despeses militars, del potencial humà i dels efectius materials, d'acord amb un model de defensa no ofensiu: tancament, per a usos militars, de la meitat de bases, centres d'instrucció, camps de tir i zones de maniobres. Anul·lació del contracte de les bases militars o de propaganda.

2. Redestinació de recursos, procedents de despeses militars, per ser transferits a objectius civils de desenvolupament econòmic, millora ecològica, atenció social, innovació tecnològica i cooperació internacional.

3. Supressió de les armes ofensives i de les forces destinades a facilitar l'atac a l'enemic, la destrucció d'aquest i l'ocupació militar del seu territori: portaavions, fragates, caces d'atac i míssils i potencial amfibi. Un cop aturada la seva operativitat militar, reutilització per a usos civils i pacífics. Reducció del nombre de carros de combat i vehicles blindats. Dissolució de la Legió.

4. Reconversió de part de la indústria militar en indústria productora de béns civils d'utilitat social, reconversió més factible, a curt termini, en el sector naval.

5. Restricció de la investigació de caràcter militar a mesures estrictes de tipus defensiu, protecció de persones i béns, intervenció en catàstrofes naturals, etc.

6. Prohibició de celebrar fires i exposicions sobre productes, tecnologies i serveis d'ús militar, per tal d'aturar la promoció artificial de la demanda d'aquests productes.

7. Limitació de la publicitat d'armaments i material militar, en general, només als mitjans especialitzats, per tal d'afeblir la cultura armamentista.

8. Regulació per llei orgànica del dret a l'objecció fiscal, per no afavorir el manteniment de les estructures militars si aquest és el desig personal del contribuent.

3.3.1.5 Per una Nació Catalana no ofensiva i internacionalment solidària

1. Declaració de la Catalunya com a Zona Desmilitaritzada de forces de l'OTAN i lliure

d'armes ofensives, d'acord amb la voluntat majoritària de la societat catalana, expressada democràticament en el referèndum de l'OTAN (1986). Aquesta mesura, extensible al conjunt de la Nació, hauria de comportar la no utilització de l'espai català com a àrea de trànsit, suport o logística de reraguarda per a cap activitat terrestre, naval o aèria de forces de l'OTAN:

a) No utilització de ports i aeroports per al desembarcament de tropes i per al trànsit de vaixells i avions.

b) No emmagatzematge de material militar i municions en territori català.

c) No disponibilitat per reparar vaixells o avions en cap port, aeroport o altres instal·lacions.

d) No accés a polígons de tir o zones d'entrenament.

e) No utilització de la xarxa viària (autopistes, carreteres i ferrocarril) per al trasllat de material i personal militar de l'OTAN.

3.3.1.6 Aportació catalana a la pacificació internacional

La nostra condició de nació sense estat, ni forces armades pròpies, posa el nostre país en una situació immillorable per exercir, amb garanties de credibilitat, imparcialitat i eficàcia, funcions de pacificació en el terreny internacional, a petició dels organismes corresponents i sota el control d'aquests. Correspondria, doncs, a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear, la potestat de crear unes **unitats de pacificació**, sota el comandament de l'ONU, amb l'objectiu de treballar en la prevenció de conflictes, les polítiques de desarmament i la cooperació internacional.

L'activitat d'aquestes unitats, en cap moment ofensiva, sinó pacificadora i humanitària, hauria de desenvolupar-se, fonamentalment, en tres àrees:

a) Verificació d'embargaments, cessaments d'hostilitats o d'alto el foc, interposició entre bàndols en conflicte, inspeccions i escorta de vaixells, obertura de vies de comunicació marítima, etc.

b) Acol·lida i atenció de refugiats, escorta de vehicles amb personal evaquat, protecció de combois d'ajuda mèdica i alimentària, mediació de conflictes, vigilància i seguiment de processos electorals, ajuda en situacions de desastre natural, etc.

c) Control del comerç internacional d'armes,

reconversió de la indústria militar a finalitats civils, prevenció de conflictes, etc.

1. Impuls a la celebració d'una Conferència per a la Seguretat i la Cooperació a la Mediterrània, amb l'objectiu d'aconseguir la desnuclearització i la desmilitarització progressiva d'aquest àmbit geogràfic.

2. Creació del Comissariat de Defensa de la Nació Catalana, organisme adscrit directament a Presidència, amb la funció d'impulsar i coordinar les iniciatives anteriors i garantir-ne el compliment. En el futur, el Comissariat hauria d'assegurar també la defensa operativa del territori, a partir de les unitats de la pròpia Defensa Territorial. Els seus membres, sorgits de la societat civil catalana i pertanyents a aquesta, haurien de tenir caràcter voluntari i mantenir-se a la reserva durant un espai determinat d'anys, amb un recidatge anual i amb facilitats reals de mobilització. Les distintes unitats de la Defensa Territorial haurien de ser lleugeres i especialitzades exclusivament en tasques no ofensives. En període normal de pau, aquestes unitats haurien d'actuar, en cas de necessitat, com a reforç de la Policia de la Nació Catalana i també en casos d'emergència diversa, al costat dels bombers, protecció civil, etc.

3. Creació de la Comissió-Mixta de Defensa Nacional, integrada de manera paritària per representants de la Generalitat de Catalunya -amb la possibilitat d'ampliar-ho a la Generalitat Valenciana i el Govern Balear- i de l'Estat espanyol, amb l'objectiu de coordinar les activitats regulars i els projectes futurs, en la fase prèvia a la independència, de les forces armades en territori català. La Comissió serà presidida pel president de la Generalitat de Catalunya, com a representant ordinari de l'Estat a Catalunya (sense perjudici de la possible ampliació d'aquesta presidència a la resta de governs de la Nació Catalana), motiu pel qual serà la màxima autoritat sobre l'exèrcit espanyol en el territori català.

3.3.2 Per un nou model de seguretat pública

Deu anys després de la creació de la policia autònoma de Catalunya, a partir de l'embrió inicial dels Mossos d'Esquadra, aquesta policia no ha

exercit funcions reals de substitució dels altres cossos existents a Catalunya, tots els quals continuen desenvolupant les seves funcions amb normalitat.

La persistència d'aquesta diversitat de forces policials en un mateix territori és irracional des de tots els punts de vista, sobretot si es té en compte que la major part dels efectius, precisament aquells que exerceixen les funcions policials plenes, no depenen de l'Administració catalana, sinó d'organismes obsolets com ara els governs civils. La Policia de Catalunya (Mossos d'Esquadra i Polícies locals) té, avui, un paper secundari en l'estructura de la seguretat pública al nostre país.

Contràriament, els Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat (CFSE) no sols no han estat substituïts en cap de les seves funcions, sinó que han incrementat el seu desplegament pel territori català i hi han fet inversions fabuloses en noves dependències, comissaries i casernes i en la instal·lació de recursos operatius sofisticats.

El model policial espanyol, d'estructura militaritzada, amb tics repressius heretats de l'antic règim i pràctiques parapolítiques, a causa de la seva gran dependència governativa, no és el model que li convé a la Nació Catalana. No pot ser aquest model, ni tampoc les forces que el representen, els adequats per satisfer les necessitats que, en matèria de seguretat pública, té el nostre país.

Cal canviar de forces, lliures de la tradició, l'esperit i la doctrina encara presents en els CFSE, però cal també canviar de model. El model de seguretat pública proposat per ERC es fonamenta en una policia respectuosa amb les institucions democràtiques, de caràcter civil, d'estructura descentralitzada, plenament professionalitzada, molt vinculada a l'Administració de justícia i al servei dels ciutadans. Una policia orientada a la investigació i no a la repressió, a la prevenció del delictes i a l'atenció a les causes que el faciliten, més que no pas a la persecució dels presumptes culpables. Una nova policia, ben distinta de les formes d'actuació policial vigents fins ara i dels hàbits de molts dels seus membres, diferent també pels valors majoritàriament en vigència entre els seus professionals i íntimament lligada a la societat de la qual forma part. Una policia així ha de dependre, necessàriament, del govern de la Generalitat de Catalunya i de la resta de governs de la Nació Catalana.

Pel que fa a Catalunya per avançar en la consecució del model indicat, fins a la substitució definitiva dels CFSE, en tot el territori i en totes les seves funcions, pels Mossos d'Esquadra, ERC planteja la necessitat d'adoptar les mesures següents:

3.3.2.1 Seguretat i ordre públic dependents de la Generalitat de Catalunya

1. Traspàs progressiu a la Generalitat de Catalunya de la totalitat de competències de seguretat, ordre públic i protecció civil, retornant així al model vigent en el període republicà. El traspàs s'efectuarà al llarg dels propers quatre anys, a través del procediment de delegació de competències, incloent la totalitat de recursos humans i materials, amb els antecedents policials i banc de dades corresponents. Les funcions policials extra i supracomunitàries continuarà exercint-les l'Estat, de manera transitòria, fins al final del període esmentat, en què seran les darreres a ser també traspasades pel mateix procediment.

2. Adscripció dels CFSE a la Generalitat de Catalunya. El govern català tindrà el comandament directe dels efectius de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil presents a Catalunya. Homologació d'aquests cossos, a tots els nivells, amb els Mossos d'Esquadra. En conseqüència, **desmilitarització de la Guàrdia Civil i garantia del dret a la lliure sindicació dels seus membres en territori català.**

3. Priorització absoluta de les unitats de trànsit de la Guàrdia Civil, en el calendari de traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat. La totalitat d'unitats de trànsit constituïran la primera fase de les noves responsabilitats policials a assumir per la Generalitat.

4. Modificació de la Llei de CFSE per atorgar als Mossos d'Esquadra el caràcter de policia judicial ordinària i, doncs, de policia integral en tots els àmbits.

5. Incorporació als organismes policials internacionals dels Mossos d'Esquadra, per participar plenament en la lluita contra el delictes, la prevenció d'aquest i garantir la seguretat dels ciutadans, tot beneficiant-se de la col·laboració policial internacional.

6. Elaboració d'un Pla d'Adequació dels CFSE a la societat catalana i a la seva realitat nacio-

nal, que inclogui tant aspectes culturals (llengua, cultura, història, geografia, marc polític, etc) com socio-laborals (sou, habitatge familiar, comissaries i casernes etc.)

7. Establiment d'un Pla de la Carrera Policial a Catalunya, d'acord amb les noves competències de seguretat que hauran d'assumir els seus governs.

8. Realització del Mapa policial de Catalunya, on es concreti el desplegament policial adequat a les necessitats reals del país, en matèria de seguretat pública.

9. Creació de l'Institut Català de Seguretat Pública (ICSP), com a centre de formació i reciclatge de la totalitat de cossos policials presents a Catalunya (Mossos d'Esquadra i Polícies locals, CFSE), així com del personal de Protecció Civil i altres col·lectius d'aquests àmbits.

10. Recuperació de la figura del comissari general de Seguretat, amb funcions reals de vice-conseller, del qual haurien de dependre, directament, els diversos cossos policials existents a Catalunya.

3.3.2.2 Altres propostes

1. Modificació de la Llei Corcuera i de la Llei de dades personals informatitzades, per suprimir-ne els aspectes que vulneren drets democràtics individuals, com ara el dret a la privacitat.

2. Modificació de la Llei de seguretat privada per traspasar a la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i Govern Balear les competències en aquest camp o bé transferència d'aquestes pel procediment de delegació.

3. Legislació sobre seguretat i municipis, establint el paper dels alcaldes com a primera autoritat local en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic.

4. Supressió de l'ús de fitxes policials del franquisme, de caire eminentment ideològic i lliurament d'aquestes als organismes científics o universitaris corresponents. La documentació policial de caràcter polític, relativa al nostre país i als seus ciutadans i ciutadanes, serà dipositada a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

5. Revocació de les ordres de vigilància sobre persones i col·lectius diversos, considerats no convencionals per les seves idees o condició individual: feministes, ecologistes, homosexuals, etc.

6. Separació immediata del servei en els CFSE, i adopció de les mesures legals pertinents, en casos de corrupció, tortura, violació de drets humans, racisme, ús d'informació privilegiada per a lucre personal, abús de poder, etc.

7. Suport de la democratització real i efectiva del CFSE, amb la desmilitarització de la Guàrdia Civil i el reconeixement efectiu del dret a la lliure sindicació dels seus membres. Depuració professional dels membres del CFSE d'orientació feixista.

8. Mesures legislatives d'il·legalització de grups d'orientació feixista i prohibició absoluta d'exhi-

bició pública dels seus elements simbòlics, d'edició, difusió i comercialització de periòdics, llibres i altres productes de tots tipus, contraris al sistema democràtic i que facin apologia del nazisme, el racisme, la xenofòbia i la intolerància contra qualsevol col·lectiu, per motius socials, religiosos, ètnics o bé d'altres.

** Per conèixer el model de seguretat pública que ERC proposa per a la Nació Catalana, consulteu el capítol 1.3 del programa Cap a la Independència.*

1a edició: maig de 1993

Edita: Esquerra Republicana de Catalunya

Villarroel 45, 08011 Barcelona

Tel (93) 323 44 13

Fax (93) 323 71 22

Projecte gràfic, composició

i edició de textos: ABandA Comunicació. (977) 33 00 72. Reus

Impressió: Gràfiques Rabassa, S.A. Reus

Imprès en paper reciclat

DLT-743-93

Esquerra Republicana de Catalunya

Villarroel 45
08011 BARCELONA

